Четвер, 21 листопада 2002 року. № 217—218 (2968—2969) Ціна договірна

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Співайте, читайте і вигравайте!

Фото Олега КОВАЛЯ.

У редакції газети «Голос України» відбулося нагородження призами переможців-радіослухачів, котрі співали й уважно читали нашу газету. Ганна Олександрівна Півньова найкраще заспівала пісню-гімн нашої газети «Голос України», а Надія Федорівна Чиж була найуважнішою читачкою і дала правильні відповіді на запитання, в результаті — піврічна передплата на «Голос України».

(Закінчення на 3-й стор.).

Наше життя має інші кольори, інші виміри

З виступу Голови Верховної Ради України Володимира Литвина

на IV з'їзді Федерації профспілок України

19 листопада 2002 року

Шановне товариство!

Я радий нагоді привітати делегатів та гостей з'їзду, обмінятися з представниками найбільшого об'єднання українських профспілок думками з низки проблем, які здаються найбільш назрілими і невідкладними на сучасному етапі.

І насамперед — під кутом зору законодавчого забезпечення діяльності профспілок, удосконалення їх взаємовідносин з органами державної влади. Погодьтеся, що саме у такій площині лежить одна з необхідних передумов ефективності й авторитету профспілкового руху, посилення його впливу на економічний і соціальний розвиток держави, на політичну стабільність та морально-психологічну атмосферу в суспільстві.

(Закінчення на 4—5-й стор.).

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ВИГРАВАЙТЕ!

Шановні друзі!

Продовжуємо публікувати пропозиції наших друзів-спонсорів для розіграшу призів серед передплатників газети «Голос України». Вам пропонують:

45. ВАТ «Одесసільмаш» (голова правління — генеральний директор Григорій Соломаха) — набори посуду та інструментів.

46. Видавництво «Каменяр» (директор Дмитро Сапіга) — книги.

47. Дніпропетровське швейне об'єднання «Славутич» (генеральний директор Алла Гуменюк) — чоловічі сорочки.

48. ВАТ «Мукачівська трикотажна фабрика «Мрія» (голова правління Галина Гороховська) — фірмові вироби підприємства.

49. ТОВ «Хенкель Ужгород» (директор Олег Адамчук) — товари побутового призначення.

50. Санаторій «Поляна» (головний лікар Борис Марусанич) —упаковка лікувальної мінеральної води.

Хай посміхнеться вам удача!

ПОСМІХНИСЯ — ЦЕ БІЗНЕС!

Визначення гострих проблем підприємництва — мета конкурсу вітчизняних карикатуристів

(Матеріал читайте на 21-й стор.).

Мал. Олександра КОСТЕНКА.

ВІЗИТИ

Чинник успіхів Китаю — політична стабільність

Учора закінчився державний візит до Китаю Президента України Леоніда Кучми. Він став першим іноземним лідером, який відвідав КНР після завершення тут історичного з'їзду Компартії. Не випадково, що цей факт акцентувався під час усіх зустрічей з найвищим керівництвом Китаю. Леонід Кучма дав високу оцінку рішенням партфоруму, зазначивши: у Китаї все, що заплановано, виконується.

(Закінчення на 9-й стор.).

Участь у консорціумі має бути паритетна

Заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко переконаний, що до 30 серпня 2003 року угода про створення російсько-українського газового консорціуму матиме конкретне наповнення. «До 30 серпня є час для того, щоб фундаментально підготувати і визначити головні позиції, зокрема й у відсотковій участі в консорціумі», — сказав О. Зінченко вчора журналістам у перерві парламентських слухань у Раді Федерації РФ. Він висловився за те, щоб ця участь була паритетна, додавши, що це його особиста точка зору як експерта.

У НОМЕР

Рубайте, але платіть

На Закарпатті лісопереробна галузь торік завдала бюджетові 35 мільйонів гривень збитків. Нинішнього року бюджет уже втрачає від такого «газдування» 30 мільйонів. Заборгованість у зарплаті сягла півтора мільйона. Деякі підприємницькі структури систематично ухиляються від сплати податків. А два потужні лісові господарства-експортери вимагають від держави повернення податку на додану вартість — більш як 8 мільйонів. Проте самі, здійснивши в доларовому еквіваленті багатомільйонні зовнішньоекономічні операції, сплатили до Держбюджету менш як 150 тисяч гривень і задекларували фінансові збитки на 17 мільйонів гривень.

Верстат для «Атоммашу»

Одеське ВАТ «Завод радіально-свердлильних верстатів» розпочало виготовлення унікального десятитонного верстата для свердління труб. Його замовив Подільський машинобудівний завод «Атоммаш» з Росії, обравши за партнера саме це українське підприємство з-поміж багатьох російських та іноземних підприємств такого профілю.

Вогонь погасили, ножові поранення залишилися

У Шевченківському районі Києва після гасіння пожежі в квартирі, що належала співробітниці ДПА Печерського району столиці, було знайдено обгорілий труп господарки. Як повідомили в прес-службі ГУ МВС у Києві, причиною смерті став зовсім не вогонь. Правоохоронці перевіряють версію про насильницьку смерть, що настала внаслідок одержаних ножових поранень.

ЦЬОГО ДНЯ

21 ЛИСТОПАДА

■ 1885 р. Народився хоровий диригент Нестор Городовенко. У 1920—1937 рр. керував капелою «Думка». ■ 1918 р. У Львові встановлено польську владу. Уряд ЗУНР переїжджає до Тернополя. ■ 1921 р. Біля містечка Базар (Житомирщина) червоні розстріляли 359 солдатів армії УНР — учасників ІІ Зимового походу проти більшовицьких військ. ■ 1941 р. В СРСР введено податок на холостяків, самотніх та бездітних громадян. ■ 1943 р. ОУН і УПА провели на Волині конференцію поневолених народів з метою створення антибільшовицького блоку.

МИР ВАШОМУ ДОМУ!

Сім'я

▼ 10, 15

О! ТБ

Програма телебачення

▼ 11—14

Дума про 2004 рік

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Денне і вечірнє засідання 19 листопада

«Головна мета — досягнення уніфікації» вітчизняного виборчого законодавства. Саме на цьому наголосив автор нової редакції закону «Про вибори Президента України» народний депутат Юрій КЛЮЧКОВСЬКИЙ.

Окрім того, законопроект визначає, що віднині кандидатів на посаду Президента висуватимуть політичні партії. Автор пропонованого документа врахував також пропозиції Організації з питань безпеки та співробітництва в Європі і вважає, що кількість виборців на дільниці не має перевищувати 2000 громадян. Ще одна новація — збільшення до 250 кількості виборчих округів. Пропонується істотно змінити норму щодо процедури проведення голосування і визначення результату народного волевиявлення тощо.

На думку Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, яку висловив голова підкомітету Володимир Бондаренко, законопроект варто прийняти у першому читанні.

Контрверсійними виявилися два законопроекти щодо добудови Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислення руд.

Так, урядовий законопроект передбачає:

— списання податкової заборгованості комбінату;

— поширення на підприємство пільг, передбачених законодавством про спеціальний інвестиційний режим;

— передача безоплатно майна, що належить Україні, у власність інвесторів на конкурсних засадах. Свою щедрість Кабінет Міністрів пояснює тим, що комбінат починали будувати ще в 1985 році разом з країнами соціалістичного табору. Україна — правонаступник колишнього СРСР і має виконати зобов'язання, які взяла на себе в 1994 році. Комбінат, вартість якого становить 2,6 мільярда доларів, збудований на дві третини. Однак у держави немає коштів, щоб вивести його на повну потужність в 11 мільйонів тонн окатишів на рік.

Натомість автори іншого законопроекту, думку яких висловив народний депутат Вадим Гуров, переконані: виведення на повну потужність комбінату означає цілковиту загибель інших підприємств гірничо-збагачувального комплексу. А тому, вважають вони, потрібно добудувати лише першу чергу комбінату. А замість другої черги збудувати міні-завод з виплавки легованої сталі, титану тощо.

Ця позиція була висловлена і у висновках Комітету ВР з питань промислової політики та підприємництва, які оприлюднив його голова Юрій Єхануров.

Ще один законопроект — про внесення змін і доповнень до статті 9 Закону «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» — спрямований передусім на формування цивілізованого ринку цукру і захист вітчизняного товаровиробника. Як і пропоновані зміни до Митного тарифу України.

На вечірньому засіданні новообрані члени Вищої Ради юстиції — Голова Верховного Суду Василь Маляренко, суддя Вищого господарського суду Анатолій Скотяр і Микола Шелест — склали присягу. Щоправда, дехто з народних депутатів висловив протест з цього приводу.

Головуючий також повідомив про входження народного депутата Павла Рябікіна до групи «Демократичні ініціативи».

Володимир КОРОЛЮК.

Пенсії треба підвищувати. Але де взяти гроші?

Ранкове і денне засідання 20 листопада

Навколо рівня пенсійного забезпечення різних категорій громадян України точилися дискусії народних обранців на ранковому засіданні.

Якщо з необхідністю підвищити пенсії погодилися всі парламентарії, то джерела фінансування вони розтлумачували по-різному. Законопроект про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» (стосовно обчислення пенсій та надбавок за роботу після досягнення пенсійного віку) представила заступник державного секретаря Міністерства праці та соціальної політики Олена Гаряча.

Він передбачає: якщо пенсіонер відмовиться від отримання пенсії і продовжить працювати, то отримає за кожен повний робочий рік 10 відсотків надбавки від основного розміру пенсії (загальна сума надбавки не може перевищувати 40 відсотків). За словами Олени Гарячої, відповідно до законопроекту середньомісячний заробіток обчислюватиметься за бажанням особи за будь-які 60 календарних місяців підряд, протягом усієї трудової діяльності, та за період роботи, починаючи з 1 липня 2000 року, до моменту звернення по пенсію. Цей законопроект підтримав і Комітет ВР у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. Проте профільний комітет через відсутність економічного обгрунтування не погодився із законопроектом про пенсійне забезпечення (стосовно розміру мінімальних трудових пенсій за віком та їх індексації), представлений народним депутатом Петром Цибенком. Проект закону України «Про внесення змін до статті 24 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», яким передбачено встановлювати пенсії для наукових працівників, які мають необхідний стаж наукової роботи на підприємствах усіх форм власності, представив Борис Беспалий. В іншому законопроекті, внесеному Кабінетом Міністрів України, запропоновано, щоб пенсії науковим працівникам становили 80 відсотків від їхньої заробітної плати.

Затим депутати розглянули законопроект про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (щодо оплати праці та фінансування пенсій). Заступник державного секретаря Міністерства праці та соціальної політики Володимир Матвійчук зазначив, що в тексті документа передбачено, що однією зі складових частин заробітної плати посадової особи місцевого самоврядування є надбавка за ранги, а умови оплати праці визначатимуть не органи місцевого самоврядування, а уряд.

Однак Комітет ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування підтримав законопроект, представлений народним депутатом Сергієм Чичкановим, відповідно до якого працівники місцевого самоврядування мають право на пенсію, якщо вони працювали на виборних посадах вісім років, або протягом двох і більше скликань. А законопроект уряду, на думку членів профільного комітету, потрібно відхилити через порушення принципу самостійності місцевого самоврядування і відсутність фінансово-економічного обгрунтування.

Народні депутати також обговорили законопроекти про внесення доповнень до Закону України «Про державну службу», внесений народним депутатом Степаном Гавришем.

Народні депутати розглянули законопроект про внесення змін до закону України стосовно утворення місцевої міліції, а також про «державне регулювання ринку цінних паперів України».

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Шанси є. Цифра на табло буде вражаюча

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Сьогодні Верховна Рада розглядатиме питання про призначення голови Донецької облдержадміністрації Віктора ЯНУКОВИЧА десятим Прем'єр-міністром України. Які шанси в кандидата?

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Олександр Мороз (фракція Соціалістичної партії України):

— Шанси досить високі, але, як голоси розкладуться, я не готовий відповісти. Наша фракція ще не визначилася щодо підтримки кандидатури Віктора Януковича.

Однак зверну увагу на одну обставину. Ще місяць тому Президент усіляко хвалив уряд Кінаха, тепер він йому не підходить. Чому? Він висуває аргумент, що уряд не міг співпрацювати з парламентом. Узагалі дивний аргумент. Тому треба міняти передусім систему влади, щоб не вибудовувати штучні конструкцій для співпраці.

Леонід Кравчук (фракція СДПУ(о)):

— Наша фракція підтримала і підтримуватиме кандидатуру Віктора Януковича. Тому, що, я вважаю, треба не допускати в даному разі затягування процесу, аби не сталося урядової кризи. Бо, за всієї поваги до попереднього уряду, треба визнати: він не може працювати на повну силу.

Я переконаний, що всі депутати, принаймні ті, що налаштовані конструктивно, діятимуть саме так.

Степан Гавриш (депутатська група «Демократичні ініціативи»).

У Віктора Януковича є серйозні шанси стати Прем'єр-міністром. І не тільки тому, що його команда потужно працює в переговорному процесі. Він, хоч і представник великої фінансово-політичної групи, — найменш заангажована в центральній політиці постать. Це може викликати симпатію тих, хто втомився від протистояння на Печерських пагорбах.

Наша позиція залишається незмінною: ми підтримуємо цю кандидатуру.

Петро Симоненко (фракція КПУ):

— Щодо голосування фракція виконає політичне рішення, яке прийме в середу увечері (розмова відбулася напередодні. — **В. К.**) на президії центрального комітету партії. Фракція зустрічалася з кандидатом, і кожен народний депутат мав змогу висловити своє ставлення до нього.

Раїса Богатирьова (фракція «Регіони України»):

— Наша фракція висунула кандидатуру Віктора Януковича, активно її підтримує і ми розраховуємо виняткoво на позитивний результат. Ми зустрічаємося майже з усіма фракціями, їхніми лідерами, обговорюємо саме цю тему. І, безперечно, є фракції, що займають жорстку позицію щодо неголосування. А переважна більшість фракцій дала нам відповідь, що остаточно визначатиметься після зустрічі з кандидатом.

Я гадаю, що та кількість голосів, яка потрібна для вражаючого результату, буде.

Сергій Осика (депутатська група «Народовладдя»):

— На зустрічі з претендентом у центрі уваги були економічна ситуація, принципи кадрової політики з точки зору організації коаліційного уряду.

Ці принципи давно відомі і відпрацьовані координаційною радою більшості — відповідна угода між більшістю й урядом, де чітко визначено, хто й за що бере на себе відповідальність. Обидві сторони договору несуть цілковиту відповідальність за політику в країні. Насамперед економічну.

Олександр Задорожній (постійний представник Президента України у ВР):

— Єдина, і основна, причина відставки уряду Анатолія Кінаха та, що йому не вдалося налагодити тісну співпрацю з парламентом. Останні голосування показали, що пропозиції уряду не знаходять підтримки і серед більшості. Я не виключаю, що відтепер буде досягнута ефективніша взаємодія. Це — реальна можливість.

Окрім того, потрібна політична угода між урядом і постійно діючою більшістю. Про це свідчить і досвід 2000 року.

А щодо результату голосування, то я хотів би, щоб табло показало 270 голосів.

Катерина Ващук (фракція Аграрної партії):

— Віктор Федорович — практик. Добре знає життя зсередини, а не з високої урядової посади. Знає регіональні проблеми. Тому у нас цілковите порозуміння. Ми одностайно підтримали цю кандидатуру і голосуватимемо стовідсотково.

Ми домовилися, що буде враховано наші пропозиції під час формування керівництва аграрного сектору. Ми рекомендуватимемо посаду віце-прем'єра з питань АПК.

Юрій Павленко (фракція «Наша Україна»):

— На мою думку, казати про підтримку кандидатури Віктора Януковича в сесійній залі ще рановато. Без підтримки нашої фракції йому буде важко стати Прем'єр-міністром. А потім ще складніше буде працювати, якщо до голосування не знайдеться механізм його співпраці з фракцією «Наша Україна».

Нині ведуться активні переговори, відшукуються точки дотику й інструменти, щоб досягти максимальної ефективності в роботі наступного Кабінету Міністрів. А з другого боку, щоб його робота була спрямована на реформування політичної системи в Україні.

У четвер уранці буде прийнято остаточне рішення щодо позиції фракції під час голосування.

Записав
Володимир КОРОЛЮК.

Що нас чекає, коли...

Німецька преса зазвичай приділяє небагато уваги проблемам чи перебігу подій в Україні. Однак відставка уряду Анатолія Кінаха та можливе призначення прем'єр-міністром Віктора Януковича спричинили обговорення цієї події навіть найвпливовішими засобами масової інформації.

Ось що пише, зокрема, «Франкфуртер альгемайне цайтунг»: «У Донецькій області злиття економіки з політикою, що означає — з президентською адміністрацією — виявляється надзвичайно яскраво. У березні перед парламентськими виборами Партія регіонів, яка має потужне коріння в індустріальному Донбасі, приєдналася до президентського блоку «За єдину Україну». Але керівником президентської адміністрації Кучма призначив Віктора Медведчука. Медведчук є шефом клану, який конкурує з донеччанами. З призначенням Януковича настане час донеччан».

«Зюддойче цайтунг»: «Янукович вважається представником олігархів, які вийшли з радянської промислової номенклатури і яких не обходять проблеми демократизації».

Газета «Франкфуртер рундшау»: «У східноукраїнському краї, де видобувають вугілля, 52-річний Янукович має репутацію людини, яка пройшла вогонь і воду. Йому вдалося припинити криваве протистояння регіональних кланів».

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

Справа про монополію

Учора Конституційний Суд України розпочав розгляд справи за поданням Президента України щодо відповідності Конституції України положень пункту 3 розділу X «Прикінцеві положення» Закону України «Про організації роботодавців» від 24 травня 2001 р.

Оспорювані положення цього закону не відповідають статті 36 Конституції України, оскільки ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян чи обмежений у правах за належністю або неналежністю до громадських організацій, усі об'єднання громадян рівні перед законом. Натомість чинне положення закону вирізняє одну окрему громадську організацію — Конфедерацію роботодавців України — і надає їй монопольне право представляти інтереси роботодавців. Зокрема, укладати генеральні угоди, управляти страховими фондами державного соціального страхування.

ФОТОФАКТ

Свій 30-річний ювілей відзначила кафедра фольклористики, народнопісенного та інструментального виконавства Київського національного університету культури і мистецтв. Святкування проходило в столичному Будинку вчителя. У концертній програмі, присвяченій ювілею, виступили солісти і творчі колективи кафедри-іменинниці, а також фольклорні колективи України й Білорусі.

На знімку: завідувач кафедри народний артист України професор Станіслав Павлюченко.

Фото Олексія ШИБАНОВА (Укрінформ).

Що первинне — яйце чи курка?

КОМЕНТАР

Це філософське питання намагалася розв'язати на своєму IV з'їзді Федерація профспілок України. От тільки йшлося не про проблеми виробництва цього харчового продукту і навіть не про соціальні інтереси громадян, захищати які за службовим обов'язком покликані профспілки. Обговорювалася тема причетності, залежності, взаємодії (кому як подобається) профспілок і політичних сил.

Приводом для гострих дебатів стала процедура переобрання голови ФПУ. Колеги з профспілкових лав звинуватили свого лідера Олександра Стояна в надмірній заполітизованості. Так, приміром, на думку делегата Львівської профспілки авіапрацівників Якова Ткача, «політики приходять у профспілку, щоб прорватися до Верховної Ради». Відповідаючи своїм опонентам, депутат ВР України Олександр Стоян, який входить до фракції «Наша Україна», не приховував, що сподівався через дану фракцію лобіювати відповідні законопроекти в парламенті. Профспілковий лідер стверджує, що обрати таку тактику його змусила та обставина, що ФПУ в нашій країні досі не має права законодавчої ініціативи.

Абстрагуючися від політичних баталій на з'їзді профспілок, нагадаємо про безпосередні обов'язки федерації. Теоретично вона стоїть на сторожі соціально-економічних прав трудящих. Що намагається робити і на практиці. Справа ця невдячна, на тлі суцільної економічної кризи та безгрошів'я, прямо скажемо, популістська. У чому, власне, весь час і звинувачують профспілки.

Улюблена тема боротьби за соціальну справедливість — це урівнювання різних нормативів, які за законодавством гарантують народові мінімально гідний рівень життя. Зазвичай напередодні ухвалення Держбюджету українські профспілки активізуються в цьому напрямові і вступають у полеміку (до всеукраїнських страйків) з урядом. Вимагають одного — збільшити розмір прожиткового мінімуму, мінімальної зарплати і неоподатковуваного мінімуму доходів громадян. Адже без новозатверджених соціальних нормативів, знову-таки згідно з законом, не може бути ухвалено бюджет на наступний рік.

І цього бюджетного сезону ФПУ не утрималася від справедливих війн з Кабінетом Міністрів. Останній пропонує заморозити на рік величину мінімальної зарплати (165 грн.). А Олександр Стоян стверджує, що за такої політики заморожування більш як 4 млн. українців опиняться за межею бідності.

А що стосується рядових трудівників, чиї інтереси має захищати профспілка, то питання про надмірну заполітизованість керівництва ФПУ їх навряд чи хвилювало б, якби профспілкові лідери змогли зробити життя людини-трудівника привабливішим у матеріальному плані.

Ольга ВАУЛІНА.

Співайте, читайте і вигравайте!

КОНКУРС

(Початок на 1-й стор.).

Ганна Олександрівна вперше зателефонувала на «Радіо «Ера» на «Промінь». «Я люблю співати і писати вірші,— каже вона. — Але до останнього не вірила, що виграла. Коли мене запросили до редакції, лише тоді зрозуміла: я — переможець». Надія Федорівна не вперше бере участь у конкурсі. Вона була переможницею і попереднього конкурсу у програмі «Ложа преси» з «Радіо «Ера» на «Промені». Того разу пісня у виконанні Надії Федорівни принесла їй перемогу — водоочисний фільтр.

У розмові з кореспондентом Ганна Олександрівна дізналася, що крім пісні, яку вона виконала в ефірі й отримала приз — праску, можна, відповідаючи на запитання радіовікторини, виграти й передплату на газету «Голос України». Отож запевнила: «Читатиму, дзвонитиму і вигравативму». А Надія Федорівна щиро подякувала за передплату і за попередній виграш: «З нового року тепер матиму щоденно «Голос України» і я дуже цьому рада. Спасибі за цікавий конкурс».

Ці чарівні жінки щиро запевнили нас у своїй приязні до «Голосу України», навіть незважаючи на те, виграєш приз чи ні. «У виграші залишимося завжди», — вважають наші переможниці.

Тож і ми бажаємо удачі нашим читачам. І з нетерпінням чекаємо в ефірі в передачі «Ложа преси» на «Радіо «Ера» на «Промені» по п'ятницях о 12 год. 10 хв. Співайте, відповідайте на запитання радіовікторини і ви — переможець!

Наталія ПАХОЛОК.

Помаранчевий рейс

Дев'ять автобусів з реформованих сільгоспідприємств передано в користування Радивилівському районному відділу освіти.

— Згоду на це дали власники майнових паїв, — розповідає голова Радивилівської райдержадміністрації Сергій Шевченко. — Так вдалося розв'язати проблему з підвезенням до шкіл дітей. Досі вони добиралися рейсовими автобусами чи пішки.

Тепер пофарбовані в помаранчевий колір машини з написами «Шкільний автобус» курсуватимуть за зручним для учнів графіком.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

З початку року на Кіровоградщині вогонь забрав життя 88 осіб

Кількість жертв, за словами інженера центру громадських зв'язків управління державної пожежної охорони УМВСУ в області Миколи Леськіва, з настанням холодів значно зростає. До фатальних наслідків призводять неправильна експлуатація пічного опалення та електрообігрівальних приладів. Також поширеною смертельною «хворобою» є паління в ліжку в нетверезому стані.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Колектив Міністерства фінансів України висловлює щире співчуття заступнику державного секретаря міністерства Болварі Тиберію Йосиповичу з приводу тяжкої втрати — передчасної смерті його матері
Болварі Ірини Іванівни.

ВІСТІ З ХАРКІВЩИНИ

Оборонка залишилася без оборонців?

Про додатковий набір кількох тисяч працівників оголосила адміністрація державного підприємства «Завод імені Малишева». Але й досі, незважаючи на величезний дефіцит у місті робочих місць, більшість вакансій не зайнято.

За кращих часів на оборонному заводі працювало понад сорок тисяч людей. Після виконання замовлення вартістю 650 мільйонів доларів на постачання танків до Пакистану настало масове скорочення персоналу. Тоді «малишевці», які відпрацювали на заводі не один десяток літ, скаржилися: як же так, викинули, як кошенят на вулицю? Тепер, через кілька років, повертатися на рідний завод нема кому. Люди не вірять у твердість намірів і обіцянок підприємства, вважають, що все це тимчасово.

Недавнє укладання чергового пакистанського контракту на сто мільйонів доларів на виготовлення моторно-трансмісійних відділень для танків «Аль-халід» вимагає професіональних рук. Юхим Левицький, директор машинобудівного заводу ВО «Завод ім. Малишева» каже, що лише в очолюваному ним філіалі з'явилася можливість працевлаштувати близько двох тисяч людей. Середня зарплата фахівця становить близько тисячі гривень, до того ж гроші виплачують щомісяця. Хоча особливого ажіотажу у відділі кадрів не спостерігається.

Туркменістан віддає перевагу ХТЗ

Другу партію тракторів відправило до Туркменістану ВАТ «Харківський тракторний завод». Відповідно до контракту в 2002 році ХТЗ надасть туркменським партнерам близько 100 машин («Т-150К09» і «ХТЗ-181»). Туркменістан віддає перевагу машинам Харківського тракторного, оскільки вони у кілька разів дешевші за аналогічні моделі західних виробників.

Тест на сибірські морози

Харківське державне авіаційне виробниче підприємство має намір узяти участь у Сибірському міжнародному авіаційно-космічному салоні. На виставці плановано представити літаки «Ан-74ТК300» і «Ан-140».

Україна, заявив генеральний директор ХАЗу Павло Науменко, зацікавлена в демонстрації власної техніки на російській Півночі, де потреба в авіації велика. Він нагадав, що останні моделі літаків родини Антонових, що їх складають у Харкові, з успіхом пройшли сертифікаційні випробування в умовах Півночі. Авіазавод уже має угоду з авіаційною компанією «Якутські авіалінії» щодо поставок п'яти літаків «Ан-140», зазначив гендиректор підприємства. Цікаво, що Міжнародна виставка відбудеться в Красноярську в грудні 2002 року в умовах 30—45-градусного морозу.

Заспівала труба. Газова

Новий газопровід довжиною 1,9 км почав діяти в Харківському районі. Це дасть змогу поліпшити газопостачання селища Бабаї Харківського району, а також газифікувати села Хорошево та Гусина Поляна Зміївського району. Вартість будівництва газопроводу, повідомив голова правління ВАТ «Харківгаз» Іван Божинський, — 250 тисяч гривень.

Нинішнього року в районі заплановано будівництво семи кілометрів газових мереж. За десять місяців цей показник перевищено більш ніж утричі — стало до ладу 23,8 км газопроводу.

«Презент» для американців

Замовлення на поставку великої партії нового печива з шоколадом «Презент» отримало від однієї з американських фірм АТЗТ «Харківська бісквітна фабрика».

Партнери із США ознайомилися з продукцією підприємства на нещодавній виставці в Парижі. Напівцукрове печиво «Презент» харків'яни виробляють на сучасній німецькій лінії, яка дає змогу випускати 2 тонни солодощів на добу.

До речі, цьогоріч фабриці виповнюється 70 років.

Микола КОСИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Наше життя має інші кольори, інші виміри

З виступу Голови Верховної Ради України Володимира Литвина на IV з'їзді Федерації профспілок України 19 листопада 2002 року

(Початок на 1-й стор.).

Особливо наголосити на цьому вважаю за потрібне через те, що чимало вітчизняних політиків сіють безнадію, розпач та психоз, живуть перманентним пошуком ворогів і обов'язково їх знаходять, відповідно поглиблюючи протистояння і боротьбу. При цьому вони нерідко намагаються заручитися підтримкою і знайти арбітрів ззовні.

Тим самим у суспільство привносяться невизначеність, песимістичні сценарії та прогнози. На Україну подекуди починають дивитися як на сіру зону, непрогнозовану державу, нездатну самостійно і цивілізовано вирішувати власні проблеми своїми ж, власними силами.

Тут доречно спадає на думку, особливо після сьогоднішньої зустрічі з представниками профспілок працівників освіти, знаменитий уривок з «Фата моргани» М. Коцюбинського, який ми колись вивчали напам'ять у школі:

«...пливе у сірій безвісті нудьга, пливе безнадія, і стиха хлипає сум. Плачуть голі дерева, плачуть солом'яні стріхи, вмивається сльозами убога земля і не знає, коли осміхнеться. Сірі дні змінять темнії ночі. Де небо? Де сонце? Міріади дрібних крапель, мов умерлі надії, що знялись занадто високо, спадають додолу і пливуть, змішані з землею, брудними потоками. Нема простору, нема розваги. Чорні думи, горе серця, крутяться тут, над головою, висять хмарами, котяться туманом, і чуєш коло себе тихе ридання, немов над умерлим...».

Звичайно, наше життя має й інші кольори, інші виміри, які деякі політики у полемічному запалі воліють не помічати, не беруть до уваги, даючи цим підстави і для негативних оцінок нас збоку.

Утім, реальністю є й те, що на шляху від тоталітаризму до демократії Україна періодично гальмує свій рух. І насамперед через непослідовність та низьку ефективність реформ, безвідповідальність, елементарне нехлюйство, почуття тимчасовості, підвищений рівень суспільно-політичної конфліктності, значну поляризацію населення з різних причин — майнового розшарування і бідності, безробіття, економічної і соціальної незахищеності переважної більшості громадян.

Основна причина цього, як на мене, — саме в тотальній боротьбі за ресурси влади, у конфліктах політиків, в основі яких здебільшого не загальносуспільні, а особисті, групові, кланові мотиви та інтереси. Заради цього, в ім'я просування власних цілей та амбіцій і витрачаються політична енергія, час та зусилля, нерідко до краю посилюється суспільна напруженість.

Маємо справу, по суті, з перманентною політичною дестабілізацією, яка, у свою чергу, утверджує на рівні політичної свідомості думку, що єдино можливим шляхом до виходу з кризи може бути лише остаточна перемога однієї з протилежних сил і відповідно нищівна поразка іншої. Тобто боротьба на знищення, а точніше кажучи — на самознищення.

Непримиренний, руйнівний принцип «виграй або загинь» не може мати іншого результату, ніж розколи, роздробленість, підштовхування країни і суспільства до трясовини внутрішнього й зовнішнього протистояння.

За таких умов цілком закономірно, що люди дедалі менше довіряють владі. Це означає, що вона втрачає в очах громадян легітимність і перетворюється на зайвий тягар на плечах і так знекровленого економічними кризами та соціальними негараздами суспільства.

Те саме стосується й інститутів, які традиційно вважаються складовими громадянського суспільства. Зокрема й політичних партій та профспілок.

Зрештою в масовій свідомості відбувається вкрай небезпечний процес. Наростання зневіри людей у політиці влади та громадських організацій, поширення уявлень про них як про брудну справу сприяє посиленню громадсько-політичної апатії, нарощуванню протестного потенціалу.

Це вже класична модель розвитку не просто політичної кризи, а кризи політики як такої. Тобто між суспільством і політикою постає нездоланна прірва, своєрідний вакуум, що може заповнюватися приватно-клановими чи й взагалі кримінальними інтересами.

Звідси крайня, життєва потреба ініціативних, рішучих та послідовних і в багатьох напрямах синхронізованих дій державної влади і громадських інституцій, які повинні щонайперше зробити реальні кроки назустріч суспільству, повернути й утвердити в очах громадян свій не лише легальний, а насамперед легітимний статус.

Саме на цій основі можливе перетворення вітчизняного суспільно-політичного життя із засобу задоволення амбіцій лідерів на дієвий механізм становлення соціальної, демократичної і правової держави.

Усі ми вже засвоїли, що профспілки належать до провідних інститутів громадянського суспільства, а наявність таких потужних та впливових об'єднань громадян — невід'ємний атрибут цивілізованих демократичних держав.

Вони є найактивнішою суспільною силою у боротьбі за достойну, вільну і соціально захищену працю, за повну і продуктивну зайнятість працездатних, достатній рівень соціального захисту, проти всіх форм дискримінації у праці та її оплаті. Зрештою, практично немає таких прав і свобод людини, за які не зобов'язані стояти горою профспілки.

В Україні цю аксіому ще належить наповнити конкретним змістом, реалізуючи дане завдання в контексті загальносуспільних стратегічних цілей —розвитку й поглиблення демократії, утвердження ринкової економіки, підвищення рівня та якості життя народу.

Такі властиві для нашої доби явища та процеси, як приватизація, розвиток підприємництва, формування ринку праці тощо, настійно потребують від профспілок розширення діапазону діяльності та застосування нових, адекватних якісним змінам її форм та методів, спонукають до активної і зацікавленої участі у законодавчому процесі, вироблення дієвих процедур діалогу і механізмів співпраці з державою та роботодавцями.

У кінцевому підсумку актуалізується потреба в подальшому реформуванні профспілкового руху, цілеспрямованому й осмисленому пошуку його місця в системі нових соціально-економічних відносин і політичних координат.

На цьому шляху ще доведеться подолати чимало труднощів і перепон і об'єктивного, і суб'єктивного характеру; не обійтися і без істотної психологічної перебудови.

Маю на увазі, зокрема, остаточне звільнення від успадкованого комплексу поглядів, стереотипів — зрештою, цілої ментальності, яка формувалася і домінувала протягом десятиліть.

Я не за те, щоб відкидати з порога абсолютно весь досвід тих часів. Але профспілки були поставлені в такі умови, за яких істотно вихолощувалася сама сутність їхнього існування й суспільного призначення — захищати права та інтереси людей, насамперед у сфері соціально-економічних та трудових відносин.

За нинішнього транзитного, перехідного стану українського суспільства ця функція і це завдання реально вийшли на передній план, набули граничної гостроти і нагальності. Причому виконувати їх доводиться вже не за тих більш-менш комфортних умов, які донедавна забезпечував профспілкам їхній офіційний статус. Сьогодні вони опинилися, образно кажучи, на семи вітрах, що віють звідусіль — з економіки та соціальної сфери, де відбуваються тектонічні зсуви, і не завжди, на жаль, зі сприятливими для суспільного загалу наслідками; з політичних перехресть — оскільки дехто волів би мати профспілки за таран у боротьбі з владою і своїми опонентами; з самих владних коридорів, де ще даються взнаки рудименти ставлення до профспілок як до надокучливої перешкоди, що завжди плутається під ногами.

Нарешті, істотні зміни відбуваються і в самому профспілковому середовищі — скорочення членства у традиційних спілках, виникнення альтернативних утворень з істотними, а то й радикальними розходженнями у програмних положеннях та цілях, формах і методах їх реалізації. Такі зміни не вкладаються в однозначні, одновимірні оцінки; вони співзвучні і співвідносні з усім, що відбувається сьогодні в суспільному житті України.

Сьогодення зіткане з протиріч, і ми бачимо, що майбутнє виростає з нього, народжується у ньому в труднощах та муках.

Не варто, думаю, надто драматизувати колізії, які виникають у діяльності профспілок, їхніх стосунках з соціальними партнерами, особливо нині, у процесі утвердження правових та організаційних засад ринкової економіки.

Такі вже природа і діалектика цього періоду, що в ньому мусять співіснувати і тісно переплітаються співпраця, взаємодія і незгоди, гостра конкуренція, лобістські домовленості та компроміси і соціальні конфлікти, максималістські устремління і необхідність зважати на суворі реалії життя.

Уся сутність у тому, щоб ці відносини і чинники, які на них впливають, були збалансовані, позначені взаємною доброю волею і відповідальністю, щоб протиріччя не заганялися в глухий кут і не переходили у форму, яку дехто з дослідників класифікує як «конфлікти з нульовою сумою» — тобто контрпродуктивні і нерозв'язні. Усе це несе в собі не тільки можливість великих економічних та соціальних втрат, а й загрозу національній безпеці і незалежності держави, громадянському миру.

Я сподіваюся і вірю, що в нашому профспілковому русі викристалізується чітке бачення свого суспільного покликання та практичних механізмів його реалізації.

Профспілки і далі залишаються в Україні наймасовішою громадською організацією, що охоплює практично всі соціальні верстви та вікові групи дорослого населення. Є підстави говорити про суспільний запит на профспілки, які спроможні активно, відповідально і результативно відстоювати права та інтереси людей.

Головне і визначальне полягає у тому, щоб якомога повніше використати їхній потенціал у загальнонародних інтересах і виправдати та наростити кредит довіри, щоб він не впав до критичної позначки.

Для цього вже закладено грунтовний правовий фундамент.

Як вам відомо, право громадян на участь у професійних спілках для захисту своїх трудових і соціально-економічних прав та інтересів, порядок утворення цих спілок та інші засади закріплені у Конституції України, її 36-й статті.

З часу попереднього вашого з'їзду, в 1999 році, було прийнято Закон «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Це цілісний законодавчий акт, який охопив практично всі сторони діяльності профспілок та окреслив коло їхніх повноважень. Хоча не обійшлося без певних прогалин та хиб, що було враховано внесенням за два наступні роки низки змін.

Загалом національне законодавство в частині визначення статусу, прав профспілок та гарантій їх діяльності є досить розвиненим і відповідає нормам міжнародного права, зокрема, конвенціям Міжнародної організації праці.

Але це лише початок, нехай і досить грунтовний. На моє переконання, через активну участь у виробленні, вдосконаленні та реалізації соціально орієнтованого законодавства пролягає один з головних і визначальних напрямів діяльності профспілок. У них є для

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про Загальнодержавну (Національну) космічну програму України на 2003—2007 роки

Відповідно до статті 7 Закону України «Про космічну діяльність» Верховна Рада України **постановляє**:

Стаття 1. Затвердити Загальнодержавну (Національну) космічну програму України на 2003—2007 роки (далі — Національна програма).

Стаття 2. Установити, що фінансування космічної діяльності за державним замовленням здійснюватиметься в обсягах, визначених Національною програмою, з урахуванням можливостей Державного бюджету України.

Стаття 3. Кабінету Міністрів України передбачати щороку під час розроблення проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік кошти на здійснення заходів Національної програми.

Стаття 4. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2003 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 24 жовтня 2002 року.
№ 203-IV.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. У статті 9 Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 49, ст. 299; 1998 р., № 45, ст. 271) слова «в межах трьох відсотків від річного обсягу часу загальнонаціонального каналу, на якому здійснюється мовлення» виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 24 жовтня 2002 року.
№ 207-IV.

Закон України

Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про концесії»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Частину другу статті 3 Закону України «Про концесії» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 41, ст. 372) доповнити абзацом такого змісту:

«будівництво та експлуатація готелів, туристичних комплексів, кемпінгів та інших відповідних об'єктів туристичної індустрії».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 24 жовтня 2002 року.
№ 209-IV.

цього великі і ще повною мірою не вичерпані можливості.

Маю на увазі потребу в законодавчих актах, що регулюють функціонування самих профспілок, їхні взаємовідносини з органами влади, іншими державними та суспільними інституціями, а також тих, що стосуються всього спектра питань, до яких причетний профспілковий рух.

Поле докладання зусиль тут надзвичайно широке.

Наприклад, Україні сьогодні конче потрібне сучасне трудове право. Ця необхідність продиктована кардинальними змінами, які я вже згадував, — появою нових форм власності, трансформацією суспільних інститутів, що протягом тривалого часу забезпечували соціальну стабільність.

На яку ситуацію зорієнтовані норми чинного Кодексу законів про працю? На попередню, коли держава була єдиним роботодавцем і єдиним контролером у сфері трудових відносин.

А нині надворі, як то кажуть, зовсім інший соціально-економічний клімат. Він зумовлює, крім усього іншого, більшу індивідуалізацію трудових відносин, що, у свою чергу, означає посилення договірних засад у їх регулюванні.

Забезпечити оптимальне поєднання індивідуально- та колективно-договірного, державно-нормативного та адміністративного регулювання на основі міжнародно визнаних правових принципів — у концентрованій формі все це повинно матеріалізуватися у новому Трудовому кодексі України.

Зрештою, просто важко виокремити найважливіші з величезного масиву проблем, законодавче розв'язання яких неможливе без кровної зацікавленості і діяльної участі профспілок.

Досить сказати ще про такі з них, як розбудова сучасного економічного середовища, створення умов для реального розвитку виробництва та підприємництва, підвищення продуктивності праці, наведення і підтримання порядку та дисципліни. І не тільки на виробництві. Вдумаймося у таку цифру: торік від нещасних випадків у побутовій сфері в Україні загинуло майже 74 тисячі людей. Та це ж ціла неоголошена війна!

А головні її винуватці — неорганізованість і нехлюйство, безвихідь для багатьох людей, до чого, просто важко про це говорити, ми вже поступово звикаємо.

Шановне зібрання!

Кажучи про необхідність зміцнення правової бази економічних відносин і в кінцевому рахунку піднесення економіки, у чому ключ і до поліпшення ситуації в соціальній сфері, і до прискорення всього нашого поступу, передбачаю заперечення: профспілки в Україні не мають права законодавчої ініціативи.

Що можна сказати з цього приводу?

По-перше, у Верховній Раді є народні депутати, які представляють профспілковий рух. І працюють вони здебільшого досить активно, як помітні і впливові в парламенті постаті, посідаючи ключові пости у відповідних профільних комітетах. На їх рахунку вже 12 законопроектів, внесених на розгляд нинішньої сесії.

А щодо недостатнього, як дехто вважає, представництва (нині в парламенті п'ять депутатів від Федерації профспілок України), то про це вже треба думати з проекцією на наступні вибори.

Хотів би також додати, що законопроекти, які стосуються соціально-економічних відносин, подаються урядом на розгляд Верховної Ради з урахуванням думки всеукраїнських профспілок та їхніх об'єднань. Принаймні так повинно бути. І буде. Вони можуть вносити суб'єктам права законодавчої ініціативи та органам державної влади пропозиції до законів та інших нормативно-правових актів, що стосуються життєво важливих питань із соціально-трудової сфери.

Я не пам'ятаю випадку відмови у розгляді таких матеріалів. Як і в підтримці профспілок у парламентських комітетах та фракціях.

Давайте повніше приведемо в дію цей ресурс.

А щодо відновлення права законодавчої ініціативи профспілок, то питання, безперечно, треба уважно вивчити і виробити оптимальне рішення.

Але закони треба не тільки приймати. Закони треба виконувати — всіма і скрізь, безумовно і без будь-яких винятків.

Як у нас часом, а то й часто, це робиться, можна судити з реального стану речей. Критерій об'єктивний, точний і безвідмовний.

Думаю, на з'їзді буде не раз сказано (і я сам теж не раз про це говорив), що за очевидних позитивних зрушень в економіці залишаються скромними і малопомітними зміни на краще в соціальній сфері, у добробуті конкретної людини і конкретної сім'ї.

Така констатація вже стала звичною, але перелому все ще не видно. Залишається неприпустимо низькою ціна праці, надто повільно зменшується заборгованість з виплат заробітної плати, непокоїть високий рівень явного, реального і прихованого безробіття. І тому подібне, про що ви знаєте не гірше і що фокусується в незадовільній якості життя та не кращому соціальному самопочутті мільйонів наших співгромадян.

Аж ніяк не схильний звинувачувати в ситуації, що склалася, тільки профспілки. Це насамперед оцінка державній владі, її роботі. Але давайте самокритично визнаємо, що і профспілковий рух поки що далеко не завжди встигає за змінами в державі і суспільстві, не завжди вчасно і достатньо реагує і на нові вимоги та виклики часу, і на симптоми наших застарілих хвороб.

У тому числі й особливо — на неповагу до законів, що межує з відвертим правовим нігілізмом, і на поблажливість до посадових осіб, які це собі дозволяють.

Прикро, але доводиться вдаватися і до таких сумних аргументів, як аварії на вугледобувних та інших підприємствах з численними жертвами і значними збитками. Останнім часом ці надзвичайні події, на жаль, почастішали.

У кожному з таких випадків створюються комісії з розслідування причин, винних притягають до відповідальності, включаючи кримінальну. Проте постає закономірне запитання: а де ж профспілки, для яких турбота про охорону праці, створення належних та безпечних її умов — один з найперших і святих обов'язків? Переконаний: якби ця функція і цей обов'язок виконувалися як слід, ми не мали б багатьох трагедій і не вживали пожежних заходів услід, коли багато що вже не виправити й не повернути. І насамперед найдорожче — людські життя.

Гадаю, буде справедливо оцінити використання профспілками, їхніми уповноваженими представниками наданого законом права громадського контролю за виконанням роботодавцями законодавства про працю та її охорону принаймні як недостатнє.

Мені підготували такі дані: за минулий рік було 27 випадків розірвання трудових договорів із керівниками підприємств, установ та організацій на вимогу територіальних профспілкових об'єднань і два — на вимогу всеукраїнських профспілок.

А загалом за останні чотири роки кількість посадових осіб, притягнутих до відповідальності з ініціативи зазначених структур, постійно й істотно зменшувалася.

Чи відображають ці цифри справжній стан дотримання законодавства про працю, чи співвідносяться з неподобствами у цій сфері, що набули масового характеру? Цілком очевидно, що ні.

Як мені здається, з'їзд мав би дати оцінку такій ситуації і добратися до її коріння. І не тільки в зазначеному колі проблем. Мабуть, треба самокритично визнати причини, які заважають профспілкам виконувати повною мірою і з достатньою віддачею свої обов'язки перед людьми, чиї права та інтереси вони покликані захищати.

Це і надто нерішуче, я б сказав, проникнення у стрімко зростаючий недержавний сектор економіки, де власники-роботодавці не особливо вітають появу профспілок на своїх підприємствах та не рахуються з їхніми вимогами; і вияви надмірної політизації в діяльності профспілок; і живучі залишки патерналістських настроїв, сподівань на державу та спроби перекладати на неї свої обов'язки, а потім цю ж державу критикувати за їх невиконання.

Як мені здається, нам належить спільними зусиллями піднести до сучасного рівня інститут соціального партнерства. Його треба швидше і послідовніше переводити з площини гасел та декларацій у сферу конкретних справ, робити широкою і надійною базою конструктивної співпраці профспілок і держави, консолідації суспільства.

Поки що, за всіх його незаперечних здобутків, соціальне партнерство тримається не так на балансі інтересів, як на балансі невтручання. З боку влади взаємодія з профспілками в цих рамках видається скоріше вимушеним кроком, ніж усвідомленою їх підтримкою як структури громадянського суспільства.

Саме тут вочевидь відчуваються інерція та рецидиви недавнього одержавлення профспілок і ті обставини, що держава ще залишається великим роботодавцем, а специфіка нинішнього правового статусу майна Федерації накладає відчутний відбиток на її стосунки з владними структурами.

Щодо самих профспілок, у всьому їх нинішньому обширі, то вони поки що не створили достатніх передумов для того, щоб на рівних розмовляти з державою і консолідованим капіталом.

Натомість маємо цілий спектр підходів та позицій —від барикадного радикалізму, популістських надмірностей до неписаних правил конформістської політики.

Шановні делегати!

Напередодні з'їзду я мав зустріч із головою Федерації профспілок України Олександром Стояном. Головний висновок, який з неї виніс, — це близькість поглядів на ситуацію в державі й суспільстві та обопільне бажання поліпшувати її засобами і методами, що є в розпорядженні органів влади та профспілок, і в межах повноважень, наданих їм законодавством. А також орієнтація на те, що головна і єдина політика для профспілок — це захист і оборона людини праці. І не на вулицях, не через конфлікти та протистояння, не через приписування профспілок до якоїсь однієї політичної сили і не через прислужництво окремим політикам, партіям чи блокам.

Надійно захищаючи трудящих, профспілковий працівник повинен бути надійно захищений сам, мати дієві стимули до праці. Вважаю, варта уваги пропозиція, що кращі з цих людей могли б претендувати на надання їм почесного звання «Заслужений працівник соціальної сфери України».

Готовий розглянути всі інші пропозиції для поглиблення співпраці з профспілками та підвищення її ефективності і сподіваюся, що Верховна Рада підтримає найбільш слушні та актуальні з них.

Завершити свій виступ хотів би девізом, який обрало для себе одне із зарубіжних профспілкових об'єднань. Він звучить так: «Об'єднані ми встоїмо, роз'єднані — впадемо».

Гасло ніби й не нове, але якщо вдуматися, досить точно передає принципи діяльності і сам сенс існування профспілкового руху: досягати намічених цілей об'єднаними зусиллями. І не тільки власними, а й усіх партнерів, які бажають блага, добра і процвітання своїй Батьківщині і своєму народові.

Бажаю впевненого поступу та успіхів на цьому шляху.

ЗАКОНоДАВець

Нареченому — 14 років? Як скаже суд

НОВА НОРМА: Верховна Рада України ухвалила Сімейний кодекс України (далі — СК).

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, на законодавчому рівні вперше визначено поняття сім'ї та шлюбу. А крім того, істотно змінено права та обов'язки подружжя, батьків, дітей та інших членів сім'ї, порядок вирішення спорів, які виникають із сімейних відносин, тощо.

Щоб ваш союз двох за новим законом вважався сім'єю (отим самим первинним та основним осередком суспільства), ви повинні:

1) спільно проживати;
2) бути пов'язані спільним побутом;
3) мати взаємні права та обов'язки.

Відсутність хоча б однієї з перелічених ознак свідчить про відсутність сім'ї у правовому її розумінні. Щоправда, враховуючи можливість різних життєвих ситуацій, СК спеціально «обмовляється»: подружжя вважається сім'єю і тоді, коли дружина та чоловік у зв'язку з навчанням, роботою, лікуванням, необхідністю догляду за батьками, дітьми та з інших поважних причин не проживають спільно. А дитина належить до сім'ї своїх батьків і тоді, коли з певних причин спільно з ними не проживає.

СК принципово змінює існуючі в нашій державі загальні засади правового регулювання сімейних відносин. На відміну від чинного до кінця цього року Кодексу про шлюб та сім'ю України (КШС), який передбачає правове регулювання шлюбних і сімейних відносин лише державою (ст. 6), СК дозволяє нам регулювати свої сімейні відносини у два способи. По-перше, цим СК та іншими нормативно-правовими актами. По-друге, за домовленістю (договором — більше відомим як контракт) між їх учасниками (ст. 7). При цьому слід пам'ятати, що, врегульовуючи свої стосунки, «союз двох» мусить виходити з чотирьох передбачених законом аспектів:

1) лише у тій частині, в якій це допустимо і можливо з точки зору інтересів їх учасників та інтересів суспільства;
2) з урахуванням права на таємницю особистого життя кожного з них, їхнього права на особисту свободу та неприпустимості свавільного втручання у сімейне життя;
3) з максимально можливим урахуванням інтересів дитини, непрацездатних членів сім'ї;
4) на засадах справедливості, добросовісності та розумності, відповідно до моральних засад суспільства.

Закон також встановлює певні вимоги до регулювання сімейних відносин договором (у народі — шлюбним контрактом). Одна з головних — цей документ не повинен суперечити закону та моральним засадам суспільства.

А шлюб — це, за новим СК, сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у державному органі реєстрації актів цивільного стану (ст. 21). Таке законодавче визначення шлюбу важливе з огляду на правові наслідки, оскільки за новим законом **проживання однією сім'єю жінки та чоловіка без шлюбу не дає законних підстав для подружніх прав та обов'язків між ними.**

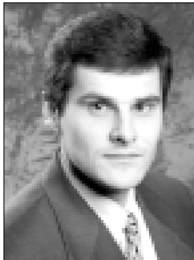
Як і чинний КШС, Сімейний кодекс не визнає підставою для виникнення у жінки та чоловіка прав та обов'язків подружжя внаслідок релігійного обряду шлюбу — скажімо, вінчання. Виняток зроблено для випадків, коли такий релігійний обряд відбувся до створення або відновлення державних органів реєстрації актів цивільного стану.

На замітку «скороспілим» парам. Новий кодекс залишив без змін шлюбні вікові рамки: **шлюбний вік для жінки настає з сімнадцяти, для чоловіка — з вісімнадцяти років (ст. 22).** Водночас новий кодекс змінив порядок набуття права на шлюб для тих, хто не доріс до такого віку, — їм потрібне спеціальне рішення суду (старий КШС вимагає рішення місцевих держадміністрацій чи виконкомів рад). До того ж СК не обмежує життєвих обставини, які суд може визнати в інтересах «скороспілої» пари (наприклад, вагітність) і дозволити шлюб. Але навіть найгуманніший суддя не зможе «увійти у становище» такої, перепрошуємо, «експрес-пари», бо новий кодекс передбачає, що за будь-яких обставин мінімальний вік особи, при якому можливе укладення шлюбу, становить чотирнадцять років (чинний КШС такого мінімального віку для виняткових випадків не встановлює).

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що новий кодекс по-новому визначив коло осіб, які не можуть перебувати у шлюбі. **Відповідно до його ст. 26, шлюб з цілком зрозумілих причин не можуть укладати:**

1) особи, які є родичами прямої лінії споріднення;
2) рідні (повнорідні, неповнорідні) брат і сестра. Повнорідними є брати і сестри, які мають спільних батьків. Неповнорідними є брати і сестри, які мають спільну матір або спільного батька;
3) двоюрідні брат та сестра, рідні тітка, дядько та племінник, племінниця;
4) усиновлювач та усиновлена ним дитина. Шлюб між усиновлювачем та усиновленою ним дитиною може бути зареєстровано лише в разі скасування усиновлення. За рішенням суду може бути надане право на шлюб між рідною дитиною усиновлювача та усиновленою ним дитиною, а також між дітьми, які були усиновлені ним.

ДЛЯ ДОВІДКИ: Сімейний кодекс ухвалено парламентом 10 січня 2002 р. Він набирає чинності з 1 січня 2003 р. З повним його текстом можна ознайомитися у «Голосі України» за 26 лютого 2002 р.

Микола МЕЛЬНИК,
кандидат юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Анатолій БЕНЬ,
оглядач «Голосу України».

Народження дітей уже заслуга

Чи маю право на отримання пенсії за особливі заслуги як мати, яка народила семеро дітей?

Галина НЕСТЕРУК.

с. Вовничі,
Млинівський р-н,
Рівненська область.

Відповідно до змін, внесених до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», з 1 січня наступного року пенсії за особливі заслуги перед Україною встановлюються матерям, які народили п'ятеро і більше дітей та виховали їх не менш як до восьмирічного віку. При цьому враховуються діти, усиновлені в установленому законом порядку. Пенсія за особливі заслуги встановлюється як надбавка до пенсії, на яку він має право, у розмірі від 20 до 25% прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність. Розмір надбавки визначається комісією залежно від заслуг особи. Коли особа одночасно має право на різні надбавки, то їй призначається та надбавка, яка є більшою у максимальному розмірі. Надбавка встановлюється з першого числа місяця, що настає за місяцем прийняття рішення Комісією, і виплачується, якщо пенсіонер не працює, крім випадків, коли за місцем його роботи середньомісячний дохід за минулий календарний рік не перевищував прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність.

Консультації підготувала Наталія ХОМЕНКО, спеціаліст «Юридичної клініки».

ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ

Наказ Міністерства освіти і науки «Про затвердження Порядку застосування фінансових санкцій до суб'єктів господарювання за порушення вимог Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» № 619 від 28.10.2002 р.

Відповідно до затвердженого Порядку на підставі актів перевірки суб'єктів господарювання, в яких зафіксовано правопорушення, голова Державного департаменту інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки або його заступник протягом 30 календарних днів з дати складання акта приймають рішення про застосування санкцій. Про місце і час розгляду питання про застосування фінансових санкцій суб'єкт господарювання повідомляється у письмовій формі за десять календарних днів. Розгляд питання має здійснюватися за участю представника суб'єкта господарювання. Лише за ненадходження клопотання про відкладення розгляду, незважаючи на своєчасне повідомлення, розгляд здійснюється за відсутності суб'єкта господарювання.

Наказ Міністерства праці та соціального захисту населення України «Про затвердження форми заяви про призначення всіх видів соціальної допомоги» № 499 від 27.09.2002 р.

З метою уніфікації механізму надання всіх видів соціальної допомоги з 1 січня 2003 року для призначення всіх видів соціальної допомоги заповнюватиметься єдина заява, форма якої затверджена цим наказом.

Наказ Державної митної служби України «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації» № 561 від 14.10.2002 р.

Цей Порядок розроблено відповідно до Митного кодексу України та положення про вантажну митну декларацію з метою визначення послідовності етапів та дій посадових осіб митних органів під час здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації.

Наказ Служби безпеки України «Про внесення змін до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю» № 357 від 17.10.2002 р.

Наказ збільшує перелік відомостей, що становлять державну таємницю. До Зводу відомостей державної таємниці додатково віднесено інформацію про заходи мобілізаційної підготовки та мобілізаційного плану галузей національної економіки щодо виробництва і поставки озброєння, боєприпасів, військової техніки, спеціальних комплектувальних виробів до них, будівництва фортифікаційних споруд, технічного прикриття об'єктів галузей з метою забезпечення їх безперебійної роботи в особливий період; відомості про заходи мобілізаційної підготовки та мобілізаційного плану галузей національної економіки стосовно життєзабезпечення населення в особливий період; відомості про фундаментальні та прикладні наукові дослідження, дослідно-конструкторські роботи з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації галузей національної економіки, відомості про порядок переведення органів виконавчої влади, інших державних органів, а також підприємств, установ і організацій, які виробляють озброєння, боєприпаси, військову техніку, спеціальні комплектувальні вироби до них, на роботу в умовах особливого періоду.

Демократизм і професіоналізм місцевого самоврядування

Як їх розуміють виконавча та судова влади Харкова

Над проблемою поєднання цих основоположних понять давно б'ються теоретики і законодавці. Проте на практиці це часто призводить до конфлікту представницької і виконавчої влад на місцях.

Минулої весни у Харкові, як і в інших населених пунктах України, відбулося свято місцевої демократії. Сподіваючись на прискорення розв'язання соціально-економічних проблем рідного міста, обрали харків'яни нового міського голову і значно оновлену міськраду у складі 75 депутатів.

Міським головою став Володимир Шумілкін, заступник голови держадміністрації Харківської області, а серед інших підтвердив свої представницькі повноваження Геннадій Кернес, депутат міської ради попереднього скликання, керівник депутатської групи «Незалежні», лідер громадського об'єднання «Новий Харків — нові можливості».

Мешканці міста добре пам'ятають, що ці два кандидати, а потім і переможці виборних перегонів, були в одній команді, підтримуючи один одного не лише словом, а й ділом.

Тому логічним виглядало одне із перших рішень нового голови. 11 квітня 2002 року на сесії міської ради XXIV скликання Володимир Шумілкін рекомендував обрати депутата Геннадія Кернеса секретарем міської ради. У виступі перед депутатами голова мотивував свій вибір принциповістю та активністю депутата міської ради двох скликань Геннадія Кернеса, професійні якості якого мають бути застосовані на практиці.

Та недовго тривали безхмарні стосунки муніципальних лідерів. Уже на другій сесії міської ради 15 травня 2002 року саме міським головою ініціюється питання про дострокове припинення повноважень новообраного секретаря.

«С момента избрания секретарем городского совета Кернеса Г. А. я имел возможность достаточно непродолжительный срок работать с ним в конфигурации «городской голова и секретарь городского совета». За этот период я обнаружил, что по многим позициям, которые мы в этот момент решали, у нас разные, а быть может, и противоположные взгляды на цели и способы решения тех проблем и на ту философию организации работы городского совета и исполнительного комитета, которые мы затрагивали». (З виступу В. Шумілкіна на другій сесії міськради, мовою оригіналу відповідно до стенограми пленарного засідання.)

Сам Володимир Андрійович не розкрив власне розуміння філософії роботи місцевої влади. Проте обізнані люди розшифровують її як бажання керівника виконавчої влади міста — професійного органу, який вирішує поточні побутові проблеми городян, нав'язувати певні «професійні» рішення депутатам, які виконують свої обов'язки на непрофесійних засадах.

Річ у тім, що одним із перших рішень новообраної міськради виключні повноваження ради з розпорядження землею територіальної громади було передано міськвиконкому. Наполягаючи на прийнятті цього рішення, місцеві чиновники на чолі з мером дотримувались його «інтересами виборців», посилаючись на «непрофесіоналізм» депутатів та на неефективність ухвалення таких рішень колегіально на сесії міської ради. А фактично, здається, йшлося про небажання ділити реальну владу з депутатами.

Секретар ради, який за посадою має сприяти депутатам ради у здійсненні їх повноважень, виходячи з положень ст. 19, ч. 2, Конституції України, звернувся до прокуратури міста, якою було внесено протест на це рішення як таке, що суперечить законодавству України, зокрема Земельному кодексу. Довелося депутатам внести зміни до відповідних документів й повернути ці повноваження раді. Тепер питання виділення земельних ділянок знову відкрито розглядається на сесії, а жителі міста мають можливість дізнатися про те, хто, коли та що одержав.

Важко сказати, чим там керувалися депутати, коли погодилися 28 травня 2002 року поза порядком денним другої сесії розглядати «персональну справу депутата та секретаря міської ради Г. Кернеса», — бажанням підтримати «ображеного» мера чи іншими мотивами.

Утім, якщо взяти формальний бік справи, то навіть для порушення питання про припинення повноважень секретаря підстав, що передбачені законодавством, не було. Не порушив секретар своїми діями Конституцію України і закони України та не обмежував права і свободи громадян, а забезпечував здійснення наданих йому законом повноважень.

Проте без окремої ухвали, як того вимагає регламент, було проведено таємне голосування. А для того, щоб у депутатів не виникло бажання ухилитися від виявлення свого ставлення до волі міського голови, у бюлетені було запропоновано лише дві форми рішення про дострокове припинення повноважень і звільнення з посади секретаря Харківської міської ради XXIV скликання — «да» та «нет» (мовою оригіналу).

«Всего количество депутатов Харьковского городского совета — 75. Получили бюллетени для тайного голосования 69 депутатов. Приняли участие в тайном голосовании 69. Количество бюллетеней, признанных недействительными, — 10. В соответствии с итогами голосования за досрочное прекращение полномочий, освобождение от должности секретаря Харьковского городского совета 24 созыва — 47 голосов, против —12, воздержались — 10» (з виступу голови лічильної комісії, стенограма пленарного засідання мовою оригіналу).

Навіть у людини, яка поверхово обізнана з порядком проведення голосування, але пам'ятає правила арифметики, одразу виникне сумнів у коректності висновків лічильної комісії. Справді, якщо «за» — 47 голосів, «проти» — 12, утрималися — 10, а визнано недійсними 10 бюлетенів, то виходить, що в скриньках для голосування мало бути 79 бюлетенів. Це при тому, що в голосуванні взяли участь 69 депутатів з 75 обраних. А якщо лічильна комісія самочинно визнала голоси депутатів, які не висловили свого ставлення до жодного з варіантів, запропонованих у бюлетені, як недійсні, то це вже можна вважати обмеженням прав цих депутатів. Бо визначити недійсним волевиявлення депутата неможливо в принципі.

Але рішення набуло чинності, секретаря звільнили з роботи і дехто вважав справу закритою. Та депутат Г. Кернес не змирився з тим, що відбулося. Вважаючи, що при цьому було порушено низку положень чинного законодавства, він звернувся до місцевого суду Київського району міста Харкова, де знаходиться міська рада, про визнання недійсним рішення ради та поновлення його на роботі.

І тут починається інша, майже детективна, історія. Напередодні розгляду справи в суді Київського району Харкова голова Харківського апеляційного суду, який є вищестоящою інстанцією для районних судів, одноосібно вирішує передати справу на розгляд до місцевого суду Московського району міста.

І до сьогодні про мотиви цього можна лише здогадуватися. Рішення визначеного за вказівкою зверху суду під головуванням судді А. Малихіна було однозначним — у позові відмовити. Під час самого ж судового засідання, на думку представників позивача, не раз порушувалася визначена законом процедура розгляду питання по суті.

Та не вгамувався на цьому Геннадій Кернес, вважаючи, що районний суд допустив невідповідність висновків обставинам справи. Проте Харківський апеляційний суд, розглянувши обставини справи за його апеляційною скаргою, встановив, що справді порушення, на які вказує позивач, мали місце, але вони є «несуттєвими». Відмовивши у всіх клопотаннях представникам позивача, головуючий судової колегії апеляційного суду Д. Луспенник виніс вердикт: рішення суду Московського району Харкова залишити без змін, а скаргу — без задоволення.

Останнє, що залишилося екс-секретареві міськради, це звернутися з касаційною скаргою до Верховного Суду України, щоб нарешті встановити: чи було порушення закону під час прийняття міськрадою рішення і чи можуть бути такі порушення «несуттєвими». А тим часом у міській раді вирішили трішечки «упорядкувати» свої документи —їх було просто переписано. Нині є два різні за змістом порядки денні другої сесії, а протокол пленарного засідання не відповідає стенограмі — і навпаки.

У цій історії поки що не поставлено крапку. Зазначений конфлікт виходить далеко за межі особистих стосунків між двома посадовцями. Фактично йдеться про різне трактування демократичного розподілу місцевої влади на представницьку та виконавчу, закладеного чинним законодавством, та оцінку цього судами. Що потрібно для того, щоб депутати приймали реальні рішення, виходячи виключно з інтересів територіальної громади, а виконком міг професійно їх реалізовувати? Відповідь, мабуть, водночас і проста, і складна — обопільне бажання чітко реалізовувати надані законом повноваження, а не переділяти владу, посилаючись на власне розуміння демократичних принципів.

Юрій ЛАТКАР.

Коментар фахівця

Виборні посади в органах місцевого самоврядування забезпечуються захистом законів, які регулюють насамперед службу з особливим статусом осіб, і щодо них має дотримуватися процедура як при обранні, так і при знятті з посади.

Не допускаються при цьому вольові рішення, порушення регламенту проведення сесій місцевих рад, наявними мають бути мотиви розгляду кадрових питань, що гарантує посадовцям здійснення функцій і повноважень виключно в інтересах територіальної громади. У разі порушення цих вимог відповідальність покладається на конкретних посадових осіб, а прийняті рішення оспорюються в суді. І тільки остання інстанція — Верховний Суд України може остаточно вирішити, як було застосовано закон.

Микола ПУХТИНСЬКИЙ, голова Фонду місцевого самоврядування України, кандидат юридичних наук.

Закон України

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про охорону атмосферного повітря»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про охорону атмосферного повітря» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 48, ст. 252) Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) у статті 78:

а) у назві та тексті статті слово «шкідливого» виключити, а у тексті слова «уповноважених на те державних органів» замінити словами «уповноваженого органу виконавчої влади»;

б) у частині першій слова «граничних нормативів утворення забруднюючих речовин» замінити словами «технологічних нормативів допустимого викиду забруднюючих речовин та нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел»;

в) у частині другій слова «шкідливий фізичний чи біологічний вплив» замінити словами «вплив фізичних та біологічних факторів»;

2) у назві та тексті статей 80 і 81 слова «викидах», «шуму, утворюваного» замінити відповідно словами «відпрацьованих газах», «впливу фізичних факторів, здійснюваного».

2. У Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 41, ст. 546; 1996 р., № 15, ст. 70; 2000 р., № 5, ст, 34, № 27, ст. 213, № 38, ст. 318; 2001 р., № 48, ст. 252):

1) пункт «ж» частини першої статті 20 після слів «гранично допустимих викидів» доповнити словами «впливу фізичних та біологічних факторів»;

2) частину першу статті 24 і частину четверту статті 33 після слів «шкідливих фізичних» доповнити словами «та біологічних»;

3) у статті 56:

а) назву статті викласти у такій редакції:

«Стаття 56. Екологічна безпека транспортних та інших пересувних засобів і установок»;

б) у частині першій слово «викидах» замінити словами «відпрацьованих газах»;

в) частину третю викласти у такій редакції:

«Керівники транспортних організацій та власники транспортних засобів несуть відповідальність за додержання встановлених для відповідного типу транспортного засобу нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах, скидів забруднюючих речовин та впливу фізичних факторів пересувних джерел на стан навколишнього природного середовища».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 жовтня 2002 року.
№ 198-IV.

Закон України

Про внесення змін до деяких законів України з питань надання допомоги малозабезпеченим сім'ям

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 35, ст. 290):

1) у статті 4:

абзац третій частини третьої викласти в такій редакції:

«довідка про склад сім'ї (до складу сім'ї включаються чоловік, дружина; рідні, усиновлені та підопічні діти цих осіб, у тому числі діти, які навчаються за денною формою навчання у вищих навчальних закладах I—IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах до досягнення двадцяти трьох років і не мають власних сімей, неодружені повнолітні діти, які визнані інвалідами з дитинства I та II групи або інвалідами I групи і проживають разом з батьками; непрацездатні батьки чоловіка та дружини, які проживають разом з ними і перебувають на їх утриманні у зв'язку з відсутністю власних доходів; особа, яка проживає разом з одиноким інвалідом I групи і здійснює догляд за ним. До складу сім'ї не включаються особи, які перебувають на повному державному утриманні)»;

доповнити статтю частиною такого змісту:

«Порядок призначення та виплати державної соціальної допомоги встановлюється Кабінетом Міністрів України»;

2) у статті 5:

частину першу викласти в такій редакції:

«Розмір державної соціальної допомоги визначається як різниця між прожитковим мінімумом для сім'ї та її середньомісячним сукупним доходом, який обчислюється за методикою, встановленою спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики, але цей розмір не може бути більшим ніж 75 відсотків прожиткового мінімуму для сім'ї»;

доповнити статтю частинами такого змісту;

«Для кожної дитини, яка входить до складу малозабезпеченої сім'ї, рівень забезпечення прожиткового мінімуму збільшується на 10 відсотків, а для кожної дитини, яка утримується матір'ю (батьком, усиновителем), що не перебуває в шлюбі, і запис про батька (матір) цієї дитини у Книзі реєстрації народжень провадиться в установленому порядку за вказівкою матері (батька), — на 20 відсотків.

Для громадян, які одержали статус особи, що проживає і працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського, рівень забезпечення прожиткового мінімуму збільшується на 20 відсотків»;

3) статті 7 і 8 викласти в такій редакції:

«Стаття 7. Випадки обмеження права на державну соціальну допомогу

У наданні державної соціальної допомоги може бути відмовлено, а виплата призначеної допомоги може бути припинена у випадках, коли:

працездатні члени малозабезпеченої сім'ї не працюють, не служать, не вчаться за денною формою навчання у вищих навчальних закладах I—IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах протягом трьох місяців, що передують місяцю звернення за призначенням державної соціальної допомоги (крім осіб, які в установленому порядку визнані безробітними та за інформацією центрів зайнятості не порушують законодавство про зайнятість щодо сприяння своєму працевлаштуванню; осіб, які доглядають за дітьми до досягнення ними трирічного віку, або за дітьми, які потребують консультативної комісії, але не більше ніж до досягнення ними шестирічного віку; осіб, які доглядають за інвалідами I групи або дітьми-інвалідами віком до 16 років, а також за особами, які досягли 80-річного віку);

з'ясовано, що малозабезпечена сім'я має додаткові джерела для існування, а також хто-небудь із її складу протягом 12 місяців перед зверненням за наданням державної соціальної допомоги здійснив покупку або оплатив послуги на суму, яка на час звернення перевищує 10-кратну величину прожиткового мінімуму для сім'ї;

у власності чи володінні малозабезпеченої сім'ї є земельна ділянка площею понад 0,60 га або друга квартира (будинок) за умови, що загальна площа житла перевищує 21 квадратний метр на одного члена сім'ї та додатково 10,5 квадратного метра на сім'ю, чи більше одного автомобіля, транспортного засобу (механізму);

сім'єю навмисне подано недостовірні відомості чи приховано відомості, що вплинули або могли вплинути на встановлення права на державну соціальну допомогу та на визначення її розміру.

Призначена державна соціальна допомога може бути зменшена до 50 відсотків її розміру у разі невикористання сім'єю можливостей знаходження додаткових джерел для існування.

Стаття 8. Перерахунок розміру державної соціальної допомоги

Розмір призначеної державної соціальної допомоги перераховується за заявою уповноваженого представника сім'ї.

У разі затвердження нового рівня забезпечення прожиткового мінімуму розмір призначеної допомоги перераховується без звернення уповноваженого представника сім'ї»;

4) частину першу статті 11 викласти в такій редакції:

«Покриття витрат на виплату державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям здійснюється за рахунок субвенцій з державного бюджету до місцевих бюджетів»;

5) у тексті Закону слова «орган соціального захисту населення» у всіх відмінках замінити словами «орган праці та соціального захисту населення» у відповідних відмінках.

2. У Законі України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 20, ст. 102; 2002 р., № 35, ст.261) у статті 3 слова «допомога малозабезпеченим сім'ям з дітьми» та розділ VI виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Абзаци п'ятий і шостий підпункту 2 та підпункт 4 пункту 1 розділу I, якими вносяться зміни відповідно до статей 5 та 11 Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», набирають чинності з 1 січня 2003 року.

2. Допомога малозабезпеченим сім'ям з дітьми, призначена до набрання чинності цим Законом, виплачується до закінчення строку призначення.

3. Кабінету Міністрів України в двомісячний термін з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування центральними органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 жовтня 2002 року.
№ 208-IV.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд м. Києва (01030 м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-б) постановою від 12.11.2002 року по справі № 24/582-б визнав банкрутом ТОВ «Спецтехнологія» (код ЄДРПОУ 30553244, 02002, м. Київ, вул. М. Раскової, 23, р/р № 260013503 в АППБ «Аваль» м. Києва, МФО 300335) та відкрили ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Кириленко А. І. (ліцензія АА № 419447 від 11.11.2002 року).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця.

Дочірнє підприємство «Перспектива» Конотопського заводу «Мотордеталь» ВАТ, Сумська область, м. Конотоп 41612, вул. Вирівська, 64, код ЗКПО 23634523. Постановою господарського суду Сумської області № 3124-15/110 від 18.10.2002 року визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Гайдукова Сергія Петровича (ліцензія АА № 250477 від 26.04.2002 р.) тел. 8 (0542) 22-19-78.

Определениями Хозяйственного суда Днепропетровской области от 06.09.2002 г. по делу № Б26/38/02 ООО «Атлантик А» г. Днепродзержинск, ул. Болотникова, 22/7, код ОКПО 24226393 и от 23.09.2002 г. по делу № Б24/258/01 АО «Дом» г. Желтые Воды ул. Буденного, 76, код ОКПО 21905573 признаны банкротами и назначен ликвидатором арбитражный управляющий Белик Сергей Филиппович.

Претензии кредиторов принимаются по адресу: 51914 г. Днепродзержинск, ул. Болотникова, 15, а/я 396, тел. (0569) 53-13-06 на протяжении месяца со дня публикации.

Публікацію від 31.10.2002 р. про банкрутство КСП «Безлюдівський» слід читати:

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) ухвалою від 17.10.2002 р. порушив справу № Б-19/158-02 про визнання банкрутом КСП «Безлюдівка» (ЄДРПОУ 00850626, вул. Левицького, 28, с. Н. Мерчик, Валківський р-н, Харківська обл., р/р 2600320003701 в Центральному від. «Агропромбанк», МФО 351340).

Розпорядник майна Тризна О. В. (ліц. № 250285 від 29.01.2001).

Приватне Підприємство «Ярист», код 31200109, зареєстроване Голосіївською райдержадміністрацією м. Києва 22.11.00 року за адресою: м. Київ, вул. Заболотного, 48/А, сповіщає, що постановою Господарського суду м. Києва № 588-б від 19 жовтня 2002 р. ПП «Ярист» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Тищенко Н. П. Претензії кредиторів приймаються протягом 1-го місяця.

Господарським судом Хмельницької області (м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушено справу про банкрутство № 13/159-Б Хмельницької ПМК-2 (вул. Курчатова, 2), р/р 260070307001 у регіональній філії АБ «Укоопспілка» у м. Хмельницькому. Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Заграя Віктора Юрійовича (м. Хмельницький, вул. Залізнична, 4, ліцензія № 250080 від 10.12.01.).

ТОВ «Комерс» (ідентифікаційний код 30550856) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом одного місяця за тел. 245-38-50.

ТОВ «КРУСАВА», код 31169504, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом місяця від дня публікації.

ЗАО «Юг-торг» уведомляет о проведении общего собрания акционеров, которое состоится 08.01.2003 г. в 12.00 по адресу: г. Донецк, б. Шевченко, 6б. Начало регистрации в 11.00.

Повестка дня:

1. Об увеличении уставного фонда Общества.

а) — мотив — пополнение оборотных средств;

— способ — выпуск дополнительного количества акций;

— минимальный размер — 100 (сто) гривен;

б) Проект изменений к Уставу Общества: «Уставной фонд Общества составляет 225 700 грн. (двести двадцать пять тысяч семьсот) гривен и разделен на 2 257 (две тысячи двести пятьдесят семь) простых именных акций по номинальной стоимости 100 (сто) гривен каждая акция».

в) дополнительно выпускаются 750 акций, на общую сумму 75 000 гривен.

г) номинальная стоимость акций 100 (сто) гривен;

д) акционеры имеют преимущественное право на приобретение дополнительно выпущенных акций;

е) подписка на акции не производится;

э) убытки для собственников акций общества, связанные с увеличением уставного фонда, не предусматриваются.

2. Распределение долей в уставном фонде общества.

3. Об утверждении новой редакции Устава и учредительного договора.

4. О регистрации эмиссии.

Для участия в общем собрании необходимо иметь при себе:

— паспорт;

— доверенность на право участия, для представителей акционеров.

ЕКОНОМІКА

Чи зігріті ви, люди?

У «Голосі України» за 12 і 15 листопада під таким заголовком було вміщено тривожні повідомлення наших власних кореспондентів з декотрих областей про забезпечення людей теплом. Сьогодні друкуємо ще кілька розповідей про те, як на місцях подбали про це. І як Кабінет Міністрів виконує постанову Верховної Ради України від 22 жовтня ц. р. «Про заходи щодо забезпечення теплом жилих будинків, закладів освіти, охорони здоров'я, культури та інших об'єктів соціальної сфери, що опалюються від централізованих мереж теплопостачання».

Алла АНТИПОВА з Луганської області:

— Минув уже місяць із початку опалювального сезону, а на Луганщині досі не працюють 43 котельні з 1255. Отож майже дві тисячі будинків не опалюються. Здебільшого котельні, що не працюють, мають відомче підпорядкування.

Однією з найхолодніших точок на карті Луганської області залишається Краснодон. На сьогодні в місті без опалення залишаються 505 будинків із 617. Із 41 котелень не запущено 19 через відсутність газу. Мешканці відмовляються платити за послуги теплопостачання, посилаючись на статтю 43 «гірничого закону», згідно з яким усім працівникам енергетичної галузі в зимовий період обіцяно надання безплатних послуг з опалення житла. Однак фінансовий механізм виконання цього закону не розроблено. За словами глави облдержадміністрації Олександра Єфремова, треба негайно ухвалити рішення з цієї проблеми, але воно має бути прийнято на урядовому рівні. «Або уряд терміново знаходить джерела та механізми оплати поточного споживання та боргів з теплопостачання згідно з «гірничим законом», або він має взяти на себе політичну сміливість та призупинити дію статті 43», — вважає він. За словами Олександра Єфремова, керівництво Луганської області має намір ініціювати розгляд проблеми фінансового забезпечення дії «гірничого закону», а особливо статті 43, в органах центральної влади найближчим часом.

Не краще становище в шахтарських містах Красний Луч, Стаханов та Первомайськ. У Красному Лучі, зокрема, без тепла чотири дитячі садочки, дві школи та лікарня, не опалюється 266 будинків. На думку начальника головного управління житлового господарства облдержадміністрації Миколи Андрійчука, проблеми опалювального сезону нинішнього року багато в чому загострилися з передаванням об'єктів соцкультпобуту шахтних підприємств на баланс міської влади. Департамент вугілля Мінпаливенерго затягнув оформлення документів на їх передачу, зокрема котелень, і сталося те, що і мало статися: фактично вони залишилися «нічиїми». Жодна зі сторін фінансування на їх роботу не передбачила. Сьогодні облдержадміністрація кинула сили та резерви, щоб не допустити виникнення надзвичайного стану. Частково ситуація поліпшується за рахунок зняття лімітів на газ і воду в інших містах і районах області.

Загалом на Луганщині не опалюється сьогодні 17 дитсадків, 8 лікарень і 11 шкіл.

Олександра ЮРКОВА з Рівненської області:

— Нинішній опалювальний сезон переконав мешканців Рівненщини, що тепло буде в тих оселях, власники яких справно розраховуються за цю послугу. Комунальники справедливо зауважують, що чомусь ніхто не обурюється, коли зв'язківці відключають телефони боржникам, або коли в магазині безплатно ніхто не дасть хлібину. Тепло — теж товар, і за нього потрібно розраховуватися, тим паче що і теплопостачальникам треба купувати природний газ і тверде паливо. Тим часом станом на 1 листопада борги споживачів перед теплопостачальними підприємствами області становлять 31,8 мільйона гривень. Вони змушені були вдатися до непопулярних заходів впливу на боржників, не подавши тепло до 10 листопада у 59 житлових будинків (оскільки рівень розрахунків за надані послуги тут становив лише 9—16 відсотків) та у два професійно-технічні училища, які теж мають велику заборгованість.

— Але з 12 листопада тепло почали подавати і боржникам, — розповідає в. о. начальника управління житлово-комунального господарства облдержадміністрації Ніна Весельська. — Сподіваємося, що мешканці цих будинків погасять борги. Мали ми проблеми з опаленням житлового масиву в селищі Квасилів Рівненського району, який опалювався відомчою котельнею. Цю проблему знято, оскільки тут, у кварталі, побудовано котельню. До 10 грудня буде введено в дію таку котельню і в місті Дубно, вона подаватиме тепло до мікрорайону цукрового заводу. Поки що 450 квартир заводу, які вже передано в комунальну власність міста, опалюються від відомчої котельні.

Уже кілька років поспіль є проблеми з подаванням тепла до житлових будинків у райцентрах Володимирець та Зарічне. Оскільки до цих віддалених поліських містечок ще не підведено природний газ (а райцентри віднесено до таких, що зазнали впливу аварії на ЧАЕС), то котельні тут працюють на твердому паливі. Великі відстані, на які його завозять, та вартість, звичайно, позначилися на тарифах — багатьом стало не по кишені сплачувати за подавання тепла, тож люди масово почали відмовлятися від централізованого опалення. І ось уже три роки поспіль рятуються від холоду хто як може: мурують грубки, встановлюють котли, буржуйки, виводячи димоходи прямо на вулицю. Про естетичний вигляд багатоповерхівок годі й казати!

Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Б'ють гейзери — летять гроші...

Напередодні опалювального сезону Суми офіційно не потрапили до чорного списку «відморожених міст», не готових до зими. А відтак, згадавши минулорічні колізії, за яких ледь не всю зиму доводилося відігрівати душі біля газових плит та електронагрівальних приладів, сумчани радісно потирали руки. Втім, їхня «теплова» ейфорія виявилася передчасною.

Ваш кореспондент після «подачі» тепла, щоб хоч трошки зігрітися у своєму квартирному льоднику, цілий тиждень витанцьовував гопака та посилено займався фіззарядкою. Допомогло, звісно, як бабці кадило. Тож, аби не задубіти остаточно, вирушив по істину в рейд по кабінетах начальників, відповідальних за підготовку міста до зими. Причому не сам, а з керівником інспекції з контролю за діяльністю міського господарства Сумського міськвиконкому Віктором Федорченком. І розпочав його з відвідин міської аварійної служби «0-80».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

...За чотирма телефонними апаратами, розпеченими від дзвінків, у чотири руки працювали дві жінки-диспетчери.

— По кожному з моєї пари телефонів за попередню годину відповідала щонайменше 50 абонентам, — на мить відняла від вух обидві слухавки Ганна Парфило. —Кожен дзвінок — крик відчаю людської душі.

Як з'ясувалося, за тиждень з часу подачі тепла опалювальні системи «бабахнули» майже в 1,5 тисячі сумських квартир. Тобто саме стільки часу щонайменше третина сумчан цокотіли від холоду зубами в своїх помешканнях.

Аби з'ясувати, де собака заритий, вирушаємо в третє — одне з найбільших експлуатаційно-житлових управлінь Сум, яке опікується житлом п'ятої частини мешканців обласного центру. Начальство щойно повернулося з будинків, де виникли проблеми з теплом.

— Ці кляті прориви нас уже доконали, — скаржиться директор дочірнього підприємства ВЖРЕУ-3 «ЕКОТЕК» Сергій Третяков. — Нині щодня тільки в нашу фірму надходить від населення до 20 заявок на ліквідацію розривів в опалювальних системах. До цього їх було вдвічі більше. Тож аби хоч частково виконати завдання, шість ланок газозварників змушені працювати в дві зміни.

Отже, крайніми знову виявилися ЖЕКи, хоча «бомбонули» квартирну систему опалення їхні «доблесні» партнери з фірми «СумиТЕКО», яка вже третій рік випробовує терпіння сумчан. Причому тиск теплоносія (вісім атмосфер) був такої сили, що рвало не тільки радіатори, а й деякі квартальні тепломагістралі.

■ ■ ■

У цьому матеріалі — про ситуацію, що склалася в теплозабезпечувальному господарстві Сум. Там, певно, вже не обійтися без участі правоохоронних органів.

■

— Трапилося це через неузгодження з нами графіків підключення ЦТП до подачі тепла в будинки, — констатує Сергій Третяков. — Ось тепер цілодобово розгрібаємо їхнє «якісне» обслуговування.

Через гідроудар, як запевнили присутні, лише по їхньому управлінню втрачено тисячі й тисячі кубометрів гарячої води, яка ледь не цілодобово лилася бурхливим потоком вулицями і провулками.

— А хто відшкодовуватиме завдані збитки?

— Як завжди, перекладуть на плечі споживачів, — висловив припущення начальник ВЖРЕУ-3 Сергій Слизький.

Торік, як згадувалося, тепла в домівках — кіт наплакав, зате солідні рахунки на сплату ненаданої послуги завжди надходили замерзаючим сумчанам справно. Схоже, теківські «благодійники» сповнені бажання й рішучості надалі «експериментувати» над сумчанами з такою само впертістю.

— Температура теплоносія, якою теківці «обігрівають» будинки, не витримала жодної критики торік, не витримує й тепер, — продовжує коментувати ситуацію Сергій Третяков. — Сьогодні вона на 20 градусів нижча від передбачених нормативів.

Утім, у «СумиТЕКО» нині з'явився «гідний» партнер в особі приватного підприємства «Сумитеплосервіс», якому міська влада («під шаленим тиском облдержадміністрації», запевняють у Сумському міськвиконкомі) передала минулого року в оренду частину тепломереж Сум.

— На жаль, млинець видався занадто гливким, — зітхає заступник міського голови, відповідальний за комунальне господарство, Микола Рябенко.

Однак у розмові з керівниками ВЖРЕУ-3 з'ясувалося: «гливкий» — занадто м'яко сказано.

— Від підніжки, яку новоспечені орендарі підставили управлінню, ще не скоро оговтаємося, — стверджує Сергій Слизький.

Шила в мішку не приховати. Сергій Вікторович назвав добрих два десятки дев'ятиповерхівок з розірваними мережами та залитими через це по самісінькі вінця тепловими камерами.

Може, аварії трапилися вчора? Якби ж то. Щонайменше місяць—чотири тому. Будинок, де мешкає ваш кореспондент, потрапив у чорний список ще в травні. Однак ремонтні служби «Сумитеплосервісу» пальцем не ворухнули, аби ліквідувати несправності.

Жителі обласного центру, як і торік, у паніці чекають приходу зими. Отже, в разі чого всі стрілки знову будуть переведені на міську владу, яка, мовляв, не потурбувалася про підготовку до зими: віддала в оренду два стратегічно важливих об'єкти — ТЕЦ та частину тепломереж. А відтак 300-тисячне місто фактично знову залишається один на один з недобросовісними орендарями, в яких одне на думці: всілякими правдами і неправдами «вибити» з людей гроші.

Якщо влада не може (чи не хоче) розрубати цей гордіїв вузол, можливо, їй у цьому допоможе міська прокуратура?..

Владислав ЖМУРКОВ.

P. S. Чи змінилося щось у Сумах за той час, доки цей матеріал готувався до друку? Владислав ЖМУРКОВ повідомив:

— Листопадове потепління дещо пригасило «теплове» напруження в обласному центрі: ціною неймовірних зусиль жеківцям вдалося ліквідувати більшість проривів опалювальних систем і квартальних тепломереж. У яку копійку влетіли їм «подарунки» суміжників, ще не встановлено. Однак тимчасове затишшя не дає бажаного спокою сумчанам. Адже навіть сьогодні температура теплоносія на виході на 20 відсотків нижча за норму. А через прориви труб ще не подається гаряча вода в дев'ять багатоквартирних будинків.

Ведучий рубрики Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Невже уряду і місцевим органам влади щось незрозуміло написано?

Чинник успіхів Китаю — політична стабільність

(Початок на 1-й стор.).

Внесену на з'їзді до Статуту КПК ідею «трьох представництв», суть якої полягає в можливості приймати до партійних лав бізнесменів і підприємців, Л. Кучма назвав «політично мужнім кроком... і єдино правильною відповіддю на глобальні виклики сьогодення». Про це він заявив під час зустрічі з автором ідеї — чинним Головою КНР, але вже колишнім генсеком КПК Цзян Цземінем.

Та головним чинником успіхів Китаю, досягнутих країною протягом останніх років, український Президент вважає правильний стратегічний вибір КНР — «рухатися вперед лише своїм власним шляхом, нікого не копіювати і не робити нічого під диктовку». Під час зустрічі з Головою Постійного комітету Всекитайських зборів народних представників (парламенту) Лі Пеном **(на знімку)** Л. Кучма додав, що вражаючим економічним успіхам Китаю значною мірою сприяє те, що країна розвивається в умовах політичної стабільності.

Кажучи про поглиблення міжпарламентських контактів між Україною і Китаєм, Президент наголосив на їх високому рівні. Він звернув увагу на присутність в українській делегації керівників парламентських комітетів, народних депутатів.

До речі, міжпарламентська група дружби України і Китаю у ВР — чи не найбільша. Нагадавши про існування у Верховній Раді програми співробітництва з китайськими законодавцями, Президент висловив сподівання, що згодом таке співробітництво буде оформлене відповідною угодою. На зустрічі з главою китайського парламенту Л. Кучма, так само, як і під час зустрічей з усіма найвищими керівниками КНР, підтвердив незмінність позиції України в питанні «єдиного Китаю», підтримку Україною КНР в ООН, зокрема й у питаннях забезпечення прав людини.

Глава китайського парламенту Лі Пен подякував за послідовну підтримку Україною Китаю в таких делікатних питаннях, як тайванське й тибетське, за підтримку принципу «єдиного Китаю» та стосовно захисту прав людини. Він погодився з тим, що міжпарламентський вимір — це серйозна складова двосторонніх відносин і його треба всіляко розвивати. Взаємні обміни та запозичення досвіду між парламентами двох держав відіграють, на його думку, особливо важливу роль у сприянні всебічному розвиткові двосторонніх відносин. Лі Пен розповів про стратегічне завдання китайської Компартії, схвалене на XVI з'їзді КПК. Воно полягає у збільшенні ВВП до 2020 року в чотири рази порівняно з 2000-м і доведенні його до рівня 3200 доларів на людину на рік. Чимал роль у досягненні поставленої мети мають відіграти й законодавці, новий склад яких розпочне виконання своїх обов'язків уже в березні наступного року.

Президент зустрівся також (уже в Посольстві України в КНР) з представниками Міжпарламентської групи дружби «Китай—Україна» ВЗНП, Асоціації випускників вузів України, Асоціації випускників вузів колишнього СРСР та СНД і вручив державні нагороди України дев'яти найактивнішим їх членам за внесок у розвиток дружби і співробітництва між двома країнами. Зокрема, голова депутатської групи дружби з Україною, голова Комітету ВЗНП з питань китайців, які мешкають за кордоном, Гань Цзіюй нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня. Ще кількох членів згаданих структур нагороджено орденами «За заслуги» III ступеня, орденом княгині Ольги III ступеня.

...Китайські лідери на зустрічах з українським Президентом висловлювали «беззастережну підтримку» Києва. Зокрема, Цзян Цземінь запевнив, що «Китай розумітиме й поважатиме рішення України з внутрішніх і зовнішніх питань, які приймаються з урахуванням ситуації в країні, й надаватиме посильну допомогу». Хоч би які зміни відбувалися на міжнародній арені, Китай завжди залишатиметься другом України, яку він вважає надійним партнером і другом у Центральній Європі, й розвиватиме з нею відносини в усіх напрямах, заявив Голова КНР. Пекін також обіцяв Києву всіляку підтримку на шляху до СОТ (членом якої сам Китай став у грудні 2001 року).

Фото автора.

Ольга ТАНАСІЙЧУК, власкор Укрінформу в Пекіні, спеціально для «ГУ».

А ЯК У НИХ

Зарплата в європейському вимірі

У другому кварталі нинішнього року в Естонії була найвища зарплата серед країн Балтії. У Латвії вона в середньому становила 273 долара США, у Литві — 296, в Естонії — 372 долара (при цьому до естонських даних не включено допомогу із страхування здоров'я). Порівняно з другим кварталом минулого року брутто-зарплата в нинішньому підвищилася: у Литві — на 4,4, в Естонії — на 10,1, в Латвії — на 10,7 відсотка. Якщо порівнювати з першим кварталом цього року, то у другому вона зросла: в Литві — на 2,2, в Латвії — на 8,4, в Естонії — на 11 відсотків. Мінімальна зарплата, нижче за яку роботодавець не може платити за повний робочий день, у цьогорічному вересні в Латвії становила 99 доларів, в Естонії — 116, в Литві — 122 долари.

За всієї, здавалося б, значущості ці суми більш ніж удвічі нижчі за середні зарплати в державах Євросоюзу, членами якого країни Балтії планують стати 2004 року. Мало того, зарплати в Словенії, Польщі, Угорщині, Чехії, які також є кандидатами на вступ до ЄС, істотно вищі за зарплати в країнах Балтії. Отож потрібно ще попрацювати...

Володимир СТРОЙ.

Обвинувачення сумнівні

Глава адміністрації Президента України Віктор Медведчук зустрівся в Нью-Йорку з головою Ради Безпеки ООН, постійним представником Китаю при ООН Ванг Інгфанем. Сторони обговорили ситуацію навколо обвинувачень Києва в поставках озброєнь Багдаду і, зокрема, звернення України до РБ ООН. В. Медведчук звернув увагу голови Ради Безпеки на бездоказовий характер дорікань на адресу української держави. «У відповідь на сумнівні обвинувачення Президент та уряд України виявили безпрецедентну відкритість і налаштовані на продовження активного співробітництва, зокрема з Радою Безпеки, задля остаточного вирішення ситуації, що виникла», — сказав Віктор Медведчук.

Ванг Інгфань висловився за участь представника України в розгляді Радою Безпеки і Комітетом 661 питання про санкції проти Іраку та відповідних звернень української сторони.

Експерти принесли міністрові «темник»

Учора завершився візит в Україну експертів Ради Європи, що цікавилися ситуацією зі свободою слова та функціонуванням ЗМІ. Напередодні делегація у складі британця Девіда Андерсона, поляка Кароля Якубовича та пані Катрін Мачуфі-Хагель із Директорату з питань стратегічного планування РЄ мали зустріч з Міністром юстиції Олександром Лавриновичем. Розмова вийшла досить гострою.

Експерти РЄ висловили стурбованість інформацією про непрозорість процесу ліцензування в Україні, згадавши ситуацію з «Громадським радіо», радіо «Континент» та студією «1+1». Представники Страсбурга підкреслили, що наша держава нині перебуває під пильним наглядом міжнародних організацій, і, зокрема, Рада Європи має чимало інформації про стан свободи слова з різних джерел. Експерти запитали також Олександра Лавриновича про існування так званих «темників» — переліку тем для висвітлення тих чи інших подій і характеру цього висвітлення, які нібито надсилають до мас-медіа з адміністрації Президента.

Про «темники» міністр заявив, що для нього «це нове слово», і таких документів він ніколи не бачив. Олександр Лавринович підкреслив, що коли є матеріальні докази існування «темників» або спроб впливу на журналістів, то він готовий особисто сприяти, щоб такі справи було доведено до судового розгляду. У відповідь на це один з представників Ради Європи продемонстрував міністрові один з «темників». Олександр Лавринович порадив експертам знайти природу й коріння «темників» як суспільного явища, а також проаналізувати, як цей документ впливає на роботу конкретних ЗМІ. Міністр також висловив побажання, щоб експерти РЄ не стали інструментом для з'ясування міжособистісних або міжполітичних відносин в Україні. Представники РЄ запевнили, що за підсумками візиту до Києва намагатимуться надати в Страсбурзі «настільки збалансовану й об'єктивну інформацію, наскільки зможуть».

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Київ*

Двері відчинені, але сходи стали крутіші

На черговій сесії Парламентської асамблеї НАТО, що відбулася минулого тижня у Стамбулі, Україні порадили «уважно стежити за експортом озброєнь, так, щоб це відповідало національному і міжнародному законодавству». Про це повідомив учора голова делегації Верховної Ради у ПА НАТО Олег Зарубінський. Він наголосив на толерантності формулювання, зафіксованому в одному з ухвалених асамблеєю документів. Інший член української делегації, Анатолій Даманський, підкреслив: «У жодному виступі наші стосунки зі США і слово «кольчуга» не пролунали, нас ніхто ні в чому не звинувачував».

Олег Зарубінський також повідомив, що він мав нагоду поставити запитання «в лоб» генеральному секретареві НАТО лорду Робертсону: чи бачить той Україну в одній із наступних хвиль новобранців НАТО? Лорд Робертсон на це відповів: «Двері будуть відчинені, але сходи перед цими дверима можуть стати крутіші».

Члени української делегації відзначали доброзичливість, з якою їхні колеги з різних країн ставляться до ідеї євроатлантичної інтеграції України, водночас вони наголосили: багато хто радив Україні досягти такого рівня співробітництва, який має Росія, а вона, нагадаємо, вступати до НАТО не збирається.

Небезпечні танці

Щодня посольство Туреччини в Україні видає мало не десять віз українським жінкам, які вирушають працювати до цієї країни танцівницями. Про це повідомив посол Туреччини в Україні Більге Джанкорель під час зустрічі з Уповноваженим ВР з прав людини Ніною Карпачовою. На жаль, немає гарантії, що ці щасливі власниці нібито легальних трудових контрактів згодом не поповнять лави сексуальних рабинь. Посол висловив готовність співробітничати з українським омбудсманом і у сфері запобігання торгівлі людьми. Під час розмови обговорювано також можливість підписання двосторонньої угоди про працевлаштування наших громадян у Туреччині. За оцінками МЗС України, нині на теренах цієї країни нелегально перебувають майже 300 тисяч українців.

■ *Гаага*

Звільнити до винесення вироку

Адвокати Слободана Мілошевича надіслали до суду клопотання про його звільнення до терміну винесення вироку за станом здоров'я.

■ *Прага*

Туристам доведеться зачекати

Найвизначніші пам'ятки міста — Празький Град і стародавня резиденція чеських князів Вишеград — у зв'язку з початком у столиці Чехії саміту НАТО закрито для туристів.

■ *Багдад*

Блікс залишив Ірак

Глава комісії ООН з нагляду, контролю та інспекцій Ганс Блікс у середу залишив Ірак, завершивши дводенні переговори з іракськими представниками, котрі він назвав «конструктивними». Разом з Мохаммедом ель-Барадеєм, головою МАГАТЕ, вони вирушили літаком на Кіпр. За тиждень, 25 листопада, очікують прибуття до Іраку першої інспекційної команди.

На знімку: робітники вантажать багаж делегації інспекторів ООН до літака в Міжнародному аеропорту Саддама в Багдаді.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Наша пошта

Розплачуюся за дбайливість

Протягом 1999—2000 років мені нарахували субсидію у розмірі 133 грн. з обов'язковою оплатою 25 грн. Нас четверо. Ми не розкошуємо. Росте двоє хворих на гепатит дітей. Живемо, як можемо. Протягом опалювального періоду нічого не змінилося. Але влітку 2000 року з газового господарства надійшов лист, де йшлося, що з нас зняли субсидію у розмірі 386 грн. і збирається комісія, щоб усе з'ясувати.

Я поїхала до районного центру. На цій комісії мені сказали, що повертають 100 грн., а 286 я маю платити. Чому? З'совується, у розшифровці, що її видав комп'ютер за два чи три місяці, я газом користувалася недостатньо і субсидію не використала. Хоча кожний місяць справно відмічала у розрахунковій книжці суму субсидії і вносила по 25 грн. обов'язкової плати.

Не звикла скиглити й звинувачувати когось. Але мені прикро чути в нашому Іршавському газовому господарстві таке: «Жіночко, якщо ви не розумієте, за що маєте платити, пояснюємо: дала вам держава спалити за опалювальний період 5000 куб. газу, а ви спалили 3000 куб. — за різницю заплатіть».

Мої родичі й сусіди, хто знає про цю ситуацію, стали навіть зимою відкривати вікна й двері, щоб «сплатити субсидію». Бо інакше за економію треба буде заплатити!

Тепер у газовому господарстві звинувачують субсидійний відділ, а там — навпаки. А платити доведеться моїй сім'ї. Невже за економію? Чи, може, платити за зекономлений газ — це вказівка «згори»? А я не така освічена, щоб зрозуміти цю арифметику.

Марія ФЕДОРИЧКО.

Приборжавське Іршавського району Закарпатської області.

«Вундеркінди»

Обережно: діти!

Сидорова коза

Спорожніла шкільна роздягальня. Вчителі збиралися йти додому. Аж тут з напівтемного коридору долинули жалісні звуки. Так скиглить покинуте собача. Притулившися до підвіконня, плакала першокласниця. Вивели її на білий світ. Дві кіски стирчать у різні боки, величезні блакитні очі, обличчя в сльозах.

— Ганнуся Панфілова, — впізнала свою ученицю вчителька першого «А». — Що трапилося?

Мовчить, плаче.

— Чому ти не йдеш додому? — обступили дівчинку педагоги.

— Боюся, мене битимуть, як сидорову козу. Краще я тут помру...

— За що тебе битимуть?! — жахнулися дорослі.

— Я мамині гроші загубила. Хотіла купити в буфеті пиріжки і взяла у мами в шафі гроші. А в школі загубила.

— А скільки ти взяла?

— Один папірець, там іншого не було. П'ять і нуль.

— П'ятдесят гривень!!! — жахнулися вчительки.

Ганнусю почали втішати, заспокоювати, мовляв, треба чесно про все розповісти мамі. Дівчинка ще більше заплакала. Вчителька першого «А» запропонувала малій, що сама піде з нею додому і все пояснить батькам.

— Ви підете, а вона мене битиме, як сидорову козу, — заперечила Ганнуся. — Я можу штанці зняти і показати, як мене б'ють...

Учителі не захотіли дивитися, повірили дівчинці. Саме того дня була зарплата, жалісливі педагоги зібрали 50 гривень і віддали їх однією купюрою Ганнусі Панфіловій. Першокласниця пообіцяла більше ніколи не брати без дозволу в мами гроші і приносити їх до школи. А дорослі пообіцяли малій, що не розповідатимуть мамі про її втрату. На тому й розійшлися.

Лише за місяць вчителька першого «А» познайомилася ближче з мамою Ганнусі і вирішила вплинути на методи сімейного виховання.

— Прошу вас, не бийте дівчинку, — почала вона розмову на важку тему.

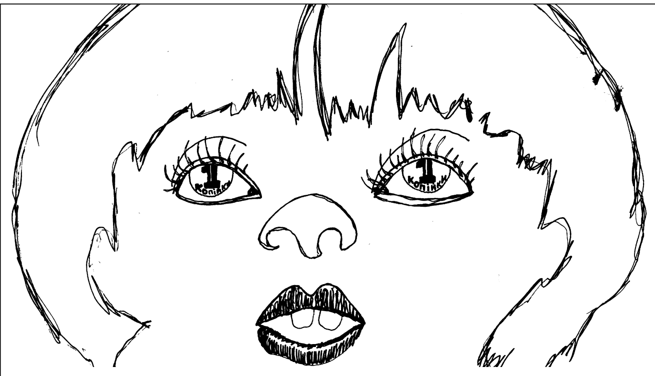
— Невже Ганнуся і у вас збирала загублені гроші? —усміхнулася мама. — Але ж стільки разів обіцяла мені, що з цим раз і назавжди покінчено.

— Як?! Вона і раніше збирала гроші?!

— П'ятдесят — з вихователів у дитячому садку. Стільки ж — із сусідів у будинку, — перелічувала мама. — Зазвичай люди місяць мовчать, а потім зізнаються мені. Кажу вам чесно, вдома ніхто Ганнусю не б'є. Але чомусь на людей просто гіпнотично діє її пропозиція продемонструвати шрами на м'якому місці.

Політик

Сталося це на початку горбачовської перебудови.

Сонячного травневого дня Сашко увірвався до п'ятого класу, волаючи: «Вбили, Горбачова вбили!»

Вчителька зойкнула, діти загомоніли.

— По радіо передавали, що в нього кинули бомбу, — залюбки пояснював хлопець. — Оголошено день жалоби. Заводи, фабрики і школи — всі не повинні працювати. Навіть кіно сьогодні не буде.

Ошелешена вчителька побігла до вчительської: там нічого не знали. Ніхто не чув і директор школи. Ввімкнули радіоприймача і телевізора — передавали звичайні програми.

За годину Сашко давав пояснення директорові школи.

— Ти хоча б розумієш, що накоїв! — грюкав директор по столу кулаком. — Це ж політична справа! Хто тебе навчив?!

— Ніхто, — чесно зізнався Сашко. — Просто погода дуже гарна. Закортіло погуляти. Коли тих, хто був до Горбачова, ховали, уроки відміняли. Ось я й подумав, що Михайло Сергійович все одно про нашу школу не знає, не образиться.

— Ти розумієш, що будеш суворо покараний? — на високих тонах погрожував директор.

— А дітей за політику не судять, — відказав Сашко, демонструючи знання радянських законів.

Тимурівець

У шкільному ранці Вітька вміщувалося три літрові пакети з молоком. За день він встигав обійти трьох бабусь, які мешкали в одному будинку.

— Добрий день! Я — тимурівець, — казав він з порога, протягуючи незнайомій бабусі пакет молока. — Це вам дарунок від школи. Мені доручено взяти над вами шефство.

— Я не просила нікого про допомогу, — ніяковіла стара жінка, але пакет брала.

— Тимурівців і не треба просити, — відказував Вітя. — Ми самі приходимо на допомогу старим людям.Носитимемо вам продукти і ліки, прибиратимемо в квартирі. Прибирання — на дівчатах, покупки — на хлопцях.

— Які ви молодці! — раділи старенькі.

З кожної квартири Вітя виходив із щораз товстішим гаманцем і списком продуктів, що треба було купити. І жодна з бабусь не зметикувала зателефонувати до сусідньої школи, щоб докладно дізнатися про «тимурівський почин». Лише одна «підопічна» забажала підтвердження особи гостя. На цей випадок у Віті був шкільний щоденник сусіда по парті — Жені Селіванова.

Чому самотні бабусі були такі довірливі й віддавали свої кревні незнайомому хлопчикові? Пакет молока зачаровував їх. Вони розміркували приблизно так: злодюжка не робитиме дарунків, отже, це чесний хлопчик. А був Вітя шахраєм-початківцем. Тиждень він ходив по навколишніх будинках, доки його не затримав дільничний міліціонер.

...Ці та інші випадки з власної практики розповіли мені знайомі вчителі. Діти, на жаль, наслідують не тільки добрих, а й поганих дорослих. І шахраїв також.

Ігор ПОПОВ.

Одеська область.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Домашній адвокат

Не вірте всьому, що кажуть

Я одинока пенсіонерка, маю однокімнатну квартиру і будиночок у селі неподалік міста. Звичайно, моєї пенсії бракує на всі необхідні витрати, тому квартиру вимушена здавати. Але є на світі «добрі люди», які нацькували на мене працівників ЖЕКу. А ті вимагають, щоб я уклала договір оренди. Мовляв, маю або сплачувати податки, або зареєструватися підприємцем. От я і хочу знати, який саме розмір того податку і чи варто за таких умов і надалі здавати житло?

Рубрику веде юрисконсульт Марина КОВАЛЬЧУК.

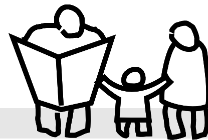
Марія КОНДРАТОВИЧ.

Крим.

Здавання в оренду рухомого і нерухомого майна, що належить громадянам на праві приватної власності, до переліку діяльності, зазначеного у ст. 4 Закону України «Про підприємництво», не входить. Тому громадяни, які мають можливість надавати в користування юридичним чи фізичним особам рухоме і нерухоме майно, що належить їм на правах приватної власності, з метою одержання доходу, самі приймають рішення щодо державної реєстрації такої діяльності. Тобто вимоги до вас зареєструватися як суб'єкт підприємницької діяльності — незаконні.

Стосовно оподаткування. Громадяни, які одержують доходи від регулярної діяльності, зокрема здавання в оренду або в найом рухомого і нерухомого майна, мають сплачувати прибутковий податок (за ставкою 20 відсотків) з орендної плати, який обчислюється податковими органами на підставі декларацій. Декларації подаються до районної податкової інспекції не пізніше 20 числа наступного місяця за звітним.

Щодо реєстрації договору оренди, то така вимога на підставі постанови Кабінету Міністрів України № 659 від 11.05.98 р. — незаконна. До прийняття вказаної постанови здавання квартир, житлових будинків у оренду фізичним та юридичним особам здійснювалося їх власниками або наймачами на підставі оформлення договорів оренди, що підлягали обов'язковій реєстрації у житлово-комунальних підприємствах за місцем проживання орендодавця.

Як я вчила малюків сваритися

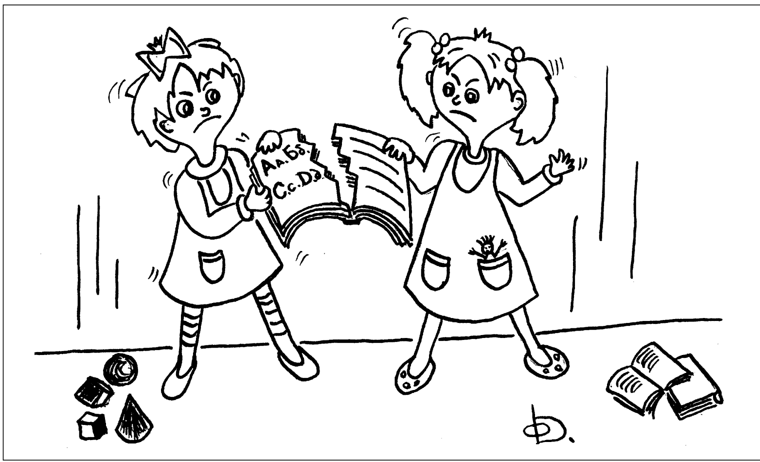
Абетка для мами

Між братиками і сестричками час від часу виникають чвари. За м'яча, за місце коло столу, за те, кому першому митися... Дорослі частенько скаржаться: «Постійно сваряться через дрібниці», «ані хвилини без чвар».

Приватновласницькі інстинкти закладено в дитині від народження. Мої дівчатка — не виняток. «Це моє!» — «Ні, моє!» — знову лунає з кімнати. Нерідко суперечки закінчувалися сльозами. Як приборкати розпезаного власника, що «йде на війну»? Гортаючи народно-православний календар, натрапила на сторінку «З життя святих», де описувалося, як два праведники ніяк не могли посваритися. Відтак у розпал чергової суперечки між малими саджу їх перед собою і, знаючи їхню готовність слухати казочки, розповідаю цю повчальну історію, замінивши келію на кімнату, а глечик — на книжку.

Притча розповідає:

Два праведники жили в одній келії, і ніколи не виникало між ними ані найменшого невдоволення. Зауваживши це, один сказав другому: «Давай посваримось хоча б один раз, так, як сваряться люди». Другий відповів: «Я зовсім не знаю, як народжується сварка». Перший сказав: «Давай я поставлю глечик між нами і скажу: «Він мій». А ти відповідай: «Він не твій, а мій». З цього виникне суперечка, а з суперечки — сварка». Домовившись так, вони поставили глечик між собою. Один сказав: «Він мій». Другий відповів: «А я вважаю, що він — мій». Перший знову сказав: «Не твій він, а мій». Тоді другий відповів: «Якщо він твій, то візьми його». Таким чином, посваритися їм не вдалося.

Дівчатка відтворили діалоги спочатку зі мною, а потім між собою.

На мене дивилися оченята, сповнені здивування, несподіваного відкриття. А далі, сприйнявши це як гру, радо по черзі вигукували одна одній: «Якщо твоє, то візьми». Захопившись, продовжували вже від себе: «Мені не треба, хай буде вже твоє», або ще краще: «Спочатку ти пограйся цією іграшкою, а потім даси мені».

Бувають сварки, коли одразу видно, хто правий, а хто ні, і таки, коли не дуже й зрозуміло. Не завжди у дорослих є час і терпіння точно дізнатися, як було насправді, і вони наказують: «Старший має поступитися». Але найгірше — вимушена поступка, бо вона діє лише короткий час. Несправедливість дратує, залишається образа. Я впевнилася, що краще зовсім не втручатися, ніж судити, не розібравшись у причині непорозуміння. Чи не ліпше свою дитину навчити: якщо поступатися, то добровільно й усвідомлено. Адже серце, що здобуло цю навичку, нездатне до суперечок і сварок. Воно готове на все, щоб їх не допустити.

Людмила ОПАНАСЕНКО.
Мал. Дмитра ОПАНАСЕНКА.

Вечірка з батьками

Уроки виживання

Так уже історично склалося, що я була приречена святкувати всі свої дні народження разом з батьками. Їм просто не було куди подітися. І коли компанія друзів проголошувала черговий тост за мене, батьки сиділи в сусідній кімнаті. Через їхню присутність ми постійно відчували деяку скутість. Але лише з часом зрозуміла, наскільки вчинки батьків були правильні.

— Мами і тата, котрі мають дітей-підлітків, знають, як часом нелегко сказати дитині, що вони залишаться вдома в день її народження, — розповідає **психолог Віктор КЛЮЄВ.** — І дитина, звичайно, всіма правдами і неправдами намагається випровадити батьків. При цьому запевняє «предків», що вони заважатимуть її товаришам і взагалі — святу життя. Шкода, якщо батьки піддаються на ці вмовляння. Адже ні для кого не секрет, що багато нещасних випадків і зґвалтувань відбувається саме на вечірках, де діти залишаються без нагляду дорослих.

Наївно також вважати, що коли ви не поставили на стіл спиртне, то його не буде взагалі. Адже принести з собою одну-дві пляшки може будь-хто із запрошених.

— Значить, ідеальний варіант, якщо батьки все-таки залишаться?

— Це справді необхідно. Адже можна піти в іншу кімнату і не визирати звідти постійно. А в разі необхідності буде можливість вчасно припинити суперечку, що раптом виникне.

Не варто забувати також і про те, що не тільки алкоголь може бути в компанії підлітків. Є ще поширені психотропні ліки, які здатні викликати галюцинації. І зазвичай наслідки їх вживання завжди трагічні.

— Але вечірка може бути не тільки вдома, а й у школі. Або дитина піде на дискотеку. І в такому випадку батьки мимоволі залишаються осторонь...

— Найчастіше так і трапляється. Звичайно, батьки не можуть заборонити дитині з'являтися на дискотеках. І смішно, якщо вони ходитимуть туди з нею. В такому випадку все залежить від особистих стосунків батьків і дітей. Мабуть, треба постаратися стати другом для своєї дитини. Тоді присутність на вечірці не соромитиме ні її, ні її друзів. А якщо батьки відсутні, то вони можуть бути впевнені, що дитина їм довіряє, і в скрутну хвилину, без страху бути знехтуваною, звернеться по допомогу.

— Багато хто з батьків жахаються, коли бачать свою дитину напідпитку...

— Рано чи пізно таке може статися. Так, згоден, що видовище для батьків не з приємних. Але знову-таки, повторюватиметься таке чи ні — залежить цілком від батьків. Не треба сварити дитину одразу після її повернення додому. Краще покласти спати, а коли вона прокинеться, розповісти, до чого могла призвести її поведінка.

І пам'ятайте: відносини між дітьми і батьками будуються на довірі. Адже тільки так можна уникнути брехні, сварок, докорів і взаємного нерозуміння.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Корисна площа

Правила руху для вечірнього перехожого

■ У темний час доби, йдучи вулицею, тримайтеся подалі від стін будинків, обминайте підворіття, намагайтеся уникати безлюдних місць і автомобілів, що стоять біля узбіччя. Бажано йти назустріч рухові.

■ Якщо у пізній час вам назустріч іде група підлітків, не вважайте за боягузтво обійти їх десятою дорогою. Адже несподіваний напад успішно відбивають лише герої американських бойовиків.

■ Тверезо оцінюйте конфліктну ситуацію на вулиці. Тримайтеся впевнено, але не агресивно, щоб не спровокувати напад. Коли ж ви бачите, що ситуація безконтрольна, або вам здається, що вас переслідують (неважливо, хто й скільки їх), біжіть до місця найбільшого скупчення людей. При цьому здіймайте якомога більше галасу.

■ Коли вас грабують і ви не впевнені, що можете дати нищівну відсіч, краще віддати те, що у вас вимагають.

■ Ставтеся недовірливо до випадкових попутників під час пізнього повернення додому. Особливу підозру мають викликати у вас красиві й компанійські дівчата: найчастіше вони виявляються «приманкою», і їхні друзі вам точно не сподобаються.

■ Проходячи повз двох-трьох на вигляд пристойних чоловіків, що п'ють у сквері чи іншому місці горілку на честь «сина, який тільки-но народився», ні в якому разі не приєднуйтеся до них: вам можуть підмішати снотворне.

■ І ще. У нетверезому стані краще сидіть удома!

Зарядка для очей

Обертання. Заплющіть очі та покрутіть очними яблуками спочатку по колу: ліворуч-угору-праворуч-униз. Потім у зворотному напрямку. Чотири рази за годинниковою стрілкою, чотири — проти. Намагайтеся не мружитися.

Угору та вниз. Знову заплющіть очі та подивіться вверх, потім униз. І так вісім разів.

Моргання. Дивіться прямо перед собою. 30 секунд швидко моргайте. 30 секунд нерухомо дивіться перед собою. Повторіть тричі.

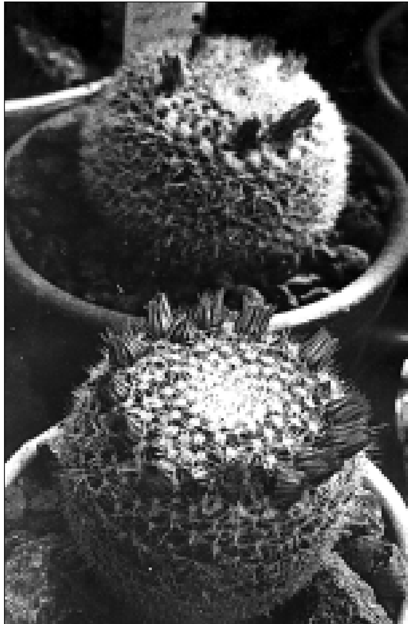
«V». Повільно «намалюйте» очима найбільшу «V», яку зможете, не рухаючи головою. Зробіть це щонайменше вісім разів.

І взагалі не забувайте давати очам перепочинок протягом дня.

Підготувала Уляна СОФІЙСЬКА.

Сад на підвіконні

Кактуси — дуже своєрідні рослини. Походять із тропічних країн. Більшість красиво цвітуть.

Колючі оригінали

■ Кактуси розмножуються насінням, частиною коренів або відростками весною, живцями здебільшого влітку та щепленням у зимовий час. Живцями розмножуються листоподібні кактуси (опунцію, листоподібний та членистолистий кактуси). Хай зріз живця підсохне за кілька днів. Після зарубцювання зрізу посадіть у чистий пісок та тримайте під склом при 20—25 градусах. В перші дні зовсім не поливайте, потім дуже помірно. Живця, який вже вкоренився, висадіть у маленькі горщики. Живці листоподібного кактуса можна вкореняти з весни до осені без скла.

■ Прищеплюють кактуси у тих випадках, коли під час інших способів розмноження вони утворюють слабку кореневу систему або ж повільно ростуть чи погано цвітуть. Щепленням розмножують членистолистий, свічкоподібний та деякі інші кактуси. За підщепу часто слугує листоподібний кактус, на якому прививають у розщеп. В кактусів з циліндричним чи кулястим стовбуром застосовують копулювання.

■ Для дорослих кактусів добре листова земля з домішкою до 1/4 вапнистості. Листоподібний кактус краще росте у супіщаній дерново-перегнійній землі. Посуд беруть тісний, з хорошим дренажем. Пересаджування через 2—3 роки і рідше.

■ Для членистолистого кактуса рекомендують брати волокнистодернову землю наполовину з торф'яною та листяною (до цієї суміші додають до 1/4 піску) або суміш з двох частин перегнившої деревної кори, однієї частини листяної і однієї частини перегною. Для кактусів потрібне свіже повітря, багато світла. Від сирості в зимовий час загниває не тільки коренева система, а й стовбур, від чого рослини гинуть. Із шкідників особливо небезпечні щитовки та червеці, тому за їх появою необхідно ретельно стежити та негайно вживати заходів для знищення.

(Далі буде.)

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.10 Клуб Суперкниги.
09.30 Крок до зірок.
10.00 Нова армія.
10.30 Прописи.
10.55 Модна лінія.
11.20 Здоров'я.
11.50 Аеросалон.
12.05 Подорож у дитинство.
12.25 Сільський час.
13.15 Діловий світ. Тиждень.
13.45 «Саме той» про себе.
14.10 Мультфільм на замовлення.
14.40 Духовний вісник.
15.00 Новини.
15.10 Для тих, хто вдома.
15.30 «Назад у майбутнє». О. Білозір. 2 частина.
16.25 Перехрестя.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.20 Театральний Київ.
17.45 Острів скарбів.
18.05 Недільні зустрічі.
18.40 Люди і долі.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.15 Світ. Огляд.
19.50 Вечірня казка.
20.00 Прем'єра телевізійного шоу «Бінго Бум Лото».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Панорама.
21.55 Футбольні діалоги.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Худ.фільм «Небезпечний свідок».
02.55 Міжнародний форум класичної музики «Зірки планети». 2 частина.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 «Боромля-2002». Відеорепортаж про єдиний в Україні фестиваль сільської пісні.
10.55 Реальний сектор.
11.25 Відеофільм «Наступ на СНІД».
11.40 Польова пошта пам'яті.
12.10 Естрадна прем'єр-ліга.
12.45 Резонанс.
13.10 Хай щастить.
13.40 Панацея.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Худ.фільм «Королева бензоколонки».
08.20 Аншлаг, аншлаг.
09.15 Лото-забава.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
14.55 Медовий місяць.
15.45 Вовочка.
16.20 КВН. Російська ліга.
18.25 Шоу «Крісло».
19.30 ТСН-епіцентр.
20.15 Останній герой-2.
21.25 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Анаконда».
23.15 Бокс по-справжньому. Артуро Гатті — Міккі Ворд.
00.25 «Своє кіно» представляє. Худ.фільм «Повернення Баттерфляй».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Акванавти».
07.30 Серіал «Володар звірів».
08.15 Мультфільм.
08.25 Сміхопанорама.
09.00 Прокинься і співай!
10.00 Телефортуна.
10.40 Уїк-енд.
11.25 Караоке на майдані.
12.00 Програма «Усе для тебе».
12.30 Мелорама.
13.15 Інтелект-шоу LG-Еврика.
14.10 Фільм «Акули».
15.10 Жарт за жартом.
16.00 Худ.фільм «Чернець-2».
17.35 Худ. фільм «Флінстоуни».
19.20 Джентльмен-шоу.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подробиці тижня».
20.50 Худ.фільм «Смертельна зброя-4».
23.15 Проект-F.
23.55 Фільм «Дафніс та Хлоя».

ICTV

05.35 Худ. фільм «Казки біля багаття».
07.05 Мандрівки натураліста.
07.35 Мультсеріал «Вуді Вудпекер».
08.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.10 Мультсеріал «Том і Шина».
08.40 Худ. фільм «Малюк-каратист-3».
10.45 Коронна страва.
11.25 Телевізійний центр моди.
12.05 Галопом по Європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Шоу Олени Степаненко.
13.50 Серіал «Прикрий мене».
14.40 Худ. фільм «Громобій».
16.45 Серіал «Псі-фактор».
17.45 Серіал «Людина-невидимка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Красунчик Джо».
21.10 Худ. фільм «Крокодил-2».
23.10 Штрафний удар.
23.45 Кентавр.
00.10 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
00.45 Ковток історії.
01.00 Худ. фільм «Як швидко летить час у школі Ріджмонт Хай».
Мовлення на Київ і область:
02.40 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.30 Худ. фільм «Крокодил-2».

СТБ

07.05 Ран ОК.
09.10 Ні пуху ні пера.
09.30 М-стиль.
10.00 На перший погляд. «Брест. Околиця Європи».
10.25 Худ.фільм «Руда Соня».
12.20 «Вікна» у світ.
12.50 Док.серіал «Передова». «Бомбардування Плоєшті».
13.20 Худ.фільм «Генерал».
15.50 Італійський футбол. Серія «А». Центральний матч туру.
18.00 Автостиль.
18.20 Худ.фільм «Шарлота Грей».
20.30 Бізнес-студія.
21.25 Італійський футбол. Серія «А». «Рома» — «Ювентус».
23.25 Худ.фільм «Відьма».
01.25 Італійський футбол. Серія «А». Центральний матч туру.

НОВИЙ КАНАЛ

07.50 Церква Христова.
08.05 Серіал «Нові пригоди сімейки Адамсів».
08.30 Мультсеріал «Кокобіл».
09.00 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.25 Серіал «Біттлборгі».
10.00 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
10.55 Худ.фільм «На вас чекає громадянка Никанорова».
12.40 Серіал «Індіана Джонс. Оганга — повелитель життя».
14.20 Репортер.
14.40 Худ.фільм «Норт».
16.50 Худ.фільм «Пірати». 2 серія.
18.30 Спецрепортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ.фільм «П'яний світанок».
21.10 Худ.фільм «Дикі штучки».
23.10 Гол!
00.30 Худ.фільм «Золоте теля».
03.15 Худ.фільм «Дикі штучки».
04.55 Худ.фільм «Пірати». 2 серія.

ГРТ

08.00 Новини.
08.10 Серіал «Жозефіна і Наполеон, або Влада бажань». 2 серія.
09.45 «Єралаш».
10.00 Новини (з субтитрами).
10.10 Армійський магазин.
10.40 Рятувальники. Екстрений виклик.
11.05 «Нові чудеса світу». Париж. Квартал Дефанс.
11.30 Філімонов і компанія.
11.55 Розумниці і розумники.
12.25 Дог-шоу.
13.05 Непутні нотатки з Д.Криловим.
13.25 Доки всі вдома.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.10 Клуб мандрівників.
14.50 ЗНАТОКИ повертаються. Детектив «Мафія». Справа № 22.
17.55 «Єралаш».
18.20 Великі батьки. Іван Прохоров.
18.45 Реальна музика.
19.00 КВН-2002. Другий півфінал.
21.00 Часи.
22.05 Останній герой-2. «Бумеранг».
23.10 Худ. фільм «Зв'язок».
00.55 ЗНАТОКИ повертаються. Детектив «Мафія». Справа № 22.

РТР

05.20 Худ.фільм «Вони зустрілися в дорозі».
06.45 Серіал «Дракоша і компанія».
07.10 Російське лото.
08.00 ТБ «Бінго-шоу».
08.35 Вісті — Москва. Тиждень у місті.
09.15 Ранкова пошта.
09.50 Містечко.
10.20 Худ.фільм «Прибульці-2».
12.10 Парламентський час.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Навколо світу.
14.15 Діалоги про тварин.
15.10 Моя сім'я.
16.05 Аншлаг.
17.00 Комедія «Черниці в бігах».
18.50 У «Містечку».
20.10 Спеціальний корреспондент.
20.35 Парад посмішок.
22.00 Церемонія закриття Тижня Високої моди в Москві.
23.45 Міжнародний День боротьби зі СНІДом. Гала-концерт.
00.45 Спорт за тиждень.

НТБ

06.15 Серіал «Блакитне дерево».
07.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.00 Сьогодні.
07.05 Фільм-казка «Кам'яна квітка».
08.20 Прем'єра. «Кулька удачі».
09.05 Фактор страху.
10.05 Рослинне життя.
10.40 Ви будете сміятися!
11.05 Професія — репортер.
11.25 Служба порятунку.
12.05 Худ. фільм «Північна зірка».
13.50 Смачні історії.
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» з Ю. Липатовим.
15.20 Телефільм «Історії мисливця за крокодилами».
15.50, 16.05 Концерт за участю російських зірок.
17.05 «Новітня історія». Кіно для Гітлера. Справжня історія Лєні Ріфеншталь.
17.55 Худ. фільм «Юкка».
20.00 Нещодавно.
21.30 Серіал «Клан Сопрано».
23.40 Ляльки.
23.55 Журнал Ліги чемпіонів.

АНОНС

Красунчик Джо

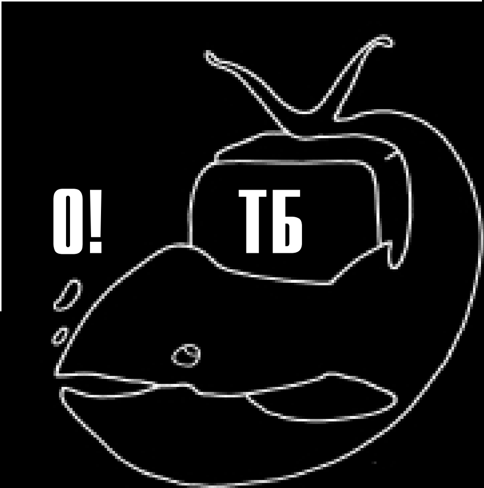
ICTV, 19.00

Шерон Стоун

Комедія. Продавець квітів Джо продовжував би жити своїм нудним життям емігранта з Ірландії, якби не зустрівся одного разу із колишньою стриптизеркою на прізвисько Хаш (Тихоня). Вона аж надто багато заборгувала місцевому ватажкові злочинців Джорджу. Джо намагається витягти її з трясовини, але обидва загрузають ще глибше. Тікаючи, вони опиняються в Лас-Вегасі, але на їх слід вже вийшли нишпорки Джорджа...

Реж. Стівен Меткалф. У ролях: Шерон Стоун, Біллі Конноллі, Джил Беллоуз, Ян Холм.

у **МОРІ** інформації серед дрібної рибинки і риби великої телебачення — **КАШАЛОТ**

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ТИЖДЕНЬ 25 ЛИСТОПАДА — 1 ГРУДНЯ

Крісломанія

МИЛЬНІ ПРИСТРАСТІ

На кіностудії імені О. Довженка на замовлення РТР під керівництвом невгамовного директора ПРО ТБ Віктора Приходька (він також продюсер проекту) знімають серіал «Леді Мер». Це — мильне продовження «Пані удачі», що її недавно показували по «Інтеру» і яка так полюбилася глядачеві. Режисер-поставник — Андрій Праченко, художник-постановник — Петро Корягін, оператор — Григорій Булкот. У головних ролях переважно московські актори: Борис Невзоров, Михайло Жигалов, Володимир Литвинов, Лев Дуров.

Лізу Басиргіну грає невідома немосквичам Олена Кравченко. Попередню актрису замінили з допомогою сценарного трюку. Ліза потрапляє в аварію, а потім — до лікарні. І після «пластичної операції» стає схожою на попередню актрису з відстані надцяти метрів. У ролях другого плану та в епізодах зайняті переважно київські сили: Володимир Горянський, Олена Стефанська, Римма Зюбіна — довгожитель серіалу. Виняток — Віктор Сарайкин: у нього головна чоловіча роль.

...Після 16-серійних перипетій Ліза нарешті всядеться в крісло міської начальниці.

Ірина АНДРЕЙЧУК.

АНОНСИ

Повітряний мисливець

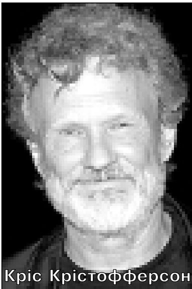
ICTV, понеділок, 19.15

Бойовик. Заплямовано честь відважного пілота ВПС США Джека Холловея на прізвисько Повітряний мисливець. Звинувачений у шпіонажі та викраденні надсекретного літака-невидимки, дорогою до в'язниці він тікає, щоб відновити своє чесне ім'я. Головному герою вдається-таки вийти на слід справжніх зрадників, але він ще не здогадується, жертвою якої підступної змови став...

Реж. Ентоні Хікокс. У ролях: Дольф Лундгрен, Містро Кларк.

Нічний циклон

ICTV, вівторок, 22.30

Кріс Крістофферсон

Трилер. Дочка чиказького поліцейського, модель Анжеліка, не повернулася з Карибського острова, куди вона поїхала на зйомки рекламного ролика. Запідозривши недобре, батько вирушає на пошуки і ледве не гине в дикому вирі дивних і кривавих подій.

Реж. Девід Ірвінг. У ролях: Кріс Крістофферсон, Джефрі Мік.

Таргани

ICTV, четвер, 22.30

Міккі Рурк

Фантастика. Який зв'язок між тарганами, вченим-біофізиком, кривавим культом, серією вибухів та державним контролем? Якщо йти за логікою сюжету фільму, дуже відчутний. До речі, як для стрічки із такою назвою, сюжет тут більш ніж заплутаний. У результаті те, що могло стати банальним фільмом жахів про комах, перетворилося на наукову фантастику в дусі «X-Files».

Реж. Джон Аллардис. У ролях: Міккі Рурк, Даніель Косгроув, Тамара Дейвіс, Денніс Бутсікаріс, Тоні Лок, Тім Томерсон.

Генерал

СТБ, субота, 16.45

Комедійний детектив. Генерал — таким прізвиськом нагородили одного з найвідоміших чоловіків Ірландії Мартіна Кехілла за неперевершений талант планування операцій і залізну волю. А Мартін, виявляється... професійний крадій.

Реж. Джон Бурмен. У ролях: Джон Войт, Брендан Глісон.

25 листопада — ПОНЕДІЛОК

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Панорама.
10.05 Служба розшуку дітей.
10.10 Абетка безпеки.
10.25 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Док.фільм «Греки України».
11.40 Ретро-альбом.
11.50 Присягаю тобі, Полтаво.
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома. **Юнацько-молодіжний канал «Студія «5»**
15.35 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
16.35 Надзвичайна ситуація.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Шлягер представляє.
17.40 Естафета.
17.55 Мультфільм.
18.05 Оплески, оплески.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Вікно в Америку.
19.30 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Наш футбол.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 День пам'яті О. Довженка. Телефільм «Сповідь перед вчителем». 1 частина. ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Освіта XXI століття». Студентське самоврядування: досвід та шляхи розвитку.
11.25 У світі тварин.
11.35 Хроніка XX століття. В. Земляк.
12.20 Панацея.
12.45 Від сузір'я до сузір'я.
13.15 У світі хороших новин.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 18.30, 19.30, 21.45, 00.15 ТСН.
07.30 Серіал «Поліцейська академія».
09.00 Без Табу з О. Герасим'юк.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
14.55 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
15.45 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.35 Серіал «Пристрасті поіталійськи».
17.35 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Дикий дикий вест».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Бригада».
21.15 Серіал «Лінія захисту».
22.20 Стати зіркою.
23.15 Серіал «Пристрасті поіталійськи».
00.15 ТСН.
00.45 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00 , 15.00, 17.00 Новини.
06.05 Камера сміху.
06.30 Всесвітня історія в «Гусаках».
07.10 Мультсеріал «Завоювання Америки».
08.20 Серіал «Надзвичайна подія».
09.25 Поле чудес.
10.30 Сміхопанорама.
11.05 Серіал «Злодійка».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Серіал «Чорнило».
13.40 Худ. фільм «Красуні».
15.15 Худ. фільм «Чернець».
17.10 Велике прання.
18.10 Чекай мене.
19.15 Програма К.Стогнія «Кримінал».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.45 На лінії вогню.
21.20 Серіал «Чоловіча робота-2».
22.20 Худ. фільм «Людина пітьми».
00.20 Подробиці. Підсумки дня.
00.40 Великі злочини XX ст.
01.20 Молодіжний серіал «Еліас».
02.05 Телефортуна.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Серіал «Повне мамаду».
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Прикрий мене».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Чудовий».
14.40 Мультфільми.
15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.30 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
15.55 Серіал «Клариса все пояснить».
16.20 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Під сонцем СенТропе-2».
17.45 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Повітряний мисливець».
21.10 Серіал «Комедійний квартет».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Погода.
22.30 Худ. фільм «Зле серце».
00.40 Серіал «Квантовий стрибок».
01.30 Серіал «Парадайз Фоллз». Мовлення на Київ і область:
02.00 Серіал «Під сонцем СенТропе-2».
03.15 Худ. фільм «Зле серце».

СТБ

07.05 Ран ОК.
08.00 Бізнес-студія.
08.40 Ви практично здорові.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько».
10.30 Живе кіно.
11.15 Худ.фільм «Дар Ніколаса».
13.00 Серіал «Енн із маєтку «Зелені дахи».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Наречена мафії».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Італійський футбол. Серія «А». Огляд матчів туру.
22.10 Конкурс коментаторів. Кальчо. Тур перший.
22.30 Ні пуху ні пера.
22.50 Автостиль.
23.10 «Вікна». Кримінал.
23.20 Серіал «Клуб насолоди».
00.20 «Вікна». Опівночі.
00.45 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
01.45 Серіал «Загін «Акапулько».
02.35 «Вікна» у світ.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 07.25, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультсеріал «Альбертвовчена».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.15 «Єралаш».
09.40 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Максимальний ризик».
13.00 Репортер.
13.10 Худ.фільм «Невиправний брехун, або Правдива казка з гарним кінцем».
14.40 Мультсеріал «Пеппі Довгапанчоха».
15.05 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.30 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.55 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс — мучитель».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
17.00 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Троє проти всіх».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «У зоні особливої уваги».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.50 Серіал»Західне крило».
01.10 Служба розшуку дітей.
01.20 Спортивний огляд «Жилетт».
01.40 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
02.05 Невигадане життя.

ГРТ

08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.15 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Реальна музика.
11.30 Подорожі натураліста.
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.05 Срібна куля. Людмила Савельєва.
13.40 Дог-шоу.
14.20 Людина і закон.
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Стомлені сонцем».
17.45 Смак.
18.00 Новини.
18.25 Жарт за жартом.
18.55 «Єралаш».
19.20 Велике прання.
20.10 Чекай мене.
21.00 Час.
21.40 Серіал «Убивча сила. Спідвей».
22.40 Хто хоче стати мільйонером?
23.30 Троянди для Олени Бережної.
00.10 Серіал «Інспектор Деррік».
01.10 Нічний «Час».
01.25 Апологія.
02.30 Рятувальники. Екстрений виклик.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Худ. фільм «Прибульці».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Віра, надія, любов.
12.15 Експертиза.
12.30 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Худ.фільм «Секретний Фарватер».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Діалоги про тварин.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
21.00 Серіал «Марш Турецького-3. Є людські жертви».
22.30 Вісті. Чергова частина.
22.45 Культурна революція. «Художник не повинний управляти державою».
23.45 Сінеманія.
00.15 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.45 Серіал «Клан Сопрано».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Нещодавно.
11.00, 13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
11.05 Худ. фільм «Два капітани». 1 і 2 серії.
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «Агент національної безпеки». «Транзит».
17.15 Увага, розшук!
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.40 Серіал «Кріт-2». Заключна серія.
19.45 Серіал «На розі, біля Патріарших-2». 8 серія.
21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт-2».
23.20 Гордон.

30 листопада — СУБОТА

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Цілком природно.
09.30 Зірки, на сцену!
10.00 Мультсеріал «Казки вулиці Брока».
10.30 Дитяча лінія.
10.45 Створи себе.
11.05 Від сузір'я до сузір'я.
11.25 Хто в домі хазяїн?
12.00 Кордон.
12.15 Новація.
12.25 Парламент.
13.10 Свято для бухгалтерів.
13.30 Classic-прем'єр.
14.00 Бути жінкою.
14.20 Не все так погано...
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.30 «Назад у майбутнє». О. Білозір.
16.25 Новини Європи.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.20 Крихітка.
17.40 Родом з України.
18.15 Шлягер представляє.
18.30 Фонд дарує надію.
18.40 Карусель.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.10 Худ.фільм «Нестор Бурма». 1 серія.
20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Світ спорту.
21.45 Футбол. Ліга чемпіонів. Тижневий огляд.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Міжнародний турнір з гандболу «Кубок Турчина». Україна — Росія.
02.25 Міжнародний форум класичної музики «Зірки планети». 1 частина.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 9-й вал.
10.45 Відеофільм «Народжений для миру і добра».
10.55 Пенсійна реформа.
11.35 Чітко і ясно.
12.20 Милосердя.
12.50 Надзвичайна ситуація.
13.20 Людина і закон.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Парк автомобільного періоду.
07.35 Серіал «Знову шалена Сьюзен».
08.05 Серіал «Чорний ворон».
09.05 Прихована камера.
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
15.00 Побачення всліпу.
15.55 Серіал «Менти-3».
16.55 Серіал «Марш Турецького-2».
18.25 Аншлаг, аншлаг.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 КВН. Українська ліга. 1/2 фіналу. 1 гра.
22.05 Док.фільм «Клички. Брати до крові». 2 серія.
22.50 Кінопристрасті. Худ.фільм «Звір».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Акванавти».
07.30 Серіал «Володар звірів».
08.15 Мультфільм.
08.25 Містечко.
09.00 Доки всі вдома.
09.50 Бадьорого ранку!
10.40 Дефіцит-шоу «Хто крайній?».
11.15 Смачно з Борисом Бурдою.
11.55 Планета тварин.
12.55 Студія «Юніверсал» представляє. «Болто».
14.10 А.Пугачова, Ф.Кіркоров, Алсу та інші на фестивалі в Юрмалі.
15.50 Всесвітня історія в «Гусаках».
16.20 Світ магії. Секрети Гудіні.
17.15 Містечко.
18.00 Худ. фільм «Найкращий стрілець».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.35 Що? Де? Коли?
22.00 Худ.фільм «Сфера».
00.30 Худ.фільм «Зелений ріг».

ICTV

05.05 Худ. фільм «Сирени».
06.30 Дог-шоу «Я і мій собака».
07.00 Перехрестя.
07.35 Телевізійний центр моди.
08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.10 Мультсеріал «Шоу Нудника».
08.40 Мультсеріал «Том і Шина».
09.05 Мультсеріал «Диво-ведмежата».
10.30 Худ. фільм «Магнат».
12.25 Ковток історії.
12.45 Факти. День.
13.00 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
13.30 Серіал «Прикрий мене».
14.25 Худ. фільм «Все навпаки».
16.05 Серіал «Ейр Америка».
17.00 Галопом по Європах.
17.45 Серіал «Людина-невидимка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Громобій».
21.15 Шоу Олени Степаненко.
22.20 Худ. фільм «Казки біля багаття».
00.15 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.45 Худ. фільм «Маркіз де Сад». Мовлення на Київ і область:
02.40 Худ. фільм «Як швидко летить час у школі Ріджмонт Хай».
04.05 Серіал «Псі-фактор».

СТБ

07.05 Ран ОК.
09.00 Імпреза.
09.30 Домовий.
09.45 Кава з молоком.
10.00 Ви практично здорові.
10.30 Док.серіал «Світ дикої природи».
11.00 Худ.фільм «Годинниковий механізм».
12.50 Гумористична програма «Засада».
13.10 Живе кіно.
13.30 Експансія.
14.00 Рейс.
14.25 Цілком таємно.
15.25 «Екстремальні ситуації» з Миколою Фоменком.
16.15 Зворотний бік медалі.
16.45 Худ.фільм «Генерал».
19.00 «Вікна». Новини.
19.15 Худ.фільм «Руда Соня».
21.05 Худ. фільм «Філадельфія».
23.40 Худ.фільм «Вугор».

НОВИЙ КАНАЛ

08.10 Серіал «Пеппі Довгапанчоха».
08.40 Мультсеріал «Кокобіл».
09.05 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.35 Серіал «Біттлборгі».
10.05 За гроші!
10.55, 12.25 Світ індійського кіно.
12.05 Запитайте у лікаря.
13.35 Невигадане життя.
14.15 Репортер.
14.45 Худ.фільм «Гусарська балада».
16.25 Худ.фільм «Пірати». 1 серія.
18.30 Репортер.
18.50 Погода.
19.00 Концерт «Зоряна осінь».
21.10 Худ.фільм «Непристойна пропозиція».
23.35 Серіал «Латинський коханець».
00.55 Худ.фільм «Верх підступництва».
02.30 «Бівіс і Батхед».
03.15 Худ.фільм «Непристойна пропозиція».
05.05 Серіал «Латинський коханець».
06.05 Худ.фільм «Пірати». 1 серія.

ГРТ

08.00 Новини.
08.10 Серіал «Жозефіна і Наполеон, або Влада бажань». 1 серія.
09.40 «Єралаш».
10.00 Новини (з субтитрами).
10.10 Грай, гармонь улюблена!
10.45 Об'єктив.
11.05 Поле чудес.
12.00 Подорожі натураліста.
12.25 Сміхопанорама.
13.00 Смак.
13.15 Здоров'я.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.10 У світі тварин.
14.45 ЗНАТОКИ повертаються. Детектив «Без ножа і касетa». Справа № 21.
16.55 Людина і закон.
17.35 Зроби мені смішно.
18.00 Новини.
18.10 Рятувальники. Екстрений виклик.
18.40 Док. фільм «Для чого пережила тебе любов моя?»
19.20 «Єралаш».
19.30 Жарт за жартом.
20.05 Хто хоче стати мільйонером?
21.00 Час.
21.30 Що? Де? Коли?
22.50 Сольний концерт А.Волочкової.
00.40 Вечір «Знай наших!».
01.25 Худ. фільм «Американські коханці».
03.00 Реальна музика.

РТР

05.25 Худ.фільм «Увімкніть північне сяйво».
06.40 Студія «Здоров'я».
07.10 Серіал «Дракоша і компанія».
07.35 Золотий ключ.
08.00 Військова програма.
08.20 Два роялі.
09.20 Сам собі режисер.
10.20 «Сто до одного». Телегра.
11.15 У пошуках пригод.
12.10 Клуб сенаторів.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Хул. фільм «Таємниця записної книжки».
15.00 М.Басков, Л.Доліна та інші у концерті, присвяченому 200-річчю Міністерства оборони Росії.
16.00 О.Газманов, Н.Корольова й Алсу в концерті-акції по боротьбі зі СНІДом і наркоманією «Навіть не пробуй!».
17.00 Кімната сміху.
17.50 Серіал «Бригада».
19.25 Дзеркало.
19.50 Серіал «Бригада».
21.00 Стань зіркою.
22.00 Худ. фільм «Вампір у Брукліні».
00.05 Худ. фільм «Людина з дощем у черевиках».

НТБ

07.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.00 Сьогодні.
07.05 Худ. фільм «Полундра». 1 серія.
07.30 Смачні історії.
07.45 Без рецепта.
08.30 Подорожі натураліста.
09.05 Кулінарний поєдинок.
10.05 Квартирне питання.
11.05 Із Золотого фонду НТБ. Фільм «Перша, перша леді».
12.05 Худ. фільм «Спортлото-82».
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» з Ю. Липатовим.
15.20 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
16.05 Шоу Олени Степаненко.
17.05 Фактор страху.
18.00 «Сьогодні» з Ю. Липатовим.
18.30 Серіал «Далекобійники». «Самосуд».
19.35 Худ. фільм «Смертельна зброя-2»
21.55 Професійний бокс. Кращі боксери світу: Рой Джонс проти Лу Дель Валле.
23.10 Худ. фільм «Розпусник».

АНОНС

Магнат

ICTV, 10.30

Денні Де Віто

Комедія. Режисер-деб'ютант і актор в одній особі, Денні де Віто висміює телебачення — великий бізнес, побудований на рейтинговій системі. Його герой Вік Де Сальво — власник транспортної компанії у Нью Джерсі, мріє стати телепродюсером. Нарешті йому в голову приходить «геніальна» ідея постановки нового хітового серіалу. Відтепер він — великий фінансовий магнат.

Реж. Денні Де Віто. У ролях: Денні Де Віто, Ріа Перлман, Беррі Корбин, Герріт Грем, Бернадетт Біркетт.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Служба розшуку дітей.
09.50 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста». Заключна серія.
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 «Знімалося кіно». Муз. фільм «Весільний вінок».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Служба розшуку дітей.
13.20 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома. **Юнацько-молодіжний канал «Студія «5»**
15.35 Серіал «Академія танцю».
16.20 Надвечір'я.
16.45 Новація.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.15 Конкурент.
17.40 Приймальня столичної влади.
18.15 Шлях до успіху.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Фаза.
19.30 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Театральна афіша.
20.20 9-й вал.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Щоденник сесії Верховної Ради України.
22.30 Милосердя.
22.50 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
01.20 Міжнародний турнір з гандболу «Кубок Турчина». Україна — Угорщина.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Щоденник сесії Верховної Ради України.
10.45 «Театр — моє життя». Народна артистка України Л. Кушкова. ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Бачу землю». Есе Вадима Скуратівського. Г. Сковорода. До 280-річчя від дня народження.
11.30 Штрихи до портрета. Театр маріонеток М. Яремчука.
11.45 «Скарбниця мистецького краю». Косівський інститут декоративно-прикладного мистецтва.
12.20 Хто в домі хазяїн?
12.50 Право.
13.30 Абетка безпеки.
13.35 Служба розшуку дітей.
13.40 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.50, 19.30, 21.50, 23.20, 00.10 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Лінія захисту».
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама-2».
14.50 Серіал «Ес клаб 7» у Голлівуді». 4 серія.
15.10 Серіал «Знову шалена Сьюзен».
15.40 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.30 Останній герой-2.
17.35 Як знімався серіал «Бригада».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Прихована камера.
21.15 Серіал «Менти-3».
22.20 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Нікуди тікати».
00.10 ТСН.
00.40 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новини.
06.05 Караоке на майдані.
06.30 Жарт за жартом.
07.10 Сім'я від А до Я.
07.20 Мультсеріал «Завоювання Америки».
08.20 Серіал «Лялька».
09.35 Серіал «З новим щастям-2».
10.35 Мультфільм.
10.45 Серіал «Курортний роман».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Серіал «Чорнило».
13.40 Мультсеанс. «Покемон», «Завоювання Америки».
14.25 Серіал «Фарскейп».
15.20 Інтелект-шоу LG-Еврика.
16.10 Перехрестя кохання.
17.10 Серіал «Ізабелла».
18.05 Велике прання.
19.00 Афера.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.45 Поле чудес.
21.40 Худ. фільм «Двійник».
23.40 Худ.фільм «Комедія суворого режиму».
01.15 Молодіжний серіал «Еліас».
02.10 Концерт Бйорк. Unplugged.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Вогняна пустеля». 3 серія.
14.50 Мультфільм.
15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.30 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
15.55 Серіал «Клариса все пояснить».
16.20 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.45 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Все навпаки».
21.10 Серіал «Повне мамаду».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Погода.
22.30 Худ. фільм «Спека на південному пляжі».
00.20 Худ. фільм «Сирени». Мовлення на Київ і область:
02.10 Сторінками тележурналу «Плейбой».
02.35 Худ. фільм «Маркіз де Сад».
04.10 Серіал «Ейр Америка».

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Імпреза.
10.00 На перший погляд. «Гори від розуму».
10.25 Худ.фільм «Загін порятунку».
12.05 Серіал «Наречена мафії».
13.00 Серіал «Із думкою про Африку». 3 серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Цілком таємно.
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Док. серіал «Передова». «Бомбардування Плоєшті».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 «Екстремальні ситуації» з Миколою Фоменком.
20.30 Час «К».
21.00 Худ.фільм «Годинниковий механізм».
22.55 «Вікна». Кримінал.
23.05 «Вікна». Опівночі.
23.25 Худ.фільм «Тінь жінки».

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 07.25, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм.
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.15 «Єралаш».
09.40 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Глорія».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
14.45 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.10 Територія «Fox kids». «Мультсеріал «Світ Боббі».
15.35 Територія «Fox kids». «Мультсеріал «Деніс мучитель».
16.05 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
16.40 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Троє проти усіх».
19.00 Репортер.
19.25 Посміхніться. Вас знімають.
20.10 Худ.фільм «Гусарська балада».
22.10 Кунсткамера.
23.15 Репортер.
23.40 Погода.
23.50 Серіал «Латинський коханець».
01.05 Служба розшуку дітей.
01.20 Зона ночі.
02.05 Худ.фільм «Розірване коло».
03.30 Принцип доміно.
04.20 Серіал «Макс: янгол із темряви».
05.20 Худ.фільм «Розірване коло».
06.45 Худ.фільм «Віслюкова шкіра».

ГРТ
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.15 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.15 Серіал «Убивча сила. Межа міцності». 2, 3 серії.
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Раллі».
16.55 Останній герой-2.»Тигри».
18.00 Новини.
18.25 Філімонов і компанія.
18.55 VRS-камера.
19.20 Велике прання.
20.10 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.35 Поле чудес.
22.35 Худ. фільм «Ватель».
00.30 Серіал «Інспектор Деррік».
01.30 Док. детектив «Суд над привидом». Справа 2002 року.
01.55 Худ. фільм «Раллі».

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3. Перевертень».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.
10.20 У пошуках пригод.
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Мусульмани.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Моя сім'я.
14.15 Кімната сміху.
15.15 Серіал «Комедійний коктейль».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Сам собі режисер.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті — Москва.
19.50 Клуб «Театр + ТБ».
22.10 Телегра «Ставка».
22.45 Худ.фільм «Погоня за смертю».
00.45 Кінескоп. Тиждень французького кіно у Москві.
01.30 Дорожній патруль.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.55 Серіал «Швидка допомога-5».
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Очна ставка.
10.05 Рослинне життя.
10.40 Ви будете сміятися!
11.05 Худ. фільм «Два капітани». Заключна серія.
12.35 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Серіал «Третій зайвий».
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «На розі, біля Патріарших-2».
17.20 Док. серіал «Злочин і покарання».
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.35 Свобода слова.
20.00 Худ. фільм «Російський Рембо».
21.45 Усе відразу!
22.25 Худ. фільм «Кров безневинних»

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Фантазії за Пінзелем.
11.20 Ретро-альбом.
11.30 Док.фільм «Чисті джерела».
12.00 Межиріцький монастир.
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Абетка безпеки.
13.20 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома. **Юнацько-молодіжний канал «Студія 5»**
15.35 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
16.35 Резонанс.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.15 Автографи.
17.55 Світ авіації і туризму.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Казна держави.
19.30 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Щоденник сесії Верховної Ради України.
20.05 Футбол. Ліга чемпіонів. «Локомотив» (Москва, Росія) — «Боруссія» (Дортмунд, Німеччина). 2 тайм.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.25 Ситуація.
21.35 Футбол. Ліга чемпіонів. «Мілан» (Італія) — «Реал» (Мадрид, Іспанія).
23.40 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
01.20 Футбол. Ліга чемпіонів. Огляд матчів.
02.20 Серіал «Магія кохання».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Телефільм «Сповідь перед вчителем». 2 частина. ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 Французька година. Урок французької мови №13. Наук.-поп. фільм, новини, кліпи.
11.50 «Цей таємничий світ» з А. Дмитруком. «В Іорданії є все». Випуск 2.
12.20 Дитяча лінія.
12.40 Крок до зірок.
13.15 Перехрестя.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.00, 19.30, 21.45, 00.10 ТСН.
07.30 Серіал «Поліцейська академія».
08.50 Серіал «Лінія захисту».
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама».
14.50 Серіал «Ес клаб 7» у Голлівуді». 1 серія.
15.10 Серіал «Знову шалена Сьюзен».
15.40 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.30 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
17.25 Серіал «Бригада».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Бригада».
21.15 Серіал «Лінія захисту».
22.15 Подвійний доказ.
23.10 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
00.10 ТСН.
00.40 Служба розшуку дітей.
00.45 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00 Новини.
06.05 Бадьорого ранку.
06.40 Жарт за жартом.
07.15 Мультсеріал «Завоювання Америки».
08.20 Серіал «Надзвичайна подія».
09.25 Серіал «З новим щастям-2».
10.25 Уік-енд.
11.05 Серіал «Злодійка».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Серіал «Чорнило».
13.35 Мультсеанс. «Покемон», «Завоювання Америки».
14.20 Серіал «Фарскейп».
15.15 Дискавері.
15.40 Третій зайвий.
16.10 Серіал «Чоловіча робота-2».
17.10 Серіал «Ізабелла».
18.05 Велике прання.
18.55 Серіал «Лялька».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.45 Моя сім'я.
21.45 Серіал «Чоловіча робота-2».
22.50 Спецпроект "Тіні укріпрайону».
23.45 Подробиці. Підсумки дня. Нічний «Час».
00.20 Серіал «Ейр Америка».
01.20 Молодіжний серіал «Еліас».
02.05 Великі злочини ХХ ст.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
06.00 Серіал «Династія».
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Серіал «Комедійний квартет».
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Повітряний мисливець».
14.45 Мультфільми.
15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.30 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
15.55 Серіал «Клариса все пояснить».
16.20 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.45 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Вогняна пустеля». 1 серія.
21.10 Кримінальні історії.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Погода.
22.30 Худ. фільм «Нічний циклон».
00.25 Серіал «Квантовий стрибок».
01.15 Серіал «Парадайз Фоллз». Мовлення на Київ і область:
01.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.30 Худ. фільм «Нічний циклон».

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько».
10.20 Худ.фільм «Богиня кохання».
12.00 Серіал «Наречена мафії».
13.00 Серіал «Енн із маєтку «Зелені дахи». Заключна серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
15.55 Медичний центр «Довіра».
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Наречена мафії».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ.фільм «Спостерігач».
23.00 «Вікна». Кримінал.
23.10 Серіал «Клуб насолоди».
00.10 «Вікна». Опівночі.
00.35 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
01.30 Серіал «Загін «Акапулько».
02.20 Час «К».

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 07.25, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультсеріал «Альберт-вовчення».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.15 «Єралаш».
09.40 Принцип доміно.
11.10 Худ.фільм «У зоні особливої уваги».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
14.40 Мультсеріал «Пеппі Довгапанчоха».
15.05 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.30 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.55 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс — мучитель».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
17.00 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Троє проти всіх».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Острів МакКінсі».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.50 Худ.фільм «Чотири ока і шестизарядний».
01.40 Зона ночі.
02.30 Серіал «Безсмертний».
03.15 Серіал «Макс: янгол із темряви».
03.55 Худ.фільм «Чотири ока і шестизарядний».
05.20 Мультфільм.
05.35 Серіал «Троє проти всіх».

ГРТ
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.20 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.05 Серіал «Убивча сила. Спідвей».
13.55 Непутні нотатки з Д.Криловим.
14.10 Чекай мене (з сурдоперекладом).
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Російська рулетка».
16.35 Таємниці забутих перемог. «Легендарна втеча з полону».
17.05 Серіал «Каменська. Не заважайте кату». 1 серія.
18.00 Новини.
18.30 «Зоя Космодем'янська. Без вимислів».
18.55 Док. детектив «Чикаго на Борисівських ставках». Справа 2002 року.
19.20 Велике прання.
20.10 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.40 Серіал «Убивча сила. Судний день».
22.40 Серіал «Каменська. Не заважайте кату». 1 серія.
23.35 Незалежне розслідування.
00.15 Серіал «Інспектор Деррік».
01.10 Нічний «Час».
01.25 Телеканал «Новий день». «Нові чудеса світу. На шляху всесвітнього потопу».
01.50 Апологія.
02.30 Док. фільм «Хроніка реставраторів».

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3. Є людські жертви».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Колосальне господарство.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Худ.фільм «Секретний фарватер».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Навколо світу.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
21.00 Серіал «Марш Турецького-3. Є людські жертви».
22.30 Вісті. Чергова частина.
22.45 Худ.фільм «Чорний Орел».
00.20 Дорожній патруль.
00.30 Гаряча десятка.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.45 Серіал «Клан Сопрано».
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Національна безпека. Украдене море. Розслідування.
10.05 Кулінарний поєдинок.
11.05 Худ. фільм «Два капітани». 3 серія.
12.50 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Худ. фільм «Прощальна гастроль «Артиста».
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.40 Футбол. Ліга чемпіонів. «Локомотив» (Росія) — «Боруссія» (Німеччина).
21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт-2».
23.20 Гордон.
00.15 Щоденник Ліги чемпіонів.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.15 Служба розшуку дітей.
10.30 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
11.00 Новини.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Док. фільм «Благословенні кольори».
11.10 Фестиваль «Горицвіт».
11.55 Карпати — любов моя.
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Абетка безпеки.
13.20 Служба розшуку дітей.
13.25 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
Юнацько-молодіжний канал «Студія «5».
15.35 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.15 Київ діловий.
17.45 Домашній доктор.
18.05 Люди і долі.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 У світі хороших новин.
19.25 Діловий світ.
19.30 Саме той.
19.50 Відбірковий матч Чемпіонату Європи з баскетболу. Чоловіки. Збірна України — збірна Туреччини. 2-га половина гри.
20.40 Щоденник сесії Верховної Ради України.
20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».
21.00 Новини.
21.25 Ситуація.
21.35 Футбол. Ліга чемпіонів. «Рома» (Рим, Італія) — «Арсенал» (Лондон, Англія).
23.40 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.20 Футбол. Ліга чемпіонів. Огляд матчів.
02.20 Серіал «Магія кохання».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2
10.10 Щоденник сесії Верховної Ради України.
10.30 Мультфільм на замовлення.
ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Грані пізнання».
11.40 «Історія української державності». Українська Гельсінська група. Частин 1.
12.20 Казна держави.
12.45 Сільський час.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.00, 19.30, 21.45, 00.10 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Лінія захисту».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама-2».
14.50 Серіал «Ес клаб 7» у Голлівуді». 2 серія.
15.10 Серіал «Знову шалена Сьюзен».
15.40 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.30 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
17.30 Серіал «Бригада».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Бригада».
21.15 Серіал «Лінія захисту».
22.20 Без Табу з О. Герасим'юк.
23.10 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
00.10 ТСН.
00.40 Служба розшуку дітей.
00.45 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00 Новини.
06.05 Хто крайній?
06.30 Джентльмен-шоу.
07.15 Мультсеріал «Завоювання Америки».
08.20 Серіал «Лялька».
09.35 Серіал «З новим щастям-2».
10.35 Великі злочини XX ст.
11.05 Серіал «Злодійка».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Серіал «Чорнило».
13.35 Мультсеанс. «Покемон», «Завоювання Америки».
14.20 Серіал «Фарскейп».
15.15 Дискавері.
15.40 Третій зайвий.
16.10 Серіал «Чоловіча робота-2».
17.10 Серіал «Ізабелла».
18.05 Велике прання.
18.55 Серіал «Лялька».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.45 Перехрестя кохання.
21.40 Серіал «Чоловіча робота-2».
22.45 Камера сміху.
23.40 Подробиці. Підсумки дня. Нічний «Час».
00.10 Серіал «Ейр Америка».
01.10 Серіал «Еліас».
01.55 Великі злочини XX ст.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Кримінальні історії.
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Вогняна пустеля». 1 серія.
14.45 Мультфільм.
15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.30 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
15.55 Серіал «Клариса все пояснить».
16.20 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.45 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Вогняна пустеля». 2 серія.
21.10 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Погода.
22.30 Худ. фільм «Ідеальна жертва».
00.35 Серіал «Квантовий стрибок».
01.25 Серіал «Парадайз Фоллз».
Мовлення на Київ і область:
01.55 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.20 Худ. фільм «Ідеальна жертва».

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько». Заключна серія.
10.20 Худ.фільм «Вундеркінд».
12.00 Серіал «Наречена мафії».
13.00 Серіал «Із думкою про Африку». 1 серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Наречена мафії».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ.фільм «Світлої місячної ночі».
23.20 «Вікна». Кримінал.
23.30 Серіал «Клуб насолоди».
00.30 «Вікна». Опівночі.
00.55 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
01.55 Серіал «Загін «Акапулько».
02.45 «Вікна». Спорт.

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 07.25, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультсеріал «Альберт-вовченя».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.15 «Єралаш».
09.40 Принцип доміно.
11.20 Худ.фільм «Острів МакКінсі».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
14.40 Мультсеріал «Пеппі Довгапанчоха».
15.05 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.30 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.55 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс-мучитель».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
17.00 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Троє проти всіх».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Кривавий спорт-4».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.50 Худ.фільм «Містер Нещасливий випадок».
01.35 Служба розшуку дітей.
01.40 Зона ночі.
02.30 Серіал «Безсмертний».
03.15 Серіал «Макс: янгол із темряви».
03.55 Худ.фільм «Містер Нещасливий випадок».
05.20 Мультфільми.
05.40 Серіал «Троє проти всіх».

ГРТ
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.15 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.05 Серіал «Убивча сила. Судний день».
14.00 Непутні нотатки з Д.Криловим.
14.15 Незалежне розслідування.
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Кадриль».
16.40 «Сім футів під крилом». Спецрепортаж.
17.00 Серіал «Каменська. Не заважайте кату». 2 серія.
18.00 Новини.
18.30 Сміхопанорама.
19.00 «Єралаш».
19.25 Велике прання.
20.15 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.40 Серіал «Убивча сила. Межа міцності». 1 серія.
22.35 Серіал «Каменська. Не заважайте кату». 2 серія.
23.30 «Лубянка». «Геній розвідки». Фільм 1-й.
00.10 Серіал «Інспектор Деррік».
01.10 Нічний «Час».
01.25 Телеканал «Новий день». «Генії і лихо».
01.55 Апологія.
02.25 Телеканал «Новий день». Формула влади. Президент Естонії.
02.50 Апологія.

РТР
04.45 - 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3. Є людські жертви».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Москва — Мінськ.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Худ.фільм «Секретний фарватер».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 Стань зіркою.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
21.00 Серіал «Марш Турецького-3. Перевертень».
22.30 Вісті. Чергова частина.
22.45 Худ. фільм «Ранкове шосе».
00.30 Дорожній патруль.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.50 Серіал «Клан Сопрано».
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Док. серіал «Злочин і покарання».
10.05 Шоу Олени Степаненко.
11.05 Худ. фільм «Два капітани». 4 серія.
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Серіал «Третій зайвий».
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «На розі біля Патріарших-2».
17.20 Щиросерде зізнання.
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.35 Серіал «На розі біля Патріарших-2». Заключні серії.
21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.
21.35 Футбол. Ліга чемпіонів. «Рома» (Італія) — «Арсенал» (Англія).
23.40 Гордон.
00.35 Щоденник Ліги чемпіонів.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
11.00 Новини.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Док. фільм «Перший серед рівних».
11.40 Немеркнучі зірки. Віктор Гуцал.
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
Юнацько-молодіжний канал «Студія «5»
15.35 Мультсеріал «Чарівник Смарагдового міста».
16.25 Крок до зірок.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.15 Архімісто
17.30 Пані, панночка, панянка.
17.45 Україна — зміст мого життя.
18.10 Ліки майбутнього.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.10 Енергетичне поле.
19.30 Діловий світ.
19.35 Саме той.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
21.55 Експосвіт.
22.15 Щоденник сесії Верховної Ради України.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.20 Міжнародний турнір з гандболу «Кубок Турчина». Україна — Франція.
02.25 Серіал «Магія кохання».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2
10.10 Щоденник сесії Верховної Ради України.
10.30 Бути жінкою.
ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.00 «Грані пізнання».
11.30 «Не хлібом єдиним». М. Поплавський.
12.20 Зірки, на сцену!
13.00 Модна лінія.
13.25 Абетка безпеки.
13.40 Служба розшуку дітей.
13.45 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.05, 19.30, 21.50, 00.10 ТСН.
07.30 Серіал «Чорний ворон».
09.00 Серіал «Лінія захисту».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама-2».
14.50 Серіал «Ес клаб 7» у Голлівуді». 3 серія.
15.15 Серіал «Знову шалена Сьюзен».
15.45 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.35 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
17.30 Серіал «Бригада».
18.30 Серіал «Чорний ворон».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Фільм про «Бригаду».
21.10 Серіал «Лінія захисту».
22.15 Я так думаю. Чи здатні ми захиститися від тероризму?
23.10 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
00.10 ТСН.
00.40 Служба розшуку дітей.
00.45 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00 17.00 Новини.
06.05 Смачно з Борисом Бурдою.
06.30 Жарт за жартом.
07.10 Сім'я від А до Я.
07.20 Мультсеріал «Завоювання Америки».
08.20 Серіал «Лялька».
09.30 Серіал «З новим щастям-2».
10.25 Програма К.Стогнія «Кримінал».
11.05 Серіал «Злодійка».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Серіал «Чорнило».
13.35 Мультсеанс. «Покемон», «Завоювання Америки».
14.20 Серіал «Фарскейп».
15.15 Дискавері.
15.40 Третій зайвий.
16.10 Серіал «Чоловіча робота-2».
17.10 Серіал «Ізабелла».
18.05 Велике прання.
18.55 Серіал «Лялька».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.55 Футбол. 1/16 фіналу. Кубок УЄФА. «Бешикташ» (Стамбул,Туреччина) — «Динамо» (Київ, Україна).
22.55 Золотий гусак-шоу.
23.55 Подробиці. Підсумки дня. Нічний «Час».
00.25 Серіал «Ейр Америка».
01.25 Молодіжний серіал «Еліас».
02.10 Великі злочини XX ст.

ICTV
05.00 Ранкова музика.
06.00 Серіал «Династія».
06.55 Мультсеріал «Кліффорд».
07.15 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «У полоні пристрастей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Вогняна пустеля». 2 серія.
14.50 Мультфільм.
15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.30 Мультсеріал «Кмітлива Шерон».
15.55 Серіал «Клариса все пояснить».
16.20 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.45 Серіал «Мисливець за старожитностями».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Вогняна пустеля». 3 серія.
21.10 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Погода.
22.30 Худ. фільм «Таргани».
00.25 Серіал «Квантовий стрибок».
01.20 Серіал «Парадайз Фоллз».
Мовлення на Київ і область:
01.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.30 Худ. фільм «Таргани».

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.50 Худ.фільм «Світлої місячної ночі».
12.00 Серіал «Наречена мафії».
13.00 Серіал «Із думкою про Африку». 2 серія.
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Наречена мафії». Заключна серія.
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ.фільм «Загін порятунку».
22.50 «Вікна». Кримінал.
23.00 Серіал «Клуб насолоди».
00.00 «Вікна». Опівночі.
00.25 Серіал «Амазонка Пітера Бенчлі».

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 07.25, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультсеріал «Альберт-вовченя».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.15 «Єралаш».
09.40 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Кривавий спорт-4».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Комісар Рекс».
14.40 Мультсеріал «Пеппі Довгапанчоха».
15.05 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.30 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.55 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Деніс — мучитель».
16.25 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
17.00 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Троє проти всіх».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс».
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Глорія».
23.15 Репортер.
23.30 Швидкий гол.
23.55 К1. Королі рингу.
00.50 Зона ночі.
01.40 Концерт Марійки Бурмаки.
02.10 Худ.фільм «Інтервенція».
03.50 Серіал «Безсмертний».
04.35 «Вікна» із Д. Нагієвим.
05.15 Мультфільми.
05.40 Серіал «Троє проти всіх».

ГРТ
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.15 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.05 Серіал «Убивча сила. Межа міцності». 1 серія.
14.00 Непутні нотатки з Д. Криловим.
14.15 «Лубянка». «Геній розвідки». Фільм 1.
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Дике полювання короля Стаха». 1, 2 серії.
17.25 Доки всі вдома.
18.00 Новини.
18.30 Самі з вусами.
18.55 «Єралаш».
19.20 Велике прання.
20.10 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.40 Серіал «Убивча сила. Межа міцності». 2, 3 серії.
23.25 Форс-мажор.
00.05 Серіал «Інспектор Деррік».
01.10 Нічний «Час».
01.25 Телеканал «Новий день». Російський екстрим.
01.50 Апологія.
02.20 Телеканал «Новий день». Цивілізація.
02.50 Апологія.

РТР
04.45 - 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
08.50 Серіал «Марш Турецького-3. Перевертень».
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
10.20 Ціна успіху.
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Вся Росія.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Худ.фільм «Секретний фарватер».
15.45 Вісті. Чергова частина.
16.20 «Сто до одного». Телегра.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Серіал «Ніна. Розплата за любов».
21.00 Серіал «Марш Турецького-3. Перевертень».
22.30 Вісті. Чергова частина.
22.45 Худ.фільм «Прокляття нефритового скорпіона».
00.45 Дорожній патруль.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
07.55 Серіал «Швидка допомога-5».
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Щиросерде зізнання.
10.05 Квартирне питання.
11.05 Худ. фільм «Два капітани». 5 серія.
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Серіал «Третій зайвий».
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.40 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «На розі біля Патріарших-2».
17.20 «Національна безпека». «Як отруїли Кубань». Розслідування.
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.40 Худ. фільм «Важкі гроші».
21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт-2».
23.20 Гордон.
00.25 Кома.

ЕЛІТА НАЦІЇ

Ліс рубали —

(Мінорні роздуми з форс–

Лариса Крушельницька непідвладна часові.

Бліцмоніторинг: суб'єкт укриття, відгукнися...

Мушу пожалітися читачеві: виборові героя, який репрезентував би галицьку еліту, передували важкі пошуки і роздуми. Чи у великому центрі освіти й культури, який називають п'ємонтом, бракує гідних, титулованих, відомих, наділених вченими ступенями й всілякими відзнаками мужів? Начебто не бракує. Та коли я провела серед знайомих бліцмоніторинг з нагоди пошуку достойника, найпершим реагуванням було мовчання і зітхання — наче йшлося про «суб'єкт укриття». І це гірка правда. Бо еліту в Галичині вирубували під корінь як «націоналістичне охвістя» або вона перебувала в «укритті». Не можна не згадати й нині вже відому партійну постанову, яка регламентувала (точніше забороняла) висувати на керівні посади кадри з місцевої інтелігенції. Надто, коли хтось мав шляхетський родовід, «порочные связи». Радянська влада розпочала «визвольний похід» в Галичині передусім із представників «Просвіти»...

У дев'яностих роках XX ст. Львів справедливо назвали п'ємонтом, та нині це слово вживають радше з іронією. Чому? Політолог Тарас Батенко вважає, що «в нас у Галичині відбувається деградація національної еліти, яка самозамкнулася в собі і дуже зверхньо дивиться на решту України, не здатна критично оцінювати свою роль у сучасному суспільному процесі». Отакої!

Слово «на захист» галичан узяла жінка — директор Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України доктор історичних наук Лариса Крушельницька. Те, що молодий політолог висловив «на льоту», вона виношувала в собі близько 60 років і написала спогади галичанки «Рубали ліс...» Науковець зібрала з ретельністю археолога (це її головний фах) «черепки» подій і постатей цілої епохи і «виліпила» амфору, наповнила її живою водою.

Це не просто мемуари, пов'язані з трагічною історією родини Крушельницьких, котра стала вже хрестоматійним символом злочинів тоталітарної епохи. 1934 року галицькі інтелектуали переїхали до Харкова, а згодом їх майже вщент вимордували. Енкаведисти пожаліли кулі на дівчинку (мовляв, сама загине), і вона вижила, щоб сказати правду про те, що еліта завжди була і є «ворогом» тупості і сірий натовп ніколи не вмикатиме для неї «зелене світло»...

Мемуарів нині не бракує, як і видавництв, що готові їх друкувати принаймні для родинного (чи партійно-фракційного) читання. Бракує ясновидіння і... скромності. Ну як не змалювати себе головним героєм (поціновувачем, суддею тощо)? Як нащадок славних родів Крушельницьких—Левицьких, де були воїни (Кость Левицький — голова уряду Західно-Української Народної Республіки. — **Авт.**), письменники, музиканти, — люди високоосвічені і віддані українській ідеї, пані Лариса мала право на певну «нескромність». Але не скористалася цим. Книжку «Рубали ліс», як, зрештою, й численні статті Лариси Крушельницької про наболіле, можна і треба читати учням і студентам, політикам і державним мужам. Для безцінної «науки» дивитися на світ і себе в ньому з доброю іронією й самоіронією. Саме таке «ясновидіння» — це розкіш, котра доступна лише істинній еліті. Вона формується генетично — із роду в рід, а не зараховує себе до неї після захисту дисертації або ще раніше — після вступу в англійський коледж на «базарні» гроші батьків...

Від репресій до... реверансу

Вважається, що влада нашого п'ємонту рахується з елітою. Вряди-годи керівники міста чи області збирають достойників — керівників вузів, учених, письменників, щоб вислухати їхні проблеми, порадитися. Зазвичай результат від таких нарад — мізерний. Це реверанс заради реверансу. Нещодавно була чергова така нарада у міського голови Львова Любомира Буняка. Говорили довго, дехто — безнадійно. А коли дійшла черга до Лариси Крушельницької, вона сказала коротко:

— Мені нічого від вас не потрібно, але знайте: другої такої бібліотеки немає. Як прийде біда — візьміть під захист.

Яке ж лихо може статися? Раніше знищували спецфонди з небезпечними (для режиму) книжками, а тепер раритети дарують на державному рівні — із дружніх інтернаціональних почуттів до іншого народу. Через це й потерпає Лариса Крушельницька. І на всіх рівнях невтомно просвіщає і громаду, і чиновницько-політичну рать, які нав'язують думку про бібліотеку як власність графа Оссолінського, яку годилося б повернути Польщі.

— Граф Оссолінський привіз свою власну бібліотеку з Відня до Львова на початку 20-х років XIX століття і подарував її місту згідно з заповітом навічно, — розповідає Лариса Іванівна. — Бібліотека існувала за Австрії понад 90 років на кошти різних магнатів, а за Польщі — з 1920 до 1939 року — на державні. 1939-го вона налічувала близько 430 тисяч одиниць збереження. У 1940 році, вже за розпорядженням уряду УРСР, було вирішено об'єднати 84 наявні тоді у місті бібліотеки і створити одну велику книгозбірню Академії наук УРСР. Перед другою світовою війною вона нараховувала вже близько півтора мільйона одиниць. Багатьох скарбів уже немає. Сьогодні відомі сотні тисяч вивезених колекцій. Частину вивезли німецькі окупанти на вимогу самого Гітлера, як-от малюнки Альбрехта Дюрера. На розпорядження Сталіна вже із відновленої академічної бібліотеки передано «в дар польському народові» 217 тисяч одиниць збереження. У 1987 році до Польщі передано 2400 книг на розпорядження Горбачова...

Претензії сусідів щодо передачі їм решти фондів Оссолінеуму тривають, хоча суперечать усім правовим нормам. Так званому поверненню підлягають лише цінності, які було звідкись вивезено чи вкрадено. Цінності наших скарбниць нізвідки не вивезені. Їх колекції формувалися на місці і стосувалися передусім культури українських земель. Саме Україна має повне право вимагати повернення своїх цінностей, які віками вивозилися з її території.

Бібліотека є потужним науково-дослідним центром, публікує щорічно не менше 20 книг, насамперед бібліографічних покажчиків, у яких з усіх доступних, а часом важкодоступних джерел зібрано по краплині дані про величезний творчий доробок нашого народу. Власне, робота такого масштабу триває в Україні вперше. Маємо нині близько 7 мільйонів одиниць збереження. Але чи закінчилися митарства бібліотеки? На жаль, ні. 1997 року ми більш як півроку не отримували жодної копійки на зарплату. І саме тоді на нас кинули всі можливі фінансові перевірки, які терориризували бібліотеку цілий рік. Нас штрафували за наявність внутрішнього ксерокса, за якусь фарбу, яка невідомо коли була в бібліотеці, і навіть за... невиплату зарплати(!) Гадаю, що сьогоднішнє негативне ставлення до української культури спричинене не лише обмеженими фінансами нашої держави. Відчутний тут і цілеспрямований чиновницький тиск, який іноді переходить у площину звичайнісінького хамства. Це і є головною причиною того, що в Україні «не спрацьовує національна ідея», а серед молоді і деяких татусів і мамусь поширюється думка, що в Україні немає для їхніх дітей перспективи. Скільки разів я чую цю фразу навіть від наших «патріотів»! Люди добрі! То хто ж цю перспективу має зробити?

Лариса Крушельницька, як справжній Воїн Духу, виборює цю перспективу на своєму місці. І не можна не дивуватися твердості позицій м'якої, завше усміхненої і терпеливої жінки, котра лише їй відомими способами спонукає мужів до чину, заряджає усіх, хто з нею спілкується, незмінним оптимізмом переможця — за будь-яких обставин. До прикладу. Колись граф Оссолінський подарував свою книгозбірню місту, а цього літа директор бібліотеки також зробила унікальний подарунок місту. Подружжя Тиглів (із родини Крушельницьких) та подружжя Антоновичів із США вклали значні кошти в капітальний ремонт — на рівні євростандартів — старовинного головного корпусу. І пошарпані вітрами часів стіни перетворилися на світлий храм книги, в якому, дай Боже, «хреститимуть» новонароджене покоління еліти. Саме особистий авторитет Лариси Крушельницької сприяв тому, що знайшлися меценати для доброї справи. Не обійшлося і без курйозів.

— Навідалися податківці, — сміється Лариса Іванівна, — поцікавилися, звідки в нас колони. А ви хіба не знаєте? Ми їх... украли, — кажу їм. Але в цих людей немає почуття гумору, з ними краще не жартувати. Коли нас питають, як ми це змогли зробити, використовуємо студентський вислів і відповідаємо: «Мовчки!»

Та годі мовчати про іншу трагікомічну «проблему»: поряд із ошатним храмом книги, навпроти галереї мистецтв притулився цілодобовий табір кіосків-забігайлівок (звісно, не без дозволу батьків міста). Однак ніхто із власників цих закладів не подбав про туалети. Відтак завсідники забігайлівок уночі ходять «до вітру», а точніше — попід колони бібліотеки. І це також реальність п'ємонту, з якою годі миритися.

Ну, не догодити цій пані Крушельницькій, — бурчать чиновники.

Ми подались у «внутрішню еміграцію»

У збірник «Жінки України» пані Лариса «втрапила» разом із колишньою компартійною дамою, про придворні інтриги котрої у Львові досі розповідають бувальщини. Вона посміялася: оце так товариство, до котрого її посвятали, не питаючи дозволу. Нині нескладно «втрапити» — чи то в шляхту з родоводом, чи в черговий довідник «відомих». Грошовий внесок, біографічні дані, прикрашені титулами, «на бочку» і — на еліту шикуйсь. Струнко! І цій «еліті» також Лариса Крушельницька адресувала зібраний «по черепках» образ покоління, його способу мислення і виживання.

АНТОЛОГІЯ МАЛИХ МІСТ

«Тульчин! Ти весь

Жоден райцентр Вінниччини не може похвалитися такою кількістю пам'яток архітектури, як Тульчин. Їх тут налічується більше десяти. Чи не найсильніше враження справляє витвір французького зодчого Лакруа — палац графа Потоцького. На жаль, названій пам'ятці архітектури XVIII століття не знайшлося місця у списку тих, що включені до державної програми їх фінансової підтримки. Місцева влада вважає це помилкою і сповнена бажання виправити її. Поки що мешканці міста, а також гості, що звідусіль «приїздять до Потоцьких», спостерігають таку картину: відреставровану центральну частину й праве крило, що милують око, і — порожні вікна занедбаної лівої частини будівлі.

Фото Володимира КЛЕПКА.

Реставрація тривала 12 років. Знайшовся ентузіаст, який домігся її проведення. Неспроста в Тульчині кажуть, якби не Циганюк, палац так і залишався б складським приміщенням, під яке був пристосований раніше. Заслужений працівник культури України Василь Циганюк на той час очолював місцеве культосвітнє училище (нині він директор Вінницької обласної центральної бібліотеки). «Поки зрушили камінь з місця, кого лишень не запрошували подивитися палац!..» Головними виконавцями робіт були спеціалісти з «Укрпроектреставрації». Разом з ними плече підставили Міністерство культури та Товариство охорони пам'яток архітектури. З 1980 до 1992 року було затрачено 3,7 мільйона радянських карбованців.

Палац знову ожив. На пропозицію і прохання Циганюка в його залах почали навчатися учні училища. Зали настільки унікальні, що за їхнім оформленням можна прочитати всю давньогрецьку міфологію. Потоцькі, як записано в архівних матеріалах, мали рідкісну бібліотеку. Циганюк загорівся бажанням і теж створив «невеличку» книгозбірню. Тільки Іван Стаднюк, він родом із сусіднього Немирівського району, подарував 1547 томів книг із власної бібліотеки. 700 із них були з дарчими написами авторів. Ще тоді, за радянських часів, бібліотека мала відкритими для користування твори Грушевського. Василь Циганюк передав на зберігання документ, якому ціни не було, — генеалогічне дерево родини Потоцьких. «Він потрапив до мене випадково, — каже Василь Федорович. — Під час перебування в селі Печора, цього самого Тульчинського району, один з місцевих жителів похвалився тим, що має

пагони проростали

мажорними акордами)

— Хвороблива амбіція за пересічних знань (або взагалі неуцтва) — це страшна річ. Сталінізм опирався на людей саме з такими якостями. Таких людей використовували для найпідліших вчинків; тупаки з амбіціями були досконалим знаряддям влаштованого «батьком народів» геноциду РОЗУМУ.

Трохи боюся, що й тепер, дірвавшись до архівів, деякі «дослідники» дійдуть «висновків» у справах, які не в змозі зрозуміти. Бо їхні знання проти рівня освіченості людей, життя яких вони досліджують,— мізерні. Таким чином збіднюватиметься інтелектуальний діапазон багатьох особистостей, знищених тоталітарним режимом, знецінюватиметься історія взагалі...

Я — не з крикливих патріотів, не ходжу на мітинги-протести. Але коли бачу знущання над гідністю, навіть не моєю, ходжу тиждень-два під враженням і врешті мушу написати. Еліту знищено. З одного боку — комуністичною ідеологією, з другого — доларом, який став Богом. Але... Навіть у роки німецької окупації і за часів СРСР були групи «внутрішньої еміграції», які чинили тихий інтелектуальний спротив режимові. Коли ми вчилися в мистецько-промисловій школі, не пропускали жодних культурних заходів, які всупереч окупантам організовувала наша мистецька, як тепер модно казати, еліта. А вона справді була елітою. Вихованню кожного з нас найбільше сприяли розмови з нашими вчителями. Тут говорилося про все: про літературу, музику, навіть про спорт. Я не ідеалізую, ми справді були тоді Європою, насамперед порівняно з «істинними арійцями», які окупували Львів. Коли після нашої втечі зі Львова мамі вдалося влаштувати мене на кілька місяців в Академію мистецтв у Штутгарті, мої товаришки-німкені видалися мені обмеженими міщанками.

Те, що Лариса Крушельницька отримала від своїх батьків, учителів, вона щедро віддає молодим. Археологічні експедиції, які вона організовувала багато років поспіль, якнайкраще сприяли загартуванню молодих «воїнів Духу». Вони, зокрема, проводили широкі археологічні дослідження на Придністров'ї між Хотином і Могилевом-Подільським, де величезний шмат найродючішої землі (понад 700 тисяч гектарів) готували для затоплення у зв'язку з будівництвом гідроелектростанції.

— Нині справді дивуюся, як ми тоді витримували і працювали, — згадує Лариса Крушельницька. — Адже на археологію у держави ніколи не було достатньо коштів. Археологія — це така наука, що крім знань потребує ще трохи патріотизму або принаймні поваги до тих давніх предків, які жили на наших землях. А який може бути патріотизм у держави, яка ненавиділа все, що стосується культури України? Відірвані від світу, без транспорту, спорядження, харчів, з обмеженими фінансами, ми (я і мої молодші друзі) збирали багатющі матеріали від часів трипільської культури до стародавньої Русі... До нас не раз приїжджав Семен Васильович Стефаник (син Василя Стефаника, тодішній голова Львівського міськвиконкому. — **Авт.**) Він об'їжджав усі розкопки, допомагав нам на найближчому ярмарку запастися продуктами, іноді й сам привозив в експедицію щось смачне, або, наприклад, гачки на рибу, якої тоді ще багато було в Дністрі. Всьому цьому дуже раділа наша молодіжна «бригада». Семену Васильовичу подобалося юне експедиційне товариство. Організовуючи експедиції, я рідко коли брала принагідних працівників або студентів історичного факультету, які мусили відпрацьовувати в полі. Зі мною їхали молоді романтики, захоплені історією і природою, — історики, архітектори, медики, математики, художники. Переконалася, що власне інтелігентні діти значно краще працювали і дуже легко зав'язували приятельські стосунки з місцевою сільською молоддю — також романтиками і порядними дітьми. Семену Васильовичу надавали найкращий намет, який не протікав. Увечері ми довго сиділи біля вогнища. Після таких відвідин він нерідко казав мені: «Тепер, шановна пані, я розумію, чому ви така молода». Справді, попри всі труднощі, експедиції, зокрема в далеких від усякого начальства закутках, відновлювали душевну рівновагу...

Розстріляна і знищена родина Крушельницьких (лише дівчинці Ларисі судилося вижити). Цей знімок обійшов численні видання світу як символ знищеної більшовицьким режимом української інтелігенції.

Ті, що були у «внутрішній еміграції», постаріли, втратили сили і здоров'я, але зберегли головне: внутрішнє світло, котре непідвладне часові Його незмінно випромінює вчений-археолог доктор історичних наук, автор численних наукових праць, літератор Лариса Крушельницька. Самим способом життя і мислення вона протистоїть «провінціалізації» Львова, про яку так багато — справедливо і несправедливо — нині говорять.

... Лариса Крушельницька не була б сама собою, якби не завершила розмову про складні речі смішинкою, бо почуття гумору не полишає її ніколи, ні за яких обставин.

— Моя сусідка-пенсіонерка завела породистого кота. Прийшов час гульок, кіт заволав, а оскільки був він елітний, довелося шукати для нього таку саму «наречену». Кицька відлупцювала котика і... не підпустила. Друга вчинила так само. Сусідка у відчаї наловила в дворі кицьок, але й ті знехтували елітного «кавалера». «Пані Крушельницька, — скаржиться мені зі сльозами сусідка, — нині ніхто не любить інтелігенцію...»

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

в історії іскришся...»

речі з будинку Потоцьких. Серед них виготовлений друкарським способом життєпис Потоцьких до тринадцятого коліна».

Відновити колекцію картин, зібраних Потоцькими, навіть за великого бажання неможливо: для цього треба мати роботи Тиціана, Ван-Дейна, Моленара. Але картинну галерею у палаці створили. На прохання тульчинців відгукнувся ще один земляк — ректор Академії мистецтв, народний художник Андрій Чебикін.

Хоч як прикро, нині, за словами співрозмовника, навряд чи вам покажуть бодай частину зібраних експонатів. Пам'ятка архітектури, на його думку, знову переживає занепад. Приміщення активно використовують для проведення в них різноманітних застільних заходів. Про належний догляд годі й казати: раніше екскурсанти ходили у бахілах, тепер... Циганюк не береться прогнозувати, що чекає в майбутньому споруду.

Представники влади налаштовані оптимістичніше.

Євгеній Фолюшняк, голова Тульчинської райдержадміністрації:

— Мені як гуманітарію боляче за те, що так і не вдалося завершити реставраційні роботи. За нашими підрахунками, для цього потрібно ще приблизно таку ж суму коштів, що вже затрачено. Зрозуміло, що їх у нас немає. Організації, до яких зверталися по допомогу, теж не можуть нас підтримати. Вирішили покликати на допомогу земляків Потоцьких. З цією метою у вересні нинішнього року запросили в гості польську делегацію в складі істориків, митців, студентів, а також Генерального консула Польщі в Україні Кшиштофа Свідерика. Щоправда, під час розмови поляки наголошували на необхідності розшукати когось із родинного крила Потоцьких, мовляв, то найкращий варіант знайти спільника. Спробуємо й такий варіант. Тим паче що в цьому нас підтримує обласна державна адміністрація.

Віктор Коцемир, голова Вінницької облдержадміністрації:

— Моя перша поїздка в Тульчинський район запам'яталася відвіданням палацу Потоцьких. Раніше мені тут не доводилося бувати, в області працюю недавно. Здається, що в цьому монументальному приміщенні вражає навіть сама аура. Ці враження доповнила розповідь про історію палацу. Тому я цілком на боці місцевої влади — відновити пам'ятку архітектури можна лише спільними зусиллями двох країн. Можливо, ми вийдемо на наше Міністерство закордонних справ, аби нам посприяли у налагодженні контактів із зацікавленими людьми в сусідній державі.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

На знімку: палац Потоцького.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Для пострілу непридатний

2 листопада 2002 року на сторінках газети «Голос України» було надруковано матеріал «Зенітка для... домашнього користування».

Після публікації цього матеріалу прес-служба Міністерства оборони України звернулася до управління служби військ і режиму Генерального штабу Збройних Сил України з проханням прокоментувати ситуацію.

На наш запит надійшов лист, в якому зазначено:

«17 жовтня 2002 року у громадянина Скакуна Валерія Івановича (1957 р. н., який проживає за адресою: м. Вінниця, вул. 1905 року, будинок № 11) співробітниками УБОЗ УМВС України у Вінницькій області було вилучено предмет, схожий на переносний зенітно-ракетний комплекс «Стріла-2».

Вказаний громадянин у період з 1982 по 1985 рік проходив службу в колишній 24-й повітряній армії ВПС Радянського Союзу (Вінницька область) та був переведений для подальшого проходження служби до Північної групи військ (Польська Народна Республіка). З 1996 року звільнений у запас. На пенсійному обліку у Вінницькому військовому комісаріаті не перебуває.

21.10.2002 року Науково-дослідним експертно-криміналістичним центром при УМВС України у Вінницькій області було проведено експертизу виявленого предмета. В ході експертизи виявилося, що предмет, представлений для дослідження, є направляючою трубою ПЗРК 9П 322 «Стріла-2». Він не містить вибухової речовини (ракети 9М 313) та пускового механізму, а отже вогнепальною зброєю не являється і для свого цільового призначення (проведення пострілу) непридатний».

Ці факти свідчать про те, що згаданий у матеріалі громадянин В. Скакун жодного стосунку до Збройних Сил України не має, а виявлений у нього предмет є непридатною для проведення пострілу направляючою трубою.

Прес-служба Міністерства оборони України.

НОВІ ВИДАННЯ

Енциклопедія втраченої спадщини

Значення монографії Віктора Вечерського «Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України» переоцінити важко. В одному виданні вперше зібрано довідково-інформаційні, зображувальні матеріали про 396 архітектурних об'єктів, які з різних причин не дійшли до нашого часу. Книга — своєрідна енциклопедія втраченої культурної спадщини, скарби якої треба знати, щоб глибше розуміти історію України, духовні шукання на її теренах. Таких за широтою охоплення фактажу, матеріалу студій ще не було!

Лауреат Державної премії України в галузі архітектури, заслужений працівник культури України Віктор Вечерський більш як 20 років досліджував цю проблему. У монографії відомості про всі значущі зруйновані чи знищені пам'ятки в усіх регіонах держави доповнюються коментарями автора, який дає досить переконливе трактування дискусійних питань у датуванні спорудження, відновлення і добудови більшості історичних споруд.

У книзі, зокрема, розповідається про втрачені архітектурні пам'ятки Києва — собор, дзвіниця та Економічна брама Михайлівського Золотоверхого монастиря, Успенського собору Києво-Печерської лаври, севастопольський Володимирський собор, мечеть Селіма у Феодосії. Крім культових споруд, автор розглядає й палацові та замкові комплекси, окремі будинки, які здебільшого постраждали від дії часу, а також неуваги, браку коштів на реставрацію.

За даними В. Вечерського, 63 відсотки втрат припадає на два десятиліття — з 1919 по 1940 роки. Висновки і узагальнення дослідника змушують замислитися над тим, чи все сьогодні робимо для збереження культурної спадщини. Наведена в монографії статистика не може не вразити: за десять років незалежності України було втрачено більше пам'яток архітектури, ніж у роки першої світової війни (дванадцять і сім відповідно).

Автор порушує й ще одну дуже важливу проблему — відтворення втрачених архітектурних пам'яток. На переконання фахівця, цю справу не можна ставити нині на конвеєр, як спорудження житлових будинків, здійснювати поспіхом, бо це може призвести до відвертої чи завуальованої фальсифікації пам'яток.

Науковий рівень видання, його суспільна значимість та авторський погляд на проблему дають змогу сподіватися, що книга знайде своїх прихильників не лише серед фахівців, а й широкого загалу читачів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Приватний учитель... на селі

УНІКУМ

Учитель музики Євген Лісений з Чорнотич у квітні цього року став приватним підприємцем. І начебто немає в цьому нічого особливого — скільки нині торгує колишніх вчителів, інженерів! Проте приватним заняттям Євгена Степановича залишилася музична підготовка дітей шкільного віку.

А почалося все з протесту...

— Учитель музики одержує до 90 гривень,— розповідає директор Чорнотицької загальноосвітньої школи I—III ступеня Олексій Коваленко. — А працює зазвичай багато. Лише підготовка шкільних свят і концертів чого варта! Одне слово, Євген Степанович на роботі днював і ночував.

Та років зо три тому в Чорнотичах закрили стаціонарну лікарню, що поряд зі школою. Там зробили ремонт, переобладнали приміщення під зручні навчальні кімнати для молодших класів. Однак Євген Степанович викладати в новому закладі категорично відмовився. Писав у різні інстанції скарги, мовляв, запах лікарні шкідливо впливає на здоров'я дітей, а в класах — негативна енергетика. З обласного центру тоді приїжджали представники облсанстанції і підтвердили: все в нормі (щоправда, «методиками дослідження біоенергетики установи санепідслужби не володіють», сказано у їхній відповіді заявнику. — **Авт**).

Я пройшовся коридором, заходив у класи. Чесно кажучи, не відчув неприємного запаху. Все чисте, охайне, ніщо не нагадує про колишній медзаклад.

— Можливо, за два роки вивітрилося, видихалося дітьми, — на мої сумніви відповів Євген Степанович.

Проте навіть старенька мати сільського вчителя не схвалює синового вчинку:

— Працював би в школі. Тепер його місце зайняте. А їздити в сусідні села далеко і важко.

Та протестант упевнений у своїй правоті:

— Не жалкую, що так учинив. У лікарні помирали хворі, є навіть кімната, де трупи лежали. І ось ця негативна біоенергетика, випари різних хімічних препаратів і досі калічать дітей, їхнє майбутнє.

У Чорнотичах Лісеного не підтримали ні вчителі, ні батьки. Як він вважає, вони просто злякалися, бо залежать від керівництва школи.

А Євген Степанович нині їздить на велосипеді у сусідні села Кудрівку та Киріївку, які відповідно за 7 та 14 кілометрів. Навчає діток гри на гітарі, баяні, акордеоні, синтезаторі.

— У мене 15 учнів, — розповідає. — Вони не мають можливості навчатися в музичній школі, що в райцентрі, проте тепер не позбавлені шансу пізнати красу мистецтва. Вчу їх музичної грамоти, гри на інструментах. Заняття — індивідуальні. Звісно, плата за уроки невисока, адже деякі батьки дуже бідні. На місяць загалом виходить 60—70 гривень. Та навіть із цієї суми доводиться платити податок. За перше півріччя я перерахував у бюджет 90 гривень. Але я втішений, що роблю важливу справу на селі.

Євген Степанович написав багато дитячих пісень, зокрема, для шкільних ранків, новорічних свят. Планує їх видати — можливо, стануть у пригоді колегам в інших школах.

Хто він — Євген Лісений? Сільський непоступливий ідеаліст-максималіст, жертва суворих придеснянських реалій? А може, просто небайдужа людина, яких дуже мало серед нас?

Сергій ПАВЛЕНКО.

Сосницький район Чернігівської області.

Почім відмінник?

ЧАЙОВІ

Успішність учнів вимірюють балами — від одного до дванадцяти. Але нинішній прагматичний час вносить свої корективи до нехитрого способу оцінювання. Це грошовий еквівалент. Деякі підприємливі батьки виплачують дітям певну суму за найвищі бали у щоденнику і штрафують, коли бал нижче шести. У такий спосіб вони намагаються заохотити їх до навчання. Чи дієвий такий «фінансовий» метод виховання, поцікавилася в кандидата психологічних наук, директора Міжнародного гуманітарного центру «Розрада» Валентини БОНДАРОВСЬКОЇ.

— Це — найпростіший спосіб примусити дитину відчувати свою відповідальність за навчання. Але як психолог ставлюся до цього негативно. Бо дуже важливо привчити дитину до думки, що вона вчиться для себе. Треба хвалити її за будь-який бал, якщо бачите, що вона старається. Придивляйтеся, чи легко їй вчитися, щоб вона не виснажила себе заради п'яти гривень або батьківської похвали. Дитина має вчитися в міру своїх можливостей, саме в цьому треба її підтримувати. Перш ніж вдаватися до штрафування, з'ясуйте, чому вона вчиться погано. Можливо, недобре почувається, швидко втомлюється, або раніше вона щось недовчила, пропустила і це тепер щоразу заважає їй одержувати вищий бал.

Що прищеплюють батьки дитині, коли платять їй? По-перше, те, що гроші вирішують усе. По-друге, вона наслідує принцип «за все, що роблю, — плати!». Такий підхід несумісний з поняттями «чесність», «порядність», «самоаналіз». Ми позбавляємо дитину майбутнього — навряд чи зробить кар'єру той, хто звик усе робити за плату. Батькам слід формувати внутрішні важелі поведінки свого чада: вчити його аналізувати свої перемоги й поразки, привчати до роботи над собою.

— Але навчання — це теж праця, тож має оплачуватися! Саме такий аргумент найчастіше висувають батьки. І з цим важко не погодитися.

— Хатня робота — це теж великий шмат праці, проте не оплачується. Тому вирвати з цього контексту домашню роботу, виконану дитиною, — приготував суп — гривня, накрив вечерю — дві гривні, — означає лише поставити дитину у виняткову позицію стосовно батьків. Я вважаю, що такий шлях виховання у нас нерозвинений, невизначений, і ми маємо передбачити, до чого він може призвести.

Мал. Дмитра ОПАНАСЕНКА.

Ніхто зі школярів не замислився над тим, чи моральний грошовий підхід до оцінювання знань, чи справедливий він щодо батьків, які й без того одягають, годують, оплачують навчання і розваги...

Перш ніж дістати гаманець, ще раз подумайте, а чи все можна купити?

Ангеліна СЛОБОДЯНЮК.

У світі мудрих думок

Не меншу увагу має приділяти школа розвиткові у молоді логічного мислення, себто здібностей аналізу, синтезу, висновування в різних формах індукції, дедукції та аналогії. Зразком для школи мусить бути мислення наукове. Це не означає, що з кожного вихованця школа повинна зробити наукового робітника. Це підкреслює лише те, що кожен учень, закінчуючи середню школу, має в основному оволодіти тими прийомами мислення, якими користується вчений.

Із книги українського вченого, педагога, психолога, професора Григорія Ващенка «Виховний ідеал».

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Добро не забувають

Після знайомства з родиною Стельмащуків, яка мешкає в Білобожниці Тернопільської області, вкотре впевнився: бути щасливим просто. Їх поєднала книга, любов до рідного краю і бажання зробити щасливими оточуючих. Доля не дала їм власних, але подарувала сотні чужих дітей. Софія Миколаївна довго працювала директором школи, Антон Томович — бібліотекарем.

Вихованці і тепер не забувають вчительку, навіть коли самі вже стали батьками і дідами. Дім Стельмащуків — це також бібліотека, до якої йдуть учні за добрим, мудрим, вічним.

Сергій ГУБЕНКО.

На знімку: подружжя Стельмащуків — вчителька і бібліотекар.

Фото автора.

Не кидайте бісер

УРОК ПРАЦІ

*Дитячі руки створюють такі квіти **(на знімку)**, нанизуючи крихітні бусинки на тоненькі дротики. Це лише одна з картин, виготовлених учнями на уроках праці в середній загальноосвітній школі № 18 Івано-Франківська.*

Свого часу на курсах підвищення кваліфікації вчителю праці Наталії Сізьоміній запало в душу спілкування з художницею Надією Ворончак і її ученицею Наталкою Наріжною. Відтоді Наталя Сергіївна, оволодівши художніми навичками, почала бісер вкраплювати в мальовані картини.

Директор школи запропонував Наталії Сізьоміній на базі кабінету праці створити гурток бісероплетіння. Рейтинг його популярності зростав з проведенням виставок, в яких брали участь її вихованці. У гурток почали приходити діти з інших шкіл.

Не стало несподіванкою для Наталії Сергіївни і запрошення до Артека, де вона двічі проводила майстер-клас з бісероплетіння. Листи з побажаннями та запитаннями надходять до наставниці з усього близького зарубіжжя. Діти надсилають фотографії своїх робіт і діляться успіхами і досягненнями, мріють про нову зустріч в Артеку.

Пропозиції за винагороду вести приватні уроки і консультації для Наталії Сізьоміної — не рідкість. Та хіба вона може проміняти своє натхненне навчання гуртківців на матеріальне задоволення власних потреб? До неї часто звертаються з проханням взяти ще одного учня, а в день нашого знайомства навіть прийшла літня жінка, яка теж виявила бажання вчитися. От вам і бісер.

— Проте в гурток приймають дітей середнього шкільного віку, в них і навички прикладної праці більші, — зауважує Наталя Сергіївна. — Процес формування очних м'язів у підлітка ще не завершено, тож таке навантаження може викликати погіршення зору.

Наталя Сергіївна вчить їх не тільки ремесла. Якщо дитина, сповнена духом творчості, і від її рученят, що втілюють задумане, бісерний об'єм набуває дивовижної сили, і вражає не так зовнішньою красою, як глибиною внутрішньою. Не має значення, чи це ікона, чи просто подарунок мамі на день народження. Картина жива і це кінцева мета роботи кожного майстра.

Людмила БУСИНКА.

Івано-Франківськ.

На знімку: Наталя Сізьоміна розкриває гуртківцям секрети бісероплетіння.

Фото Сергія ГУБЕНКА.

На що не ловиться Буковський

У столичному Будинку кіно показано нові серії документального фільму Сергія Буковського «Війна. Український рахунок».
Українські сюжети другої світової війни так обросли священними міфами, що навіть кінодокументалістові тут важко знайти неспекулятивну істину, в яку хтось захотів би повірити.

Тому навіть деяких друзів Буковського спершу спантеличило, що він узявся за цю тему.

Бо тут треба знати його характер. Перед згаданою прем'єрою Буковський промовив кілька обов'язково-принагідних слів у мікрофон і, не перестаючи говорити, раптом дістав рукою своє коліно — то був жест-спогад солдата чи Воланда, котрого коліно теж містично непокоїло. Водночас то був жест Буковського і тільки, бо при цьому Сергій, а він немалого зросту, примудрився не зігнутися.

Досягнути потрібної точки, не прогинаючись — у цьому весь Буковський. А надто, коли заходить мова про наші священні міфи. Згадаймо його фільм «Червона земля», знятий торік на українських хуторах у джунглях Бразилії. І що? Замість традиційного (і в цій ситуації навіть зрозумілого) мотиву «ой роде наш красний, ти й у джунглях прекрасний», Буковський уперто фіксує щезання Роду, фіксує спокійно, без сентименту, як військовий хірург.

І ось фільм «Війна. Український рахунок», серії від шостої по дев'яту — про ціну визволення Києва до Жовтневих свят, про загибель Ватутіна, дивізію «Галичина», Українську Повстанську Армію. Тобто, повний набір того, про що в Україні кожен знає принаймні дві «правди», точніше, два різні міфи.

Яку з правд вважати істиною? І що тут робити такому негнучкому чоловікові, як Буковський?

Він лишився самим собою — недовірливим до висновків, які здаються надто очевидними. Мабуть, єдине, що для нього перед початком роботи над фільмом не підлягало сумніву — лише те, що ця війна була. І що є люди, котрі її пережили. І він звернувся до цих людей. І вони розповіли. Їхні розповіді вражають. Це те, що ці люди знали завжди — але їх ніколи не просили розповісти саме про це. Бо це не вкладалося в міф.

Зрештою, що таке міф? Те, що ми звикли любити. Або не любити. Приміром, автор цих рядків звик не любити енкаведистів, котрі переодягалися бандерівцями і ніколи не визнавали цього. У фільмі вони визнають, що це правда. І ось я дивлюся на людину, котра Буковському каже: «Да, мы переодевались!» — і не відчуваю звичної нелюбові. Чому? Можливо, тому, що сказано правду. А головне тому, що всі ці люди — бандерівці, енкаведисти, просто солдати й діти солдатів — вони у фільмі Буковського якимось дивним чином ніби сидять за одним сімейним столом, за тим столом, за яким у нормальній родині не згадують, хто в яких арміях служив, бо тут усі свої.

Відтак слова «український рахунок» у назві фільму означають не лише рахунок убитих на тій війні, а ще — і це головне — натяк на традиційно українське зведення рахунків між своїми. Буковський показує, що то теж міф. Злий і непотрібний.

У цьому фільмі є ясність погляду на речі, про які сказано нібито все. Нібито все — бо міф уміє ховатися під незаперечний факт. Скажімо, дивізія «Галичина» — була? Була! Ну то про що говорити? А Буковський каже: чому не поговорити? І знаходить, і показує факти (а не версії), повз які проходять не лише хулителі, а й симпатики нашої історії. І виявляється, що ми нічого не знали про дивізію «Галичина» — лише тому, що вірили фактам.

Або ще. Нібито незаперечним фактом є загибель Ватутіна, котрий був поранений кулею українського повстанця й від тої рани через кілька місяців помер.

Здається, тут заперечити нема чого. Але у Буковського бере слово дочка Ватутіна: рана батька була такою, після якої не те що генерала, а простого солдата ставили на ноги на дев'ятий день. Але генерал помер, бо його не хотіли вилікувати. Чому? Відповідь напрошується сама: комусь було вигідно, щоб герой-визволитель нашого Києва помер від кулі нашого бандерівця — вибирай, що тобі дорожче...

Оцей хитрий вибір — те, на чому нас завжди ловили. Але Буковський на це не ловиться.

Не ловиться він і на захоплено-примусові емоції, на які багата наша історія. Втім, у цьому фільмі (чи не вперше у Буковського) вочевидь є захоплення — але це захоплення не вкотре новою «правильною» Історією, а людьми, котрі цю Історію пережили, як власну долю.

...Прем'єрна кінопубліка специфічна. Вона все бачила, її не візьмеш спецефектами. Так-от, ця публіка сиділа й мовчки ревіла в кашне, а коли увімкнули світло, тихо розбіглася, щоб ніхто не бачив її мокрою.

Нагадаємо, це була прем'єра шостої—дев'ятої серій фільму Буковського. Перші п'ять серій картини «Війна. Український рахунок» показано на телеканалі «1+1» ще весною — ніби як до Дня Перемоги. Але показано після опівночі, коли спить навіть останній ветеран другої світової, тримаючись уві сні за розбите кулею коліно.

Показувати таке хороше кіно в такий поганий час — це гріх, їй-Богу.

На прем'єрі було сказано, що оці нові серії, можливо, покажуть на телеканалі «1+1» до наступного Дня Перемоги, і, мабуть, знову — глупої ночі. Бо, мовляв, це фільм не для масової аудиторії. Ім'я того, хто це сказав, називати не хочеться — бо він чоловік, не лише за українським рахунком, розумний і переконливий. Такий переконливий, що почуваєшся маленьким і думаєш: «От як стану дорослим — буду, як дядя Серьожа Буковський, і незворушно ставитимусь до всього, що говориться надто переконливо!»

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Олександра ЧЕКМЕНЬОВА.

На знімку: кінорежисер Сергій Буковський.

Концерт милосердя

У Харківській філармонії відбувся концерт київського салону-ансамблю «Колекція Розумовських» під орудою Валерія Супрунюка.

Ансамбль створено 1995 року, після того, як було віднайдено унікальну пам'ятку музичної культури — нотну колекцію гетьмана Правобережжя графа Розумовського (1700 творів). Музиканти вручну переписали нотні оригінали, а на їх основі ансамбль підготував понад десять концертних програм. Більшу частину з них почули меломани багатьох країн Європи. Нинішній концерт відбувся у рамках доброчинної акції, організованої Всеукраїнським фондом «Доля дитини», Харківським Ротарі-клубом і обкомом СДПУ(о).

Микола КОСИЙ.

Харків.

ЮВІЛЕЇ

Ляльки і люди

«Веселі пригоди козака Купріяна», «Муха-цокотуха», «Новий рік і білий кіт» — ці та інші вистави Одеського театру ляльок залюбки дивляться тисячі юних одеситів. Ось уже 70 років театр щороку радує дітлахів сотнями (а в окремі роки тисячами) спектаклів. Тут склалися цілі династії акторів, які нізащо не хочуть переходити на «дорослу» сцену. 40 років беззмінно керував творчим колективом заслужений артист України Юзеф Гіммельфарб, а нещодавно сюди прийшов головним режисером заслужений діяч мистецтв України Євген Гіммельфарб-молодший, дитинство і юність якого пройшли в цьому театрі.

Одеський ляльковий — багаторазовий учасник, дипломант і призер міжнародних та вітчизняних фестивалів, не раз з успіхом гастролював у близькому та далекому зарубіжжі. Нинішній день народження театр зустрів новими прем'єрами, цікавими задумками. Хоча б такою: підготувати виставу за творами М. Жванецького, розраховану й на дорослих глядачів...

Утім, ювілей відзначали не в самому театрі, а в Будинку актора. Причина одна — там значно затишніше. За свою історію театр ляльок кілька разів переїжджав з одного приміщення до іншого, не завжди — кращого. Остання його домівка і холодна, і поганенько обладнана. Нерідко виникають труднощі з коштами на нові ляльки, на прем'єрні спектаклі. Останнім часом, щоправда, про театр начебто згадали. З ініціативи голови облради Володимира Новацького до бюджету на наступний рік закладаються кошти на реконструкцію приміщення, а за розпорядженням голови облдержадміністрації Сергія Гриневецького виділено кошти на сучасну звукову апаратуру й два автобуси (трупа часто гастролює регіоном). Якби тільки після ювілею піклування про театр для найменших одеситів не скінчилося.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

КОЛОНКА ОГЛЯДАЧА

«Генеза» від нуля до десяти

Видавництво «Генеза» святкує своє перше десятиліття. Щороку тут видають близько 100 назв книжок, за десять років це становить понад 20 мільйонів примірників. Пріоритет «Генези» — навчально-методична та довідкова література з історії, біології, політології, юриспруденції, філософії, медицини. Нещодавно ця колекція поповнилася підручниками з української та зарубіжної літератури, з іноземних мов.

Створив і очолює видавництво Олексій Дубас — історик, правознавець, методист з виховної роботи. Один із американських інститутів відзначив Дубаса у списку «500 видатних європейців XX століття». А Міжнародний біографічний центр (Кембридж, Англія) нагородив Олексія Павловича «Сертифікатом за організацію виробництва та якісний видрук навчальної та наукової літератури в Україні, популяризацію видатних авторів минулого та нинішнього часу».

Свою діяльність видавництво розпочало через рік після проголошення Україною незалежності. Тоді шкільна історія писалася ще за радянським зразком. «Генеза» взялась розповісти іншу історію України.

— Коли я вчився, — каже Олексій Павлович, — нам на історичному факультеті читали українську історію лише один семестр, та й то абияк. Тому, створюючи «Генезу», я і мої друзі вирішили, що найголовнішим напрямом нашої діяльності стане історія. І за десять років нам таки вдалося випустити комплекс підручників з історії України, яких раніше ми фактично не мали. Хоча тоді вони були першими і недосконалими, та все-таки, на мою думку, відіграли велику роль.

...Перш ніж надрукувати ті книжки, треба було їх написати. Починали фактично з нуля. Автори брали за основу свої лекції, які читали студентам. Створити таким чином повноцінний підручник технологічно досить важко. Тому до роботи над виданнями доводилося залучати фахівців-методистів, бо викладачі вузів мало знайомі з методикою школи.

Та й авторів знайти було не так просто. Все-таки відшукали. І, хоч як дивно, в провінції.

Серед перших авторів видавництва був Федір Турченко — декан історичного факультету Запорізького держуніверситету. Саме він і його колеги створили підручник для 10—11 класів з історії XX століття. Ганна Швидько — доцент із Дніпропетровська, автор підручника з історії України періоду козаччини (для 8 класу). До речі, він уже має кілька перевидань і гриф МОН «Затверджено».

То вже згодом у «Генезі» вийшла вагома праця «Нарис з історії України» Ярослава Грицака та цікавий підручник Наталії Яковенко.

Неабияк допомогла тісна співпраця з Радою Європи, міжнародні конференції та семінари, які вона проводила. Детальне знайомство з досвідом створення підручників в інших країнах, зокрема, Польщі, Росії, Британії, з баченням цього процесу німецьким інститутом імені Георга Еккера — провідною установою у світі з дослідження підручників, стало доброю передумовою для поліпшення рівня продукції видавництва. Нині «Генеза» вийшла на четверте-п'яте перевидання своїх підручників.

Крім них, видавництво працює над фундаментальними проектами. Своєрідним талісманом 10-річної діяльності є «Довідник з історії України». Роботу над ним почали того-таки року, коли була заснована «Генеза» (над довідником працювало більш як 100 українських та зарубіжних істориків) і видали зібрання спочатку в трьох томах (в 1995, 1997 та 1999 роках), а торік — одним томом. Цей довідник, як і книга «Українське козацтво», отримав чимало дипломів та грамот. Хоч видання недешеве, його тритисячний наклад розійшовся за кілька місяців.

Дві останні новинки «Генези» з'явилися напередодні ювілею й були презентовані в столичному Будинку вчителя. Одна з них — посібник для київських школярів «Нариси з історії Києва» Михайла Кальницького, Дмитра Малакова, Оксани Юркової. Це добре проілюстроване видання, високоякісної поліграфії, правда, з відносно невеликим накладом (3 тисячі), що помітно зменшить його читацький загал. Другою презентованою книгою став перший том шеститомника «Політична історія України XX століття» за редакцією Івана Кураса. Загалом над цим томом працювало 40 авторів, які поставили собі за мету докладно проаналізувати основні чинники та сутність політичних процесів в Україні протягом XX століття. Шостий том зібрання має вийти на початку лютого наступного року.

Лілія ПРІЛЬ.

СУСПІЛЬСТВО

Дія. Динаміка. Результат

СЛОВО ПИСЬМЕННИКА

Дія, динаміка, результат — ось стиль роботи Олександра Володимировича Бартенєва. Будь-якої роботи. Директорської, депутатської, спонсорської. Визначальною рисою Бартенєвського характеру є така: задумав корисну справу — відразу втілює її в життя без жодної розкачки. Хоч би як було важко, та коли вже узявся за щось — жили рватиме, але дійде до переможного кінця. Бо він за вдачею — боєць, переможець.

Директор Феодосійського підприємства із забезпечення нафтопродуктами депутат Верховної Ради Автономної Республіки Крим О. Бартенєв

З моря — на землю: в бій!

Море увійшло в життя хлопчини з села з ліричною назвою Сестрьонка, що на Тамбовщині, чи не відтоді, як Сашко почав розмовляти. Сашків дід — Сергій Бартенєв —служив сигнальником на знаменитому крейсері «Аврора» й багато розповідав онукові про свій корабель, про далекі морські походи, про заморські країни, про морське братерство. У шкільні роки Сашко перечитав усі книжки про море, які були в їхній сільській бібліотеці. Найбільше йому подобалися твори Олександра Гріна, який був не тільки видатним письменником, а ще й моряком.

Після закінчення школи відмінника навчання, хорошого спортсмена, онука авроровського моряка Олександра Бартенєва райком комсомолу рекомендував до Московського університету, та юнак не відступився від своєї мрії — стати моряком. Він так хотів ним бути, що, незважаючи на величезний конкурс (сімнадцять осіб на місце), успішно склав вступні іспити до Ленінградського вищого військово-морського інженерного училища.

В училищі, як і до того в школі, вчився відмінно, був старостою групи. Знаходив час і на серйозні заняття спортом, де досяг помітних успіхів — був чемпіоном Росії з академічного веслування. У цьому виді спорту, а також у морському п'ятиборстві став майстром спорту.

Випускника Ленінградського вищого військово-морського інженерного училища Олександра Бартенєва було направлено для проходження служби в Севастополь на протичовновий корабель «Альбатрос». Молодий офіцер зарекомендував себе з найкращого боку, й невдовзі його призначили інженером-механіком — командиром БЧ-5 (бойової частини № 5). Вимогливий і висококваліфікований офіцер був помічений командуванням Чорноморського флоту й призначений інженером-механіком у дивізіон тральщиків. А незабаром капітанові третього рангу Олександру Бартенєву довірили відповідальну посаду інженера-механіка на кораблях, що їх будували й ремонтували на феодосійському заводі «Море».

Одне слово, служба йшла нормально. Але напередодні розподілу Чорноморського флоту між Росією та Україною тодішнє командування флоту делі більше перетворювало його на дискусійний політклуб, який обстоював інтереси лише однієї держави, служив лише одній державі, хоча угодою між Росією та Україною флот до закінчення розподілу мусив однаково чесно служити обом державам. Насправді виходило так, що українські інтереси тодішнє командування Чорноморського флоту цілком ігнорувало.

Як чесний і принциповий офіцер, як людина, котра мешкала в Україні і вже зріднилася з цією землею, капітан третього рангу Олександр Бартенєв подав рапорт на звільнення в запас. Такий крок було здійснено чи не вперше високоранговим офіцером. Бартенєва вмовляли лишитися на флоті, в строю.

— А я, власне, й надалі лишатимуся в строю, —відповідав Бартенєв. — Тільки тепер з моря — на землю, і в бій на фронті цивільно-виробничому. Підшукаю собі роботу, де будуть потрібні мої інженерні знання. Не пропаду...

У 1994 році Олександра Бартенєва звільнили в запас. Було йому тоді 38 років. Дізнавшись, що на Феодосійському підприємстві із забезпечення нафтопродуктами, яке в повсякденні називали нафтобазою, є вакансії (оскільки люди звідти розбігалися, бо нафтобаза перебувала на межі банкрутства), Бартенєв прийшов туди найматися на роботу — на будь-яку. Сподівався на інженерну посаду, а йому, як щойно звільненому зі служби офіцеру, запропонували посаду заступника директора з охорони підприємства. Олександр Володимирович погодився на пропозицію, хоча й розумів, що робота це складна і навіть ризикована. Адже вся Феодосія знала, що лише ледачий не тягнув з нафтобази якщо не каністру бензину, то принаймні відро гасу на пробу. Та що там відро — крали автоцистернами!

Зупинити крадіїв, перекрити канали розкрадання пального й мусив Бартенєв. Багато ночей він, перевдягнувшись у парусинову куртку й старенькі джинси, обходив територію нафтобази, виловлюючи крадіїв (були серед них, на жаль, і дехто з охоронців підприємства). Розголос про сміливого керівника служби охорони нафтобази котився поміж людей. Бартенєву погрожували, але це анітрохи не зупиняло його у намірах навести порядок у збереженні народного добра.

Улітку 1995 року недавнього морського офіцера призначили першим заступником директора нафтобази, а в червні 1996 року Державний комітет з нафти, газу й нафтопереробної промисловості України призначив Олександра Володимировича Бартенєва директором підприємства, яке тоді перебувало у глибоченній економічній прірві.

Перше, за що узявся О. Бартенєв — наведення міцної дисципліни. П'яниць і гультяїв попередив: тиждень на виправлення! Хто знехтує попередження —буде звільнений з роботи. Характер директора вже знали: не поступитися, якщо поставив якусь вимогу. Більшості недавніх порушників дисципліни вистачило тижня, щоб узяти себе в руки. Ті, що сподівалися й далі працювати абияк, були звільнені.

Маючи грунтовну інженерну підготовку, Олександр Бартенєв узявся й за реконструкцію підприємства, чудово розуміючи, що це єдино можливий шлях до підвищення ефективності обслуговування танкерів. Але водночас ще треба було знайти нових постачальників нафтопродуктів. Бартенєв мотався по нафтовидобувних регіонах, дістався аж Казахстану, де уклав угоду на поставки нафти з Тенгізького родовища на своє підприємство, щоб саме через нього експортували казахське «чорне золото» в Європу і Америку. Трохи пізніше О. Бартенєв налагодив ділові контакти з російською нафтовидобувною компанією «ЮКОС» і уклав з нею довгострокову угоду. Налагодив також зв'язки з нафтопереробними заводами України.

Феодосійське підприємство із забезпечення нафтопродуктами відтоді, як його в червні 1996 року очолив О. Бартенєв, стало одним із найкращих не тільки у Феодосії, а й у Криму і в Україні. Досить сказати, що при Бартенєві нафтоперевалка збільшилася майже у 20 разів, відрахування коштів до бюджетів усіх рівнів зросли у 18 разів, а заробітна плата переглядалася у бік зростання вісім разів і нині в середньому становить 1650 гривень на місяць!

Відповідальність депутата

Для невеликого міста це була серйозна і затяжна проблема, яку не могли раніше вирішити кілька депутатів попередніх скликань. На бульварі Старшинова розташовані два чи не найбільших у Феодосії житлових будинки: в одному близько двохсот квартир, у другому — ненабагато менше. Ці будинки років двадцять тому споруджували військові будівельники. Аби швидше вручити ордери офіцерам та прапорщикам, командування тодішнього Одеського військового округу квапило будівельний батальйон: ви там основні роботи завершуйте, а інший «дріб'язок» дотягнемо потім, коли люди заселяться.

Але серед «дріб'язку» були досить серйозні недоробки. Спочатку виникли проблеми з водопостачанням. А коли настала зима, з'ясувалося, що і з подачею тепла у квартири не все гаразд. Люди зверталися по допомогу не тільки у комунальні підприємства міста, а й до своїх депутатів. Марне. Аж поки депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим по округу, до якого входили і ці два «нещасливих» будинки, не обрали Олександра Бартенєва. Дізнавшись на зустрічі з виборцями про негаразди людей, він активно залучився до вирішення наболілої проблеми — і не тільки як депутат, а і як інженер. Протягом трьох місяців недоробки колишніх військових будівельників було ліквідовано.

Олександр Володимирович Бартенєв удруге поспіль обраний депутатом Верховної Ради АРК. Він чудово працював у кримському парламенті попереднього скликання, ефективно працює і тепер. Недарма депутати Верховної Ради АРК нинішнього скликання обрали його лідером депутатської групи «Стабільність», що нараховує 64 депутати (зі 100 в цілому) і слугує надійною опорою голові ВР АРК Борису Давидовичу Дейчу та прем'єр-міністру Криму Сергію Володимировичу Куніцину.

Як місцевий виборець засвідчую: депутатська група «Стабільність» справді надала стабільності й ефективності кримському парламенту. Порівнюю роботу попередньої Верховної Ради Криму з нинішньою — небо і земля! Безплідних, пустопорожніх політичних «розборок», які бувало раніше, нині й близько нема. А є результативна робота Верховної Ради АРК, очолюваної новим керівником. І цю спокійну роботу великою мірою забезпечує депутатська група «Стабільність», лідером якої є депутат із Феодосії Олександр Володимирович Бартенєв.

Я сам три скликання поспіль був депутатом Феодосійської міської ради, і з власного досвіду знаю: є депутати-роботяги і депутати-розмовники. Перші пруть свого депутатського плуга, рвучи жили, щоб принести людям якомога більше реальної користі. Другі — лише на словах дбають про народ. Депутат Верховної Ради АРК Олександр Володимирович Бартенєв належить до глибоко шанованої виборцями когорти депутатів-роботяг. Про його корисні справи добре знають не тільки у виборчому окрузі, не тільки у Феодосії, а й у районах і містах Криму, звідки до Бартенєва також приходять виборці по допомогу у вирішенні їхніх проблем. І він старається допомогти. Достатньо сказати, що з 580 виборців, які побували на прийомі у депутата О. Бартенєва тільки за 10 місяців нинішнього року, понад 300 — з-поза меж його виборчого округу. Невдоволених серед них немає.

Щедрість — поняття конкретне

Мама, Надія Антонівна, з дитячих літ навчала Сашка:

— Синочку, запам'ятай на все життя: немає більшого щастя і більшої радості, як допомогти іншому, коли ти можеш це зробити.

А батько, Володимир Сергійович, при цьому додавав:

— І ще одна порада, синку: не уподібнюйся до того, хто допоможе на копійку, а галасу здійме на карбованець.

Олександр Бартенєв завжди дотримувався й дотримується цих батьківських настанов.

...За сорок кілометрів від Феодосії у селищі Кіровському є міжрегіональний притулок для неповнолітніх. Ось що розповіла завідувачка цього дитячого закладу Діляра Мавлюдівна Аширова:

— Наш притулок був створений у листопаді 1997 року. Тут є діти з Керчі, Феодосії, Кіровського, Совєтського, Нижньогірського районів. Притулок був відкритий на базі дитячого садочка, який з 1974 року не ремонтувався. Усі його комунікації стали непридатні, а про обірвані шпалери, обшарпані стіни й говорити зайве. Всі меблі притулку — це залізні солдатські ліжка, списані стільці й шафи, двадцятирічної давнини матраси й ковдри, зовсім не було підодіяльників і рушників. Сумна картина.

У гості до вихованців підшефного міжрегіонального притулку для неповнолітніх знову завітав дядя Саша — О. Бартенєв

Мене призначили на посаду завідувачки притулку в квітні 2001 року, — продовжувала Діляра Мавлюдівна. — Я зрозуміла: самій тут не впоратися, треба шукати спонсорів. Але до кого б не зверталася, ніхто не наважувався узяти над притулком шефство. Та сталося диво! Я краєм вуха чула від колег-педагогів про благочинні справи директора Феодосійського підприємства із забезпечення нафтопродуктами Олександра Володимировича Бартенєва. Приїхала до нього, розповіла про наші біди. А наступного дня він приїхав у притулок. Бартенєва вразило, у яких важких умовах перебувають наші діти. Невдовзі він оплатив усю вартість капітального ремонту притулку. Ми також замінили всі меблі. Діти тепер сплять на новеньких дерев'яних ліжках, у нас з'явилися шафи-стінки й м'які куточки, килимові доріжки, на вікнах висить тюль, скрізь квіти. Придбали новий посуд. Тепер у нас є кольорові телевізори, відеомагнітофон, відеокамера, музичний центр, комп'ютери. А недавно Олександр Володимирович подарував мікроавтобус «Газель», і ми тепер постійно возимо дітей у Феодосію на море. Радості вихованців притулку немає меж. Усі вони дуже люблять дядю Сашу, як щиросердно називають поміж собою Олександра Володимировича.

Можна навести чимало інших прикладів благочинної допомоги, наданої О. Бартенєвим людям і організаціям. Та обмежуся кількома пунктами з документа, що має назву «Благодійна допомога за 2001 рік по Феодосійському підприємству із забезпечення нафтопродуктами»: на пересадку нирки Олесі Є. — 10 тисяч гривень; на лікування малолітньої доньки Усеїна І. — 4 тисячі гривень; допомога Інституту нейрохірургії (Київ) — 7,8 тисячі гривень; на ремонт доріг у селищі Коктебель до курортного сезону — 200 тисяч гривень; на ремонт матроської лазні у бригаді морської піхоти Військово-Морських Сил України — 10 тисяч гривень і т. д. Загалом у цьому документі понад 300 позицій. Скажу лишень, що підприємство, очолюване О. Бартенєвим, з його ініціативи надає щорічно спонсорської допомоги в середньому на суму 6 мільйонів гривень. Отак!

Найпомітніший

Плідна виробнича, депутатська і широка благодійна діяльність Олександра Бартенєва зробили його, без перебільшення, найпомітнішою постаттю Феодосії. Його також добре знають у Криму і в Україні. Він кавалер орденів «За заслуги» II й III ступенів, вручених Президентом України. Він — один із переможців VI Міжнародного рейтингу «Золота Фортуна», нагороджений орденом «За розбудову України» імені Михайла Грушевського IV ступеня, а саме підприємство стало володарем «Кришталевого Рогу Достатку».

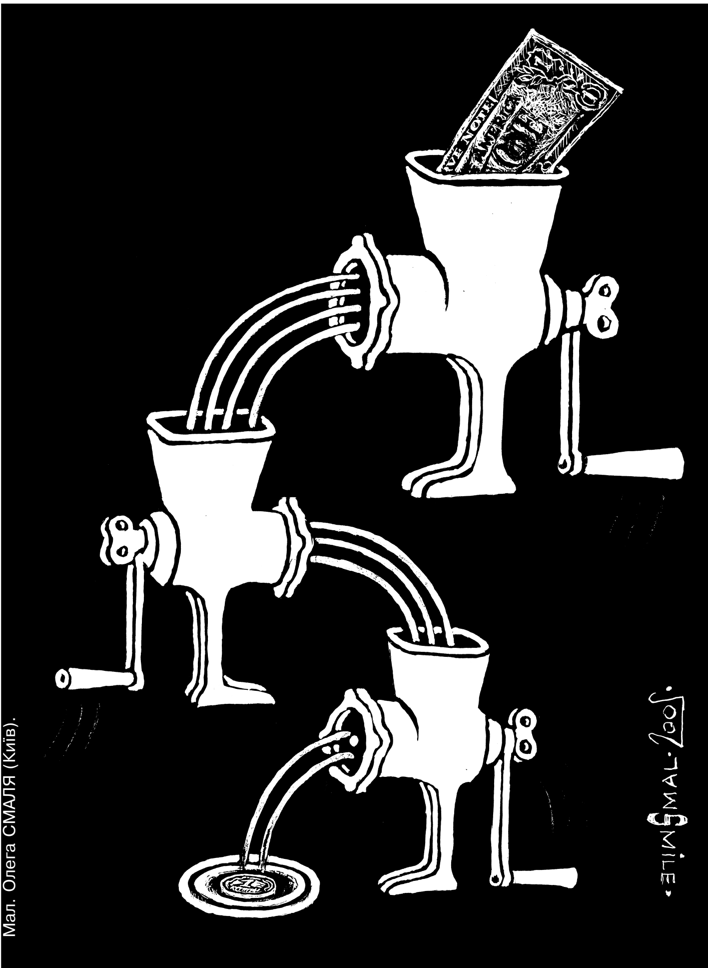
Окремо слід сказати про орден Святого Миколи Чудотворця, яким О. Бартенєва нагороджено кілька тижнів тому. Це — вища нагорода Фонду міжнародних премій, котрий діє за підтримки ООН. Орден — срібно-золотий із діамантовими вкрапленнями і має напис «За примноження добра на Землі». Олександр Володимирович удостоєний його за велику благодійну роботу. Серед нагороджених раніше цим орденом — Мати Тереза, Кофі Аннан, Олесь Гончар.

Багато в Олександра Володимировича Бартенєва нагород. Й усі вони заслужені, всі вони — за його відмінну роботу, за благочинну діяльність. Усіма цими нагородами він дорожить, усі їх цінує. Але є ще одна нагорода, визначена простими людьми. Чотири рази поспіль (у 1998, 1999, 2000, 2001 роках) мешканці стародавнього приморського міста визнають О. Бартенєва «Людиною року Феодосії». Олександр Володимирович Бартенєв дуже дорожить цією високою громадською нагородою і старається зробити для Феодосії і для людей ще більше корисного. Він дотримується правила: робити добро — це найголовніше призначення кожного на нашій благословенній землі.

Валерій ТАРАСОВ,
член Національної спілки письменників України, член Національної спілки журналістів України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Мал. Олега СМАЛЯ (Київ).

Посміхнися — це бізнес!

Переможці конкурсу карикатур

З 10 вересня по 10 листопада 2002 року програма «Партнерство» Міжнародної фінансової корпорації і Міжнародна благодійна організація «Український освітній центр реформ» спільно з газетами «Комсомольская правда в Украине» та «Голос України», а також журналом «Компаньон» проводили конкурс карикатур «Приватне підприємництво в Україні» з публікацією кращих робіт на сторінках видань.

Участь у конкурсі взяли 84 художники і надіслали 586 робіт, із яких допущено до участі 541 карикатуру.

За результатами засідання журі, переможці розподілилися так:

«Суперприз» — за найповніше відображення проблем підприємництва в Україні — виграв **Олександр Костенко** (Дніпропетровськ).

Далі організатори визначили переможців у п'яти номінаціях:

1. Національні особливості українського бізнесу

I премія — Віталій Грінченко (Дніпродзержинськ)

II премія — Олег Середа (Київ)

2. Міжнародний бізнес в Україні

I премія — Олег Смаль (Київ)

II премія — Олександр Монастирський (Київ)

3. Жінки і бізнес

I премія — Василь Вознюк (Житомир)

II премія — Олександр Дубовський (Дніпропетровськ)

4. Специфіка аграрного бізнесу в Україні

I премія — Володимир Казаневський (Київ)

II премія — Вадим Шевченко (Київ)

5. Інтернет і бізнес

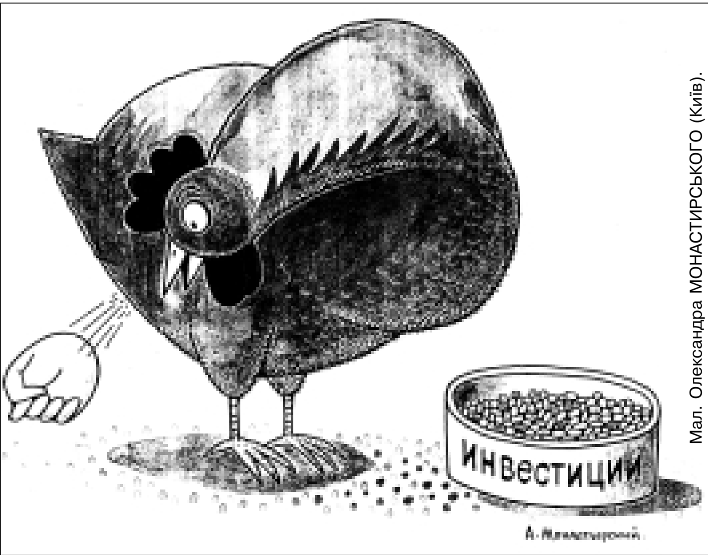
I премія — Валерій Власовський (Харків)

II премія — Володимир Солонько (Київ)

Заохочувальні призи отримують такі художники:

Георгій Майоренко (Київ), Костянтин Казанчев (Київ), Анатолій Василенко (Київ), Едуард Березовий (Вишгород), Олег Локтєв (Запоріжжя), Костянтин Самойлов (Харків), Олександр Адаменко (Дніпропетровськ), Олег Дергачов (Львів), Броніслав Жуковський (Київ), Олексій Кустовський (Вишневе).

Виставка кращих робіт, надісланих на конкурс, та церемонія нагородження художників відбудуться 20 грудня 2002 року о 15.00 за адресою: вул. Січневого повстання, 13, галерея «Дім Миколи» молодіжного Арт-центру київського Будинку дітей та юнацтва.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО (Київ).

По додаткову інформацію звертайтеся за багатоканальним телефоном 253-05-39.

Мал. Василя ВОЗНЮКА (Житомир).

Мал. Віталія ГРІНЧЕНКА (Дніпродзержинськ).

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО (Київ).

На знімку Олександра Клименка журі чогось не сміється...

Що грип прийдешній нам готує

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Незважаючи на порівняно теплу погоду, засоби масової інформації зарясніли повідомленнями про новий небезпечний вірус грипу «Гонконг», який, мовляв, насувається на нашу країну і покладе на лікарняні ліжка чимало українців.

— Справді, — підтвердила цю інформацію провідний науковий співробітник Українського центру грипу Алла Мироненко, — вірус «В», так званий «Гонконг», новий для нашої країни, тому імунітету в населення до нього немає. Через цей вірус досить поширене захворювання ускладнюється пневмонією, отитами і менінгітом. Два інші, «звичні» для українців віруси «А», також можуть приєднатися, але основними збудниками не будуть.

— Алло Петрівно, є інформація про те, що в Росії уже лютує мало не епідемія грипу, затим захворіємо і ми...

— Те, що з Росії грип до нас зазвичай і приходить, — не новина. Таку тенденцію спостерігаємо протягом багатьох років. Але офіційні відомості з Російського федерального центру грипу засвідчують, що епідемії там поки що немає. Є перевищення порога захворюваності серед дітей раннього віку в північних районах, пов'язаної з різким похолоданням.

— Які прогнози щодо розповсюдження хвороби в нашій країні?

— Епідемії бувають у нас щороку. Іноді дуже інтенсивні, іноді — середньої інтенсивності. 2002-го активність грипу була незвично низька. З точки зору циклічності епідемічного процесу нинішнього сезону ми очікуємо «сплеску» рівня захворюваності. Передбачаємо, це станеться вже у другій половині січня.

— Куди звертатися, чим прищеплювати і скільки це коштує?

— Осінь — саме час захищатися і робити щеплення. Це ефективно. Бо Всесвітня організація охорони здоров'я щороку дає рекомендації виробникам вакцин, які віруси мають входити до їх складу для майбутнього епідемічного сезону. Ці дані одержують у результаті ретельної великої роботи з аналізу збудників грипу, що їх узагалі вирізняють у світі. Роблять це для того, щоб «устигнути» за мінливістю вірусу, яка, на жаль, існує в природі.

Проблеми грипу я досліджую більш як двадцять років і можу з упевненістю сказати, що сучасні вакцини значно відрізняються від тих, якими прищеплювали ще десяток років тому. Тоді не змінювали штами щороку і не встигали за мінливістю в природі. Тому вакцини були ефективні раз на п'ять років.

На Заході люди давно повірили в силу вакцинації. Німецькі студенти, приміром, усі прищеплені. В Італії, Іспанії 70 відсотків групи ризику (хронічні хворі, люди похилого віку) прищеплено. В цих країнах тривалість життя більша. Експерти вважають, завдяки тому, що групу ризику прищеплюють.

У нас ситуація розвивається інакше: людина з хворим серцем захворіла на грип, у неї декомпенсація, вона померла за три тижні. Діагноз ставлять — серцево-судинна недостатність або ішемічна хвороба. Ніхто не звертає уваги на те, що все це через грип. Якби не занедужав — не помер би.

Отже, робити щеплення необхідно насамперед людям, захворювання для яких небезпечне через непередбачуваність його наслідків: з хронічними недугами, людям старшого віку. Рекомендовано прищеплювати школярів, бо епідемія починається зазвичай з них: перебуваючи в тісній класній кімнаті, вони дуже швидко заражають одне одного.

Усі три дозволені в Україні вакцини можуть захистити від «Гонконгу». Склад вірусів у них однаковий. Це А/Панама, А/Нова Каледонія і В/Гонконг.

З них лише «Інфлувак» — субодинична, яка містить лише поверхневі антигени вірусу грипу, що робить її безпечнішою. Вона, до речі, доступніша за ціною. Вакцинуватися, приміром, цим препаратом у прищеплювальному кабінеті з послугами лікаря коштує 40—45 гривень.

У Києві відкрито чимало пунктів щеплень. Майже при кожній районній поліклініці. За довідковим телефоном 0-83 можна одержати інформацію, де найближчий до домівки пункт.

— А в інших регіонах?

— Такі прищеплювальні пункти є майже в усіх обласних центрах. У райцентрах це залежить від того, чи закуплено вакцину. В селах таких пунктів поки що немає. Тамтешнім мешканцям треба їхати до районного або обласного центру.

До речі, Міністерство охорони здоров'я щороку, і цього також, надсилає листи главам облдержадміністрацій з проханням надати кошти на закупівлю вакцини для щеплень незахищених прошарків населення. Насамперед для дитбудинків, будинків престарілих. Керівники кожної області, з інформації санепідемслужби, Товариства Червоного Хреста, знають приблизно, скільки вакцини їм треба придбати для таких категорій. Певну кількість купують і райони. Для тих хронічно хворих, які перебувають на обліку, скажімо, з діабетом, тяжкою серцево-судинною патологією. Адже грип може спричинити в них загострення хронічної недуги. Решта платить сама.

— Чи є статистика, скільки українців можуть дозволити собі щеплення?

— Рік у рік цей показник зростає. 1998 року, коли тільки розпочиналася кампанія щеплень трьома західними зареєстрованими вакцинами, захистилися від грипу 150 тисяч осіб. Наступного сезону — 250 тисяч. Потім — 450 тисяч. А торік — майже півмільйона. Закупівлю більшої частини вакцин профінансували підприємства. Менше придбано за гроші населення. І геть незначна кількість — безоплатних, за рахунок бюджету. Цікаво, що коли все тільки починалося, першими вакцинували своїх працівників банки та посольства.

— Якщо в людини місячний дохід 100 гривень, погодьтеся, вона не піде робити щеплення за 45 гривень. Що ви порадите цим людям, чим захищатися?

— Усі аптечні засоби, звісно, дорогі. І цілковитої гарантії захисту вони не дають, бо не сприяють виробленню антитіл саме до тих вірусів, які спричиняють епідемію. Можна пити ехінацею, зміцнюючи загальні захисні сили організму. Можна холодною водою обливатися. Але впевненості, що це захистить від грипу, немає — на нього хворіють і спортсмени, які треновані, здорові, добре харчуються.

Що можна порадити з дієвого, але недорогого? В Україні виготовляють протигрипозний «Імуноглобулін». Це вже готові антитіла проти вірусу. Їх не можна використовувати як вакцину заздалегідь, бо через місяць вони виводяться з організму. Всі мусять знати: у перші два дні після появи ознак захворювання слід зробити ін'єкцію «Імуноглобуліну», щоб грип проходив швидко і без ускладнень. Це недорого. Вартість трьох ампул трохи перевищує чотири гривні. Медики мають розповідати пацієнтам про цей препарат. На жаль, більшість наших лікарів багато чого не знає.

Слід, однак, пам'ятати: гроші, витрачені на вакцинацію, поняття відносне. Збитки, що їх зазнають від лікування в разі хвороби, незрівнянно більші: доведеться купувати антибіотики, якісь симптоматичні препарати. А не доведи Боже, серйозні ускладнення... Тож якщо є фінансова можливість, варто зробити щеплення.

— На який період щеплення убезпечує від інфекції?

— Гарантований імунітет — півроку. В принципі, він тримається й довше. Влітку в нас зазвичай епідемії немає. Вірус іде робити свою чорну справу в країни Південної півкулі. Тоді нам імунітет проти грипу начебто не потрібний. Наступного року зберігається залишковий імунітет. Але проблема в тім, що вірус уже змінився, і організм потребує захисту проти оновленої інфекції.

— Кому протипоказано вакцинація?

— Протипоказання єдине — алергія до курячого білка. Хто їсть яйця і в нього немає висипу, може прищеплюватися.

— З якого віку слід вакцинувати дітей і чи можна робити щеплення вагітним жінкам?

— Вагітним можна робити щеплення «Інфлуваком». Цей препарат не має протипоказань для дітей, починаючи з шестимісячного віку. Але, оскільки в малюків до року напружений календар щеплень (в цей час їх треба вакцинувати проти дифтерії, правця, коклюшу, поліомієліту), важко вклинитися з вакцинацією проти грипу. Хоча в інструкції зазначено, що її можна робити з будь-яким іншим щепленням, педіатри зазвичай на це не йдуть. Вони радять прищеплювати оточення, тобто батьків, бабусь та дідусів, які спілкуються з дитиною, щоб її не заразили. А дитині робити щеплення вже після року, коли спаде навантаження зі щепленнями за віком.

— Знаю, є телефон, за яким кожний бажаючий може звернатися з приводу вакцинації.

— Є безплатна «гаряча» лінія з вакцинації: 8-800-500-20-40.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (Укрінформ).

На знімку: грип завжди приходить несподівано.

Часник та чарка — проти вірусу припарка

Через безгрошів'я саме ці народні засоби і стануть, схоже, для багатьох основною профілактичною «зброєю»

РЕАЛІЇ

Кіровоградщина, як і минулого року, чекає наступу вірусу зі сходу і півдня. Лікарі констатують: погода сприятлива для розповсюдження грипу — відсутність морозів за наявності вітрів, сльоти і типової осінньої вологості. Розслаблений такою погодою організм уже неспроможний протистояти підступному «Гонконгу» — і до епідемії один крок. Торік місцеві ескулапи раділи — лише кілька населених пунктів області перетнули епідемічний бар'єр. У нинішньому сезоні науковці обіцяють особливий розгул вірусу саме там, де минулого року обійшлося без його активного поширення.

Хворіє, як відомо, здебільшого організований контингент — виробничі колективи, компактні соціальні групи. Невеликі міста мають свою специфіку — більшість промислових підприємств не працюють, і тому основними жертвами епідемії стають інші представники організованого контингенту — студенти і учнівська молодь. Лікарі пам'ятають дні, коли торік на прийом приходило по 50—60 юнаків і дівчат. Запобігти масовим захворюванням школярів тоді вдалося завдяки тому, що за прикладом Кіровограда карантин у середніх освітніх закладах був оголошений задовго до настання грипозного піку.

На перший погляд дивно, що мало хворіють на грип ринкові підприємці і вуличні реалізатори. З'ясовується, їх захищають від вірусів не лише гарячі напої різної міцності, а насамперед умови праці, згубні для будь-яких мікробів, — малообмежений простір і свіже повітря.

Тим часом у мережах комерційних аптек області вже продається протигрипозна вакцина. Ціна коливається від 39 до 43 грн., і мало хто дозволить собі такий захист. Хоча відомо, що рік тому частину групи ризику — медиків, педагогів, дітей і ветеранів в інтернатах — було прищеплено за бюджетні кошти. Господарі деяких магазинів, підприємств сфери послуг і аптек уже провели вакцинацію свого персоналу, який спілкується з великою кількістю відвідувачів. А той, хто не потрапив у вищеназване коло обраних, захищається доступними методами. Чоловіки-пенсіонери, начитавшись порад у дрібних календарях, частуються горілкою з хріном, а не менш начитані бібліотекарки в Олександрійській бібліотеці імені О. Пушкіна, певно, знову поставлять на стіл перед собою тарілочку товченого часнику. Фітонциди пахнуть хоч і не бібліотекою, але все одно по-нашому.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Ігор ШИРОКУН.
Кіровоградська область.

Порядок денний
загальних зборів акціонерів
ЗАТ «Мелітопольбуд»,
що відбудуться 14 січня 2003 р. о 10.00 в приміщенні залу ДК УКРНИИ, вул. Вакуленчука, 99.

Реєстрація учасників з 8.00 до 9.45, при собі мати документ, що посвідчує особу, а представникам доручення оформлене у встановленому порядку.

1. Звіт правління про господарську діяльність товариства у 2000—2001 р.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження балансу за 2000—2001 рр.
5. Вибори членів органів правління.
6. Внесення змін до статуту.
7. Прийняття рішення про реорганізацію підприємства, вступ підприємства в інші господарчі товариства, створення дочірнього підприємства.

Закрытое акционерное общество «Апогей» сообщает о созыве общего собрания акционеров 23 декабря 2002 г. в г. Евпатории в 13.00, в помещении гостиницы «Апогей», комната 205.

Повестка дня:
1. Внесение дополнений и изменений в Устав.
2. Выборы ревизионной комиссии.

Адрес: 97412, г. Евпатория, ул. Фрунзе, 28/41-а.

ТОВ «Трейдінг ком» ліквідується з 01.11.2002 р.

Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації об'яви з 12.00 до 14.00 по тел. 551-04-19. Код ЗКПО 31927191.

Українське Торгове Рибопереробне Акціонерне Товариство «Укрриба»
повідомляє, що 10 січня 2003 року о 16-й годині на території ЗАТ «Укрриба» за адресою: м. Київ, Повітрофлотський пр-т, 66 відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок Денний:
1. Внесення змін та доповнень до Статуту ЗАТ «Укрриба».
2. Звіт Дирекції про результати господарської діяльності ЗАТ «Укрриба» за 2000-2001 роки та перспективи розвитку господарства.
3. Звіт ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність ЗАТ «Укрриба» в 2000-2001 роках.
4. Перевибори членів ревізійної комісії ЗАТ «Укрриба».
5. Звіт Ради акціонерного товариства за 2000-2001 роки.
6. Відкликання та обрання голови та членів ради акціонерного товариства.
7. Затвердження річного звіту та балансу ЗАТ «Укрриба» за 2000-2001 роки.
8. Про використання прибутку.
9. Затвердження договорів та рішень Ради акціонерного товариства за 2000-2001 роки.
10. Різне.

Для участі в зборах акціонерам необхідно мати документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів додатково доручення, оформлене згідно з чинним законодавством.

Телефон для довідок: 249-02-86, ф. 248-33-28.

Дирекція ЗАТ «Укрриба».

Арбітражний суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушив справу №23/377-б Про визнання банкрутом Дочірнього підприємства «Фурнел-Україна» (код ЄДРПОУ 30178552, юридична адреса: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, р/р 26002303140801 в АКБ «ТАС-Комерцбанк» м. Києва, МФО 300164).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Безверхого Олександра Івановича, ліцензія №047583 від 23.06.2001 року. (тел: (044) - 205-8807, факс: (044)-263-3287).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Закрите акціонерне товариство
«Страхова компанія «Ротонда» (м. Полтава),
повідомляє, що 25 грудня о 10.00 за адресою: м. Полтава, вул. Жовтнева, 37 відбудуться загальні збори акціонерів товариства.

Порядок денний:
1. Збільшення статутного фонду товариства.
2. Затвердження змін до Статуту.

Збільшення Статутного фонду товариства проводиться з метою поповнення його обігових коштів шляхом додаткової емісії акцій. Статутний фонд збільшується до 1552000 грн., випускається додатково 1000000 штук простих іменних акцій на загальну суму 1000000 грн. номінальною варістю 1 грн.

Акціонери мають переважне право на придбання акцій нової емісії. Прийом заяв на придбання акцій проводиться з 20 по 27 грудня 2002 р. Збитків, пов'язаних зі зміною Статутного фонду не передбачається.

Шановні акціонери!

Закрите акціонерне товариство «Фоїл Сек'юрітіз Нью Юроп» повідомляє, що 15 січня 2003 року об 11.00 відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: м. Київ, вул. Предславинська, 30, офіс 5, другий поверх. Реєстрація учасників проводитиметься з 10.30 до 11.00 за місцем проведення зборів.

Порядок денний:
1. Внесення змін та доповнень до Установчого договору та Статуту.
2. Розгляд питання щодо форми випуску акцій товариства.
3. Прийняття рішення про випуск акцій товариства.
4. Затвердження протоколу емісії акцій товариства.

При собі необхідно мати документ, який посвідчує особу.

Державне підприємство
НАЕК «Енергоатом»
повідомляє про проведення конкурсного відбору страховика по обов'язковому страхуванню відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків під час перевезення небезпечних вантажів.

В разі зацікавленості страхових компаній щодо участі в конкурсному відборі необхідно надати на адресу ДП НАЕК «Енергоатом» лист про вияв інтересу.

Додаткову інформацію щодо оформлення листа про вияв інтересу можна отримати на web-сайті www. energoatom. com. ua.

Листи про вияв інтересу необхідно подати на адресу Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом», м. Київ, вул. Вєтрова, 3а, к. 205а, тел. 201-47-57 (дод. вн. 12—13).

Дочірнє підприємство
«Вінницягідроенерго» **ВАТ «АК Вінницяобленерго»**, зареєстроване палатою Вінницької міської ради 26 квітня 2001 року № 24901446Ю0020600, ЄДРПОУ 25888937, адреса: 21037, м. Вінниця, вул. Черняховського, 179, повідомляє про ліквідацію (протокол № 8 від 05.11.2002 р.).

Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Пропонується до продажу (інвестицій)
велике діюче підприємство в Західній Україні,
з новими сучасними технологіями.

- **лісозаготівельний бізнес** (великий парк лісозаготівельної техніки, постійне лісокористування, об'ємні квоти)
- **переробка деревини в пиломатеріали** (максимальна потужність розпиловки та переробки - 8000 м.куб. в місяць дотримання всіх можливих вимог, продажі на європейський ринок)
- **сушіння пиломатеріалів в сушильних камерах** (опалювання камер за рахунок котла на опилках, максимальний об'єм одноразової загрузки 600 м.куб. (6 камер по 100 м.куб.), досягнення потрібної вологості (до 8%))
- **виробництво деревного вугілля** (продажі на європейський ринок, потенціал 10000 тис.т.)
- **транспортні перевезення в Іспанію, Італію** (парк нових грузових автомобілів VOLVO Fh12 - 10 одиниць) Ліцензія УкрАвтоТранс АА №211571
- **готельно-туристичні послуги** (туристична база та комплекс літніх будинків, готель для працівників)
- **митне оформлення вантажів** (досвід та практика)

Окрім майна,пропонується
максимальне сприяння та підтримка
в вирішенні питань пов'язаних з подальшою діяльністю підприємства
Для довідок : (050) 373 48 05,(050) 358 29 92,E-mail: finservis@kl.if.ua

---

Господарський суд Автономної республіки Крим (95000, м. Сімферополь, вул. Карла Маркса, 18) ухвалою від 14.11.01 порушив провадження у справі № 2-1/5021-2002 про визнання банкрутом Відкрите Акціонерне Товариство «Балцем» (64200, Харьківська область, м. Балаклія, майданчик цегляного заводу, 1, р/р№ 26002321404001 в Харківському філіалі АКБ «Приватбанк», МФО 351533, код ЄДРПОУ 00293060).

Розпорядником майна призначено Нагорного Сергія Костянтиновича (ліцензія АА № 047892 від 19.10.2001 року), адреса: АР Крим, м. Ялта, вул. Фурмана, буд., 4, кв. 20, телефон: (0654) 39-65-65.

Письмові заяви з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують, приймаються господарським судом протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення. Копії заяв з вимогами до боржника та доданих до них документів надсилаються кредиторами боржнику та розпоряднику майна.

Особи, які виявляють бажання взяти участь у санації боржника можуть подати заяви про участь у санації боржника та свої пропозиції щодо санації розпоряднику майна.

До об'яви надрукованої в газеті «Голос України» № 195 від 23. 10.2002 р. про проведення ВАТ «Ост-Вест Експрес» чергових загальних зборів 14.12.2002 р. за адресою: вул. Вікентія Хвойки, 18/14 до порядку денного додається пункт п'ятий питання про проведення додаткової емісії акцій.

Постановою Господарського суду Херсонської області від 29.08.02 р. по справі № 6/25-Б Товариство з обмеженою відповідальністю АПФ «Рассвет» визнано банкрутом (73000, м. Херсон вул.9 Січня, 13, к. 34, код ЄДРПОУ 22746148). Ліквідатром призначено Косенка Сергія Георгійовича (ліцензія АА № 249849 від 22.10.2001 р., 73000, м. Херсон, провул. Військовий, 6, каб. 8).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Ліквідаційна комісія ВАТ
«Києво-Святошинський Райагропостач»
скликає загальні збори акціонерів, що відбудуться 30 грудня 2002 року у приміщенні за адресою: м. Вишневе, вул. Київська, 13 о 12-й годині. Реєстрація — з 10:30 до 11:30. При собі мати паспорт (довіреність). Порядок денний: затвердження ліквідаційного балансу.

Ліквідаційна комісія.

Постановою Господарського суду Херсонської області від 16.10.02 р. по справі №12/7-Б відкрите акціонерне товариство «Херсонський ремонтно-механічний завод» визнано банкрутом. (73000, м. Херсон, вул. Миколаєвське шосе, 5 км, код ЄДРПОУ 01267923). Ліквідатром призначено Косенка Сергія Георгійовича (ліцензія АА №249849 від 22.10.2001 р., 73000, м. Херсон, провул. Військовий, 6, каб. 8).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Правління закритого акціонерного товариства
«Транснаціональна фінансово-промислова нафтова компанія «Укртатнафта» повідомляє, що Загальні збори акціонерів відбудуться 15 січня 2003 р. о 10.00 год. (за місцевим часом) за адресою:
м. Кременчук, вул. Свіштовська, 3, офіс АТ «Укртатнафта».

Порядок денний:
1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності АТ «Укртатнафта» у 2001 році.
2. Звіт Ревізійної комісії АТ «Укртатнафта» про результати перевірки фінансово-господарської діяльності АТ «Укртатнафта» за 2001 рік.
3. Затвердження балансу, звіту про фінансові результати з урахуванням висновків Ревізійної комісії й аудиторської перевірки достовірності бухгалтерської звітності за 2001 рік.
4. Про розподіл прибутку за 2001 рік. Затвердження термінів, порядку виплати дивідендів.
5. Затвердження основних напрямків діяльності і стратегії розвитку АТ «Укртатнафта» на 2003 і наступні роки.
6. Затвердження рішення Спостережної Ради АТ «Укртатнафта» про відкликання Голови Правління і призначення виконуючого обов'язки Голови Правління Компанії.
7. Про призначення Голови Правління АТ «Укртатнафта».
8. Про прийняття установчих документів і внутрішніх положень АТ «Укртатнафта» у новій редакції.
9. Вибори членів Спостережної Ради АТ «Укртатнафта».
10. Вибори членів Ревізійної комісії АТ «Укртатнафта».
11. Про хід виконання рішення загальних зборів акціонерів АТ «Укртатнафта» по відношенню до ДП ЖКУ «Укртатнафта» і внесення змін до Статуту ДП ЖКУ «Укртатнафта».

Реєстрація учасників Загальних зборів акціонерів відбудеться в день проведення зборів на підставі документа, що посвідчує особу. Крім того, представник акціонера повинен мати довіреність, оформлену відповідно до чинного законодавства України, керівник юридичної особи, що є акціонером, — документ, що підтверджує його повноваження.

Початок реєстрації: 9.00.
Закінчення реєстрації: 9.50.

З матеріалами з питань порядку денного Загальних зборів акціонерів, можна ознайомитися у робочі дні за адресою:
м. Кременчук, вул. Свіштовська, 3, Управління з корпоративних прав та акціонерного капіталу.

Довідки за телефонами у Кременчуці:
(0536) 76-80-39, 76-82-95, 76-86-17. Факс: (0536) 76-83-02, 76-80-20.

Господарським судом м. Києва за позовом ТОВ «Слай» порушено справу № 24/486-б від 05.11.2002 р. про банкрутство АТЗТ «Торговий дім «Дніпро», код 23500298, м. Київ, Майдан Незалежності, 2, р/р 260013338 в АБ «Укрпрофбанк», МФО 300205. Розпорядником майна призначено Шніта Петра Олександровича, ліцензія № 249795 від 19.10.2001 р., 02099, м. Київ, вул. Сормовська, 13, тел. 566-93-93.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Акционерное общество закрытого типа «Черноморский инвестиционный фонд» Код ЕГРПОУ 22236364 уведомляет о своей ликвидации.

Претензии принимаются в течение двух месяцев по адресу: Украина, Автономная Республика Крым, г. Симферополь, ул. Генерала Васильева, 44.

Господарський суд Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) постановою від 12.11.2002 року по справі № 149/10-383 визнав банкрутом Колективне підприємство «Жмеринська текстильно-галантерейна фабрика «Світанок», Вінницька обл. м. Жмеринка, вул. Одеська, 139. ЕДРПОУ 02968734, р/р 26006346201 в Вінницькій філії АБ «Енергобанк», МФО 302731, і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Осадчого В. Г. (ліцензія АА № 140460) м. Вінниця, Хмельницьке шоссе 7, кім 731, 39-94-44, 53-04-62.

ДАЛІ БУДЕ

ФОТОЕТЮД

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

ЧУДЕСА В РЕШЕТІ

Диво світу з медичним ефектом

Зменшена копія єгипетської піраміди з'явилася у Дубні Рівненської області. «Сестру» одного із семи див світу встановили у дворі лікувально-діагностичного центру з ініціативи головного лікаря Миколи ДИКУНА. Призначенням піраміди є профілактика захворювань і лікування хворих, а також науково-медичні дослідження.

Піраміду заввишки 4,85 метра й 6 метрів у основі побудували без жодного цвяха, виключно на дерев'яних штифтах. І пропорцій славнозвісних єгипетських пірамід, звичайно, було дотримано. Медик-новатор стверджує, що вже зараз усередині піраміди можна спостерігати незвичайні явища, пов'язані з геомагнітним полем Землі. «Коли ж піраміду закінчать, то над її верхівкою здійметься іонний стовп, який напевне пеленгуватимуть радіолокаційні установки», — переконаний М. Дикун.

Але головне — це лікувальний ефект піраміди. Саме його й досліджуватиме медик-дубенчанин. Зокрема, він планує на 30—40 хвилин у певні години доби ставити всередину споруди ліжка з хворими. До й після цього медико-біологічні показники пацієнтів досліджуватимуть з допомогою сучасного діагностичного обладнання.

Лікар Дикун стверджує, що під час будівництва його піраміди враховано весь наявний досвід з проблем біорезонансної терапії, який дубенчанин почерпнув на різних медичних симпозіумах, **повідомляє «Обозреватель».**

ХАРАКТЕРИ

Закочу я в гараж літачка

Віктор Мельник, скільки себе пам'ятає, любить літаки. Коли на екрані телевізора з'являється крило, серце його сповнюється ні з чим не зрівнянним почуттям. Це власне зізнання Віктора. Найбільше йому хотілося служити в аеропорту. Якщо не літати, то бодай мити літакам колеса. Хоч доторкатися до них! Але він не пілот — через втрачене око навіть в армії не служив.

Любитель-самоучка з Кам'янця-Подільського сім років творив і таки сконструював саморобний діючий літак. Місцевий Кулібін мріє, щоб сьогодні мертвий міський аеропорт ожив і приймав невеликі приватні машини з усього світу. Він називає себе людиною, яка стала на крило. Маючи креслення професійного апарата, бачить у майбутньому не тільки народний автомобіль, а й народний літак.

Випробовуючи машину на полі аеропорту, майстер помітив, як дерев'яний гвинт ріже бур'яни. Народилася думка зробити поплавки, щоб його винахід став гідролітаком, на якому можна було б літати над руслом Дністра. Над цим тепер і метикує.

Вікторове хобі поїдає велику частину сімейного бюджету, але дружина Галина терпляча, вона з розумінням ставиться до захоплення свого чоловіка. Заради власних восьмиметрових крил продали квартиру на дев'ятому поверсі і придбали житло, біля якого є клаптик землі для гаража. Тепер у ньому поряд з крихітною «Окою» живе літачок — годі йому поневірятися по чужих ангарах.

Свій ентузіазм Віктор передає дітям — учням школи №3, де працює вчителем трудового навчання. Він провів опитування в трьох школах і виявив: хлопці охоче відвідували б аероклуб. Якби вдалося відкрити його в місті при аеропорту, то, може, більше підлітків тягнулися б до техніки, а не до сумнівних розваг. А вчителювати сьогодні теж нелегко: як проводити уроки праці, коли у майстерні нема за що купити звичайні лещата, які коштують... 350 гривень? Віктор і тут знайшов вихід: привіз до школи десяток старих телевізорів. Тепер хлопці вивчають ази електроніки.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО

На знімку: Віктор Мельник та його крилате «дитя».

ОПИТУВАННЯ

Ми — найдобріші

Кияни схильні вважати українців найдобрішою нацією у світі. Такі результати соціологічного опитування оприлюднили його організатори — члени всеукраїнської громадської організації «Об'єднання гуманістів України».

На запитання, яку націю, на вашу думку, можна назвати найдобрішою у світі, із 840 опитаних 33,75% киян, не вагаючись, назвали українців. Окрім того, 5% віднесли до «найдобріших у світі» росіян, 3,5% — євреїв, 2,25% — індусів, 2% — німців, по 1,75% упевнені, що найдобрішими є білоруси, китайці, американці й японці. Французи та італійці отримали по 1% голосів респондентів. Решта націй, названих жителями столиці (іспанці, якути тощо), набрала менше 1% голосів кожна.

Голова «Об'єднання гуманістів України» Валерій Нечипоренко, коментуючи результати дослідження, зазначив: «Можна сказати, що це — вияв національного егоїзму». Водночас він констатував, що, незважаючи на низький рівень життя, нав'язуване Заходом і Сходом приниження рівня нашої самооцінки, «ми маємо достатній рівень власної самооцінки і гордимося за себе, бо підстави для цього в нас справді є. Ми відмовилися від ядерної зброї і закрили ядерну електростанцію...»

Іван — тепер не дурень, а Горбоконик — просто поні

У США вийшла нова збірка казок «Історії мого дитинства», проілюстрована кадрами зі старих радянських мультфільмів. У виданні збірки брав участь кіноактор Олег Відов, в якого є ліцензія на реставрацію і показ продукції «Союзмультфільму».

У книжці представлено казки найрізноманітніших авторів — Пушкіна, Єршова, Олексія Толстого, Андерсена та інших.

Текст деяких з них довелося змінити, щоб казки були зрозумілі американським читачам, а також задля політкоректності. Так, казку про «Горбоконика» довелося назвати «Іван та його чарівний поні», викинувши слово дурень, щоб не образити людей, які страждають на розумову відсталість, а Буратіно перейменували на його італійського прототипа Піноккіо, **повідомляє агентство «Обозреватель».**

Живіть до ста, а там — уряд допоможе!

Мешканцям Рівненщини, яким виповнилося сто і більше років, почали виплачувати державну допомогу, призначену згідно з постановою Кабміну. Оскільки у більшості із 86 старожилів пенсія мінімальна — близько 87 гривень, то розмір такої допомоги становитиме по 181 гривні. До слова, в області намітилася тенденція до збільшення чисельності довгожителів — очікується, що на початок наступного року їх буде 93.

Олександра ЮРКОВА.

ЕХ, ПРОКАЧУ!

Кожній єпархії — по «Шкоді»

П'ять автомобілів «Шкода» придбано для єпархій області за кошти закарпатських підприємців. Машини вже отримали Мукачівсько-Ужгородська та Хустсько-Виноградівська єпархії УПЦ. Незабаром власниками «Шкод» стануть Мукачівська греко-католицька єпархія, Мукачівська дієцезія римо-католицької церкви та Закарпатська реформатська церква.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

ФАЛЬШИВОМОНЕТНИКИ

Турецькі гривні

Колишній військовий льотчик намагався обміняти на більші номіналом грошові знаки 39 тисяч підробних гривень. Партію фальшивих купюр вилучило Севастопольське управління СБУ. Липові гроші переправлено до Севастополя через Одесу з Туреччини. Лжегривні відзначалися високою якістю виготовлення — навіть апарат для виявлення фальшивок не відразу визначив підробки. Хто і в яких кількостях провозив їх в Україну, з`ясує слідство.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311216. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»
Internet: http://uamedia.visti.net/golos